

On our English language New Website

WWW.PREETNEWS.COM

preetnews2020@gmail.com

PREETNAMA ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ Online and Print Media +1 201-312-4180

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 100, ਮਿਤੀ : 05 ਮਈ, 2021 ਤੋਂ 11 ਮਈ, 2021 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

Mother Day Special

ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਦੇ ਮਾਂ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਗੱਲ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰ ਦੀ ਹੈ । ਮੈਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਲਗਾਇਆ । ਸੱਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਮਾਂ - ਮੇਰੀ ਛੱਡ ਬੇਟੇ ਤੂੰ ਦਸ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਹੈ ।
ਮੈਂ - ਹਾਂਜੀ ਮੰਮਾ ਬੱਸ ਠੀਕ ਹੈ । ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੀ ਸਿਰਦਰਦ , ਕਮਰਦਰਦ ਨਹੀਂ ਠੀਕ ਹੋ ਰਹੀ । ਲੇਟ ਵੀ ਹੋ ਗਈ ਹਾਂ ।
ਮਾਂ ਪੁੱਤਰ ਸਿਹਤ , ਲੇਟ ਸਭ ਬਹਾਨੇ ਨੇ ਬੱਸ । ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਪੈਰ ਰੱਖੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਭ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੰਦੇ । ਮੈਨੂੰ ਵੇਖ ਲੈ ਮੈਂ ਬੀਮਾਰ ਸਾਰਾਦਿਨ ਸਰੀਰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਤੜਫਦੀ ਹਾਂ ਪਰ ਸਵੇਰੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਹੀ ਜਾਗ ਕੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ । ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਨੀਂਦ ਨਾ ਖੁੱਲੇ ਤਾਂ ਕੰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ਼ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਠ ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ । ਰੱਬ ਆਪ ਹੀ ਆਹਰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ । ਜੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਆਪ ਕੰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਲਾਰਮ ਵਜਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਭਲੀਏ ਉੱਠ ਤੇ ਸਿਹਤ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਨੌਂ ਬਰ ਨੌਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਮੇਰੇ , ਤੁਸੀਂ ਵੀਨਹੀਂ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਜਾਣਾ ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ।
ਚਲ ਮੇਰਾ ਬੱਚਾ ਜਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰ ਜਾ ਕੇ ।
ਮੈਂ - ਚੰਗਾ ਮੰਮਾ ਮੈਂ ਚਲਦੀ ਹਾਂ ।
ਤੇ ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਆ ਗਈ । ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾਲਈ ਕਵਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਦੇ ਘੰਟੇ ਲੱਗੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਕੀਤਾ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਮਾਝਾ ਸਿੰਘ ਕਰਮਜੋਤ ਸਿੱਖਸੈਂਟਰ 109-42 , , ਆ ਗਈ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ । ਕਵਰਿੰਗ ਕੀਤੀ । ਗਿਆਨੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਵੀ ਹੋ ਗਏ । ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਕਮਰ ਦਰਦ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਐਨੀ ਕਿ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਮੈਂ ਖੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ । ਪਰ ਹੁਣ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਹੋ ਚੱਲੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਦਰਦ ਯਾਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ।
ਉਸ ਵਕਤ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀਆ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਹੱਲਾਸੇਰੀ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀਆ ਅੱਖਾਂ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਉਸ ਮਾਂ ਦੀਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਜਿਸ ਦੀਆ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਵਸਦਾ ਹੈ । ਜਿਸਨੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਬੜੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਸਹਿ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਤੇ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਧਵਾ ਹੋ ਗਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਾਅ, ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਪਰਵਰਿਸ ਕੀਤੀ । ਹਮੇਸਾ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖੀਆਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ । ਮਾਣ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਉੱਪਰ ਜਿਸਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਜੀਵਿਗੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਤੱਤੀ ਵਾਅ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤੀ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾ ਦੇਣ ।

ਮੇਰੀ ਮਾਂ

ਮੇਰਾ ਬਾਬਲ ਹੁਸਨ ਦਾ ਸਹਿਜਾਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਤਾਂ ਰੰਗ ਦੀ ਕਣਕ-ਭਿੰਨੀ ਉੱਚੀ ਲੰਮਾ ਕੱਦ ਪਰ ਰੂਪ ਵੱਲੋਂ ਠੀਕ ਠਾਕ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਜਿਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾਸਤਾਨ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਜਨਕ ਵੀ ਰੱਬ ਲੈ ਗਿਆ ਪੋਹ ਤੇ ਸੁਹਾਗ ਵੀ ਰੱਬ ਲੈ ਗਿਆ ਅੱਧ ਵਾਟ ਚਿੱਟੀ ਚੁੰਨੀ ਸਿਰ ਆ ਗਈ ਕੱਚੀ ਉਮਰੇ ਛੁੱਟ ਗਿਆ ਸਿਰ ਦੇ ਸਾਈਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸਾਥ ਕਰ ਹੋਸਲਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਰੰਗ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਾਲਾ ਸੀ ਮੇਰੀ ਅੰਮੜੀ ਦਾ ਪਰ ਸੋਚ ਤੇ ਸਬਰ ਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਸਹਿਦੀ ਰਹੀ ਤਾਨੋਬਾਜੀਆ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆ ਪਰ ਖੜੀ ਰਹੀ ਪੈਰਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਂਗ ਚਟਾਨ ਹਨੇਰੀ ਝੱਖੜ ਤੇ ਤੂਫਾਨ ਵੀ ਹਿਲਾ ਨਾ ਸਕੇ ਉਸਦੇ ਬੁਲੰਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸਾਡੀ ਆਪਣੇ ਨੇਕ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਉਸਦੀ ਜਨਮੀ ਇਹ ਔਲਾਦ ਬਾਪ ਤੋਂ ਯਤੀਮ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਲੀ ਸੰਤਾਨ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਹ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਖੁੱਲੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਮਮਤਾ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਤੇ ਲਾਜਵਾਬ ਸਾਦਗੀ ਦੀ ਮੂਰਤ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਕਰਕੇ ।
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

ਇੰਡੀਅਨਐਪਲਸ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 8 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕੈਂਡਲ ਲਾਇਟ ਵਿਜ਼ਲ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ - ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇੰਡੀਆਨਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਹਿਰ ਇੰਡੀਅਨਐਪਲਸ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 8 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਐਲਕ ਗਰੇਵ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਂਡਲ ਲਾਇਟ ਵਿਜ਼ਲ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਣ ਕੇ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇੰਡੀਅਨਐਪਲਸ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 8 ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 4 ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 66 ਸਾਲਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੌਹਲ, 50 ਸਾਲਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, 68 ਸਾਲਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 48 ਸਾਲਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਐਂਡ ਕੌਰ ਪਾਰਕ, ਐਲਕ ਗਰੇਵ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਿਟੀ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬੋਬੀ ਸਿੰਘ

ਐਲਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਥੋੜੀ ਹੈ। ਐਲਕ ਗਰੇਵ ਸਿਟੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੁਰਜੀਤਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 11 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਸ਼ੀਅਨ, ਗੋਰੇ, ਕਾਲੇ, ਮੈਕਸੀਕਨ ਆਦਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿਨ ਢਲਦਿਆਂ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੱਤਿਆ

ਲਾਹੌਰ : ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਡਿਫੈਂਸ ਕਾਲੋਨੀ 'ਚ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁੜੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਕੁੜੀ ਮਾਹਿਰਾ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਡਿਫੈਂਸ ਕਾਲੋਨੀ 'ਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਕੁੜੀ ਮਾਹਿਰਾ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਜ਼ੀਰ ਜੋ ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਹੀਰ ਜਾਦੂਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਦ ਅਮੀਰ ਨਿਵਾਸੀ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੱਤਿਆ ਦਾ

ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਜ਼ੀਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਹਿਰਾ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਲਾਹੌਰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਜਾਹੀਰ ਜਾਦੂਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਦ ਅਮੀਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਜ਼ੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਾਹਿਰਾ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਕਾਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਕਾਹ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਮਾਹਿਰਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਹੀਰ ਜਾਦੂਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਦ ਅਮੀਰ ਆਪਣੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੇਰੇ ਲਗਭਗ 4.25 'ਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤੇ ਮਾਹਿਰਾ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਚੱਲ ਗਏ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਹਿਰਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਲੋਕ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ।

ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਤੇ ਮੇਲਿੰਡਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ 27 ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈਰਾਨ

ਸਿਆਟਲ (ਯੂ.ਐੱਸ.): ਮਾਈਕ੍ਰੋਸੌਫਟ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮੇਲਿੰਡਾ ਗੇਟਸ ਨੇ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਿੱਜੀ ਚੈਰਿਟੀ ਬਿਲ ਅਤੇ ਮੇਲਿੰਡਾ ਗੇਟਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ 27 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਪੇਸ ਅਤੇ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਤੇ ਮੇਲਿੰਡਾ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ 1987 'ਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਐਕਸਪੋ-ਟਰੇਡ ਫੇਅਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ 100 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਮ ਹੋਵੇਗੀ ਕਾਂਗਰਸ

ਜਲੰਧਰ, : ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਆਸਾਮ 'ਚ ਆਪਣਾ ਘਰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 5 ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਨਹੀਂ ਬਣ ਪਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁਦ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ 'ਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੈਪਟਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਫੀਡ ਬੈਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸੁਲਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਰਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਰਗਾੜੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਕਸ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੀਤ ਜੰਗ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਦੂਰੀ

ਜਲੰਧਰ, : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀਤ ਜੰਗ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਵਲੋਂ ਬਰਗਾੜੀ ਤੇ ਬਹਿਬਲਕਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ ਸਿਆਸੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਿਧਾਇਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਖੇਮਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਕ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਟਨ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦੇ ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ 3377 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਆਏ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 1 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 4000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਮਲੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 3953 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਮੁਤਾਬਕ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵੱਧ ਕੇ 837,523 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 161 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਟੀਕਾਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆ ਕੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਔਰਤ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 9 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਨਮ, 5 ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ 4 ਮੁੰਡੇ

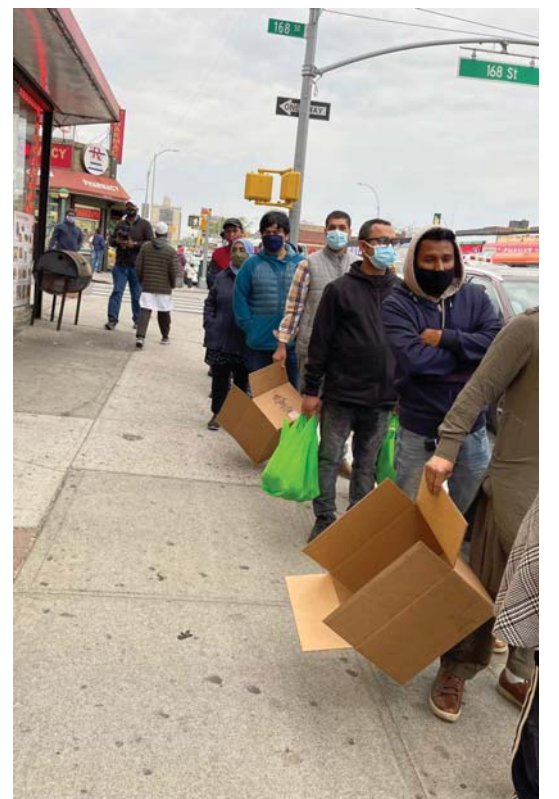
ਮਾਲੀ : ਪੱਛਮੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਮਾਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 9 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੋਰੋਕੋ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਨੌਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹਨ ਜਾਣੇ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ-- ਮਾਲੀ ਸਰਕਾਰ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲੀਮਾ ਸੀਸ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮੋਰੋਕੋ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 7 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 7 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣਾ ਦੁਰਲੱਭ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਪਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 9 ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੋਰੋਕੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਲੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਔਰਤ ਨੇ ਮਾਲੀ ਅਤੇ ਮੋਰੋਕੋ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ

ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਨਹੀਂ, ਸੱਤ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਨੇ ਨੌਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਬਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਇੰਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨੌਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਸਿਤ ਕੋਪਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜਨਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸਆਈਐਸਈ ਨੇ ਸੀਜਰਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਜਰੀਏ 5 ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ 4 ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਲੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮਿੰਤਰ ਫੰਟਾ ਸਿਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਚੰਗੀ ਹੈ।" ਸਿਵੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਪਰਤੇਗੀ।

ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ

(Waldain Foundation Inc. NewYork (Non-Profit Organization) ਵੱਲੋਂ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ 167th street Jamaica Hillside Avenue ਉੱਪਰ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ । ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਈਦ ਦੇ ਤੋਹਫੇ ਵੀ ਵੰਡੇ ਗਏ । ਸੋਸ਼ਲ ਡਿਸਟੈਨਸ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ । ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੁਖੀ ਹਿਨਾ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਰ ਵਕਤ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਹਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਪਨੀਤ ਸਿੰਘ (Democrat for New York City Council District 28) ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ । ਜਪਨੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਈਦ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ । ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ । ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਹਿਨਾ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਲਾਕਡਾਊਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ: ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਲਾਹ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਚੀਫ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ

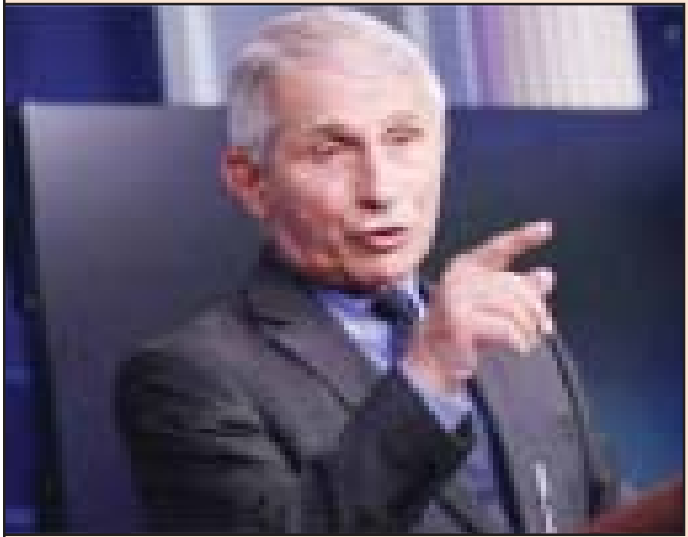
ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨੋੜਿਓ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਉ।” ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਕਿਉਂਜੋ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਚੀਨ, ਤੇ ਜਦੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਰੋਨਾ ਫੈਲਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਜੋ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲਕਤਨ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਹੈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਲਈ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਡਾਊਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿ ਲੋਕਡਾਊਨ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਲਾਗ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਟੀਕਾਕਰਨ ਤੇਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ: ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਹੀ, ਭਾਰਤ ਜਿੰਨਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵੈਕਸੀਨਜ਼ ਨਾਲ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੈਕਸੀਨਜ਼ ਨਾਲ ਜੋ ਉਹ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੂਸ...ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅੱਜ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਫੋਰੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਹਫਤੇਬਾਅਦ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਰਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫੋਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਕਸਿਕੋ (ਆਰਜੀ) ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਚੀਨ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।” ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਜਰੀਏ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਾਇਦ ਲੋਕਾਂ (ਜੋ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਣ) ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਵੀ ਦੇਖਭਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਲਈ ਸਾਇਦ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮਿਲਟਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਫੀਲਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕਿ ਜੋ ਬੀਮਾਰ ਲੋਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਬੈੱਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਬੈੱਡ ਮਿਲੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਾਇਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ: ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ

ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਕਸੀਜਨ ਸਿਲੰਡਰ, ਕੰਸਨਟੇਰ ਅਤੇ ਜੇਨਰੇਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟਸ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ।” ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਕਸਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਕਿਸ ਭਿਆਨਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

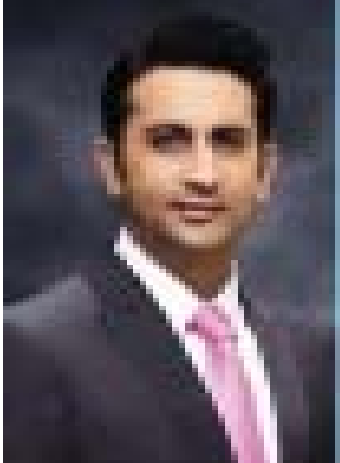

ਸਬੰਧੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਮਾਹਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਡਾ. ਐਂਥਨੀ ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਡਾਊਨ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਕਸਿਕੋ ਹਸਪਤਾਲ (ਅਸਥਾਈ ਹਸਪਤਾਲ) ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਐਲਰਜੀ ਐਂਡ ਇਨਫੈਕਸ਼ੀਅਲ ਡਿਜੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ

ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਸਚਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੋਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੰਮਲ ਲੋਕਡਾਊਨ ਦੀ ਲੋੜ: ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋੜਨ ਲਈ ਡਾ. ਫਾਉਚੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਲੋਕਡਾਊਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਸਭ ਬਾਲਗਾਂ ਆਈਪੀਐਲ ਦਾ 30ਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੈਂਸਲ, ਲਈ ਟੀਕੇ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਘਾ ਨਹੀਂ : ਪੂਨਾਵਾਲਾ 2 ਖਿਡਾਰੀ ਪਾਏ ਗਏ ਕੋਰੋਨਾ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਰਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੂੰ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 1732.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ 100 ਫੀਸਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਟੀ. ਡੀ. ਐੱਸ. ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਕਮ 1699.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਈ। ਅੱਜ ਤਕ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੋਵਿਡ ਟੀਕੇ ਦੀਆਂ 10 ਕਰੋੜ ਖੁਰਾਕਾਂ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਲੜੀ 'ਚ 8.744 ਕਰੋੜ ਖੁਰਾਕਾਂ 3 ਮਈ ਤਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਈ, ਜੂਨ ਤੇ ਜੁਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਵੈਕਸੀਨ ਟੀਕੇ ਦੀਆਂ 5 ਕਰੋੜ ਖੁਰਾਕਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਬਾਇਓਟੈਕ ਨੂੰ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 787.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਟੀ. ਡੀ. ਐੱਸ. ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 772.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਦੀ 100 ਫੀਸਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਇੰਡੀਅਨ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲੀਗ ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ 14ਵੇਂ ਸੀਜ਼ਨ ਦਾ 30ਵਾਂ ਮੈਚ ਭਾਵ ਆਈਪੀਐਲ ਦਾ 14ਵਾਂ ਸੀਜ਼ਨ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਭਾਵ ਸੋਮਵਾਰ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਇਓ-ਬੁਬਲ (ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਹੌਲ) 'ਚ ਇਹ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਆਈਪੀਐਲ 2021 'ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਦਾ ਸਾਇਆ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਇਹ ਦੇ 30ਵੇਂ ਮੈਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਨਾਈਟ ਰਾਈਡਰਸ ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਚੈਲੇਂਜਰਸ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਦੌਰਾਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੁਆਰੀਟਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਲਕਾਤਾ ਨਾਈਟ ਰਾਈਡਰਸ ਦੇ ਖੇਮੇ ਤੋਂ ਵਰੁਣ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਵਾਰੀਅਰਜ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਸੰਕ੍ਰਮਿਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੋਵਿਡ ਟੀਕਾ ਕੋਵਿਸ਼ੀਲਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਸੀਰਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐੱਸ. ਆਈ. ਆਈ.) ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰ ਪੂਨਾਵਾਲਾ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚ ਟਵਿਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, “ਮੈਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀਕਾ ਬਣਾਉਣਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਟੀਕਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਸੰਘਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਪੂਨਾਵਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਣੇ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਹੋਵੇ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ

ਫਿਰ ਵਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦੇ 26 ਕਰੋੜ ਆਰਡਰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੀਂ 15 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਰਾਕਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 11 ਕਰੋੜ ਖੁਰਾਕਾਂ ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਭਾਵ 1725.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 11 ਕਰੋੜ ਖੁਰਾਕਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਟੀਕੇ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਯਤਨ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਔਖੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਆਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-ਰੋਕੂ ਟੀਕਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਈ, ਜੂਨ ਤੇ ਜੁਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਵਿਸ਼ੀਲਡ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀਆਂ 11 ਕਰੋੜ ਖੁਰਾਕਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਲਾਗ ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਉਮਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਧਰ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ 82.5 ਫੀਸਦੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਛੂਤ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨਕੁੰਨ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ 14 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਛੂਤ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਬੱਚੇ ਲਾਗ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ

50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਸ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। 15 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ 17.5 ਫੀਸਦੀ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਮਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ 82.5 ਫੀ ਸਦੀ ਮੌਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਹੁਣ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਇਹ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੱਗ-ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਇਹ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੱਗ-ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੁਣ ਅਮਰਿੰਦਰ ਹੀ ਹੋਣਗੇ 'ਕੈਪਟਨ', ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਿੱਧਾ

ਜਲੰਧਰ : ਚਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਫੁੱਢਚੇਰੀ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਓਨੀ ਹੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤੀ ਮਿਲਣੀ ਸੀ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਉਸ ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਵੀ ਹਾਰ ਗਈ ਜਿਥੇ ਹਰ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸੱਤਾ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਕੇਰਲ ਦੇ ਵਾਇਨਾਡ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਕੇਰਲ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾ ਸਕੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਇਸ ਹਾਰ ਕਾਰਨ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੱਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵੀ, ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਤਕ ਸਭ ਕੁਝ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਭਾਂਪ ਕੇ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਏ ਕੈਪਟਨ ਅਸਲ 'ਚ 4 ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਯੂ. ਟੀ. ਪ੍ਰਫੁੱਢਚੇਰੀ

ਸਿੱਧੂ ਬਨਾਮ ਸਿੱਧੂ

ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੂ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਰੁੱਖ ਹਮਲਾਵਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਗਠਜੋੜ ਕੇਰਲ 'ਚ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਸਾਮ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ 'ਚੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਇੰਝ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਰਾਹੁਲ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕੱਦ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ

ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਵਤ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋਏ ਫੇਲ੍ਹ, ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾ ਕੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਰਾਵਤ ਦੇ ਸਭ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧੂ ਨਾ ਤਾਂ

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਲਟਾ ਸਿੱਧੂ ਦੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਤਮਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਰੋੜੇ ਅਟਕਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

80 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦਾ ਚਮਕਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਾ, ਯੂਗਾਂਡਾ 'ਚ ਲਏ ਆਖਰੀ ਸਾਹ

ਮੁੰਬਈ, : ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸਤੀਸ਼ ਕੌਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਦਾਕਾਰ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਯੂਗਾਂਡਾ 'ਚ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਿਮੋਨੀਆ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਸਨ ਦਾਖਲ: ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਕੋਲ ਕੀਨੀਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਥੇ ਬੁਖਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ। ਹਾਲਤ ਵਿਗੜਣ 'ਤੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੜਕੇ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। 'ਯਾਰੀ ਜੱਟ ਦੀ' ਅਤੇ 'ਜੱਟ ਤੇ ਜਮੀਨ' ਨੇ ਦਿਵਾਈ ਸੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ: ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਾ, ਜਗਰਾਉਂ

ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਲਕਾਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 'ਯਾਰੀ ਜੱਟ ਦੀ' ਅਤੇ 'ਜੱਟ ਤੇ ਜਮੀਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਯਾਰ ਬੇਲੀ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਹਨ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ : ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਾ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਜੱਟ ਤੇ ਜਮੀਨ' ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਖੱਟੀ। ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਾ ਦਾ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ 'ਚ 80ਵੇਂ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਖੂਬ ਚਮਕਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੇਰਾ ਦੀਆਂ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 'ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ' ਦਾ ਨਾਂ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ', 'ਧਰਮ ਜੱਟ ਦਾ', 'ਜੰਗੀਰਾ', 'ਕਤਲੇਆਮ', 'ਹਥਿਆਰ', 'ਗੈਰਤ', 'ਉੱਚਾ ਪਿੰਡ', 'ਯਾਰੀ ਜੱਟ ਦੀ' ਆਦਿ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰ: ਅਦਾਕਾਰ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਯੂਗਾਂਡਾ

ਤੋਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡੀਪੀ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੌਰ (ਪੜਾਅ) 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਸਤੀਸ਼ ਕੌਲ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਸੀ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਲਈ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ : ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਦਾਕਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਕੌਲ ਦਾ ਵੀ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸਤੀਸ਼ ਕੌਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਕੋਰੋਨਾ ਪਾਜੇਟਿਵ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ 'ਇੰਦਰਦੇਵ' ਸਤੀਸ਼ ਕੌਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਵਾਈ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਪੈਸੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਸਨ।

ਵਿਆਹੁਣ ਗਏ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦੋ ਦਾ ਪਹਾੜਾ ਸੁਣਾ, ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਉੱਡੇ ਹੋਸ਼, ਬੇਰੰਗ ਪਰਤੀ ਬਰਾਤ

ਲਖਨਊ : ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਦੋ ਦਾ ਪਹਾੜਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਰਾਤ ਬੇਰੰਗ ਮੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹੋਬਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਧਾਵਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਮੁੰਡੇ ਦੀਆਂ ਸਦਰਾਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਗਈਆਂ ਮਾਮਲਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸਿਹਰੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਢੁਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਇਹ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਦੋ ਪਹਾੜੇ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕਿੰਨੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਆਇਆ ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋ ਦਾ ਪਹਾੜਾ ਸੁਣਾਏਗਾ। ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਉੱਪਰ ਜਿਵੇਂ ਪਹਾੜ

ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਹਾੜਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਤੇ ਆਖਰ ਨੂੰ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੰਡੇ ਦੀਆਂ ਸਦਰਾਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਗਈਆਂ ਤੇ ਉਹ ਬਰਾਤ ਲੈ ਕੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਿਆ। ਨਿਵਾਰੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਹਲਾ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਮੁੰਡਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੱਖੋਂ ਕੌਰਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਭਿਣਕ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਸੀ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਮਗਰੋਂ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫੇ ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਸਾਵਧਾਨ ! ਭਾਰਤ ਸਣੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ, 50% ਤੱਕ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਿਘਲਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਸਣੇ ਨੇਪਾਲ ਤੇ ਚੀਨ 'ਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਸਰਚ 'ਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਹਿਮਾਲਿਆ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਘਲ ਰਹੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਝੀਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਝੀਲਾਂ ਆਪਣੇ ਅਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਖਮ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਖਤਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਆਸਟਰੀਆ ਤੇ ਪੇਰੂ ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੇਪਾਲ, ਚੀਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੀਲਾਂ ਤੋਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 30 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 50% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਤਿੰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 3,624 ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 2,070 ਝੀਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਕੋਸੀ, ਗੰਧਕੀ ਅਤੇ ਕਰਣਾਲੀ ਨਦੀ ਬੇਸਿਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਵਸੀ ਅਬਾਦੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੀਨ 'ਚ ਅਜਿਹੀਆਂ 1,509 ਝੀਲਾਂ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ 45 ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਚੀਨ ਤੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਹ ਝੀਲਾਂ ਤਿੱਬਤ ਦੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਐਕਸਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਪ੍ਰੋ. ਸਟੀਫਨ ਹੈਰੀਸਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਕੁਝ ਝੀਲਾਂ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਫਟ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਡੀਜ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਪਹਾੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ੋਖਮ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

+1 (201) 312-4180

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜ਼ਰਸੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ. ਐਸ. ਏ.

ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬ

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ

(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਟ ਛਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾ ਰਿਸਤਾ ਦੂਜਾ, ਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਰੱਬ ਦੀ ਪੂਜਾ। 12 ਮਈ ਔਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਦਰ ਡੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਿਨ। ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਬਹੁੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਲੇ ਅੱਜ ਦੇ

ਰੈਪੀ ਮਦਰ ਡੇ - ਕੀ ਇਕ ਦਿਨ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਰੈਪੀ ਰਹਿਣ ਲਈ

ਕਲਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਨਾਰੀ ਦੀ ਮਾਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਟਸਅਪ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਸੋਸਲ ਸਾਇਟਾ ਤੇ ਮਾਂ ਰੂਪ ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਤੇ ਸੌਚ ਸੌਚ ਕੇ ਸਟੇਟਸ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਦਰ ਡੇ ਦੇ ਵਧਾਈ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਾਂ ਲਈ ਰੈਪੀ ਮਦਰ ਡੇ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਮਾਂ ਨਾਰੀ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਨਾਰੀ ਸੱਚੀ ਖੁੱਸ ਹੈ? ਮੈਂ ਵੀ ਮਾਂ ਹਾਂ। ਖੁਸ਼ ਵੀ ਹਾਂ ਕਿ ਚਲੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਫੇਕ ਹੀ ਸਹੀ। ਪਰ ਲੇਖਿਕਾ ਹਾਂ ਨਾ ਕੌਮਲ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸੌਚ ਵਾਲੀ ਹਾਂ ਸੌ ਸੌਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਗਤ ਦੀ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਔਰਤ ਲਈ ਕੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੀ ਸਤੀਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸੌਸਲ ਸਾਇਟਾ ਤੇ ਰਸਮੀ ਸਦੇਸਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ। ਨਾਰੀ ਰੱਬ ਦਾ ਬਚਾਇਆ ਇੱਕ ਨਾਵਾਬ ਤੌਹਫਾ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਰੱਬ ਹੈ। ਨਾਰੀ ਜੋ ਮਾਂ ਬਣ ਕੇ ਜਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਾਰੀ ਜੋ ਪਤਨੀ ਬਣ ਕੇ ਪਤੀ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦੀ ਸਾਝੀਦਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਨਾਰੀ ਜੋ ਭੈਣ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਰੀ ਜੋ ਧੀ ਬਣ ਕੇ ਬਾਬੂਲ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਮਹਿਕਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਬਣ ਕੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਉਸ ਲਈ ਬੱਸ ਏਨਾ ਮਾਣ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ? ਵਧੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਂ ਦਾ ਦਿਨ ਮੁੱਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਹਰ ਦਿਨ ਹਰ ਪਲ ਮਾਂ ਭੈਣ ਤੇ ਧੀ ਰੂਪ ਨਾਰੀ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਮਦਰ ਡੇ ਮਨਾਉ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਤਾਂ ਹਰ ਦਿਨ ਮਾਂ ਦੇ ਸਤੀਕਾਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਂਗੀਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਉਹ ਪਿਆਰ ਸਤੀਕਾਰ ਹੈ ਪੀ ਮਦਰ ਡੇ ਵੀ ਦਿਲ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਫੇਕ ਦੁਨੀਆ ਵਾਲਾ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੌਚ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬਦਲਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸੌਚ ਜਾਣਿਓ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸੌਚ ਬਦਲ ਗਈ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹਰ ਔਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਂ, ਭੈਣ ਅਤੇ ਧੀ ਦਾ ਅਕਸ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਕੁੜੀਮਾਰ ਜਿਹੇ ਜੁਲਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਦੁਨਿਆ ਹੋਰ ਖੁਬਸੂਰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਔਰਤ ਘਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਿੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਘਰ ਉਂਨਾਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਮਾਂ ਰੂਪੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨੱਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਬੱਸਿਓ ਏਹ ਹੀ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਅਬਲਾ ਨਹੀਂ ਸਬਲਾ ਹੈ ਸੌ ਉਠੋ ਜਾਗੋ ਤੇ ਖੁੱਦ ਨੂੰ ਇੰਨਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਓ ਕਿ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਨਜ਼ਰ ਔਰਤ ਤੇ ਬੁਰਾ ਵਾਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਨੱਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਬੱਸਿਓ ਏਹ ਹੀ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਅਬਲਾ ਨਹੀਂ ਸਬਲਾ ਹੈ ਸੌ ਉਠੋ ਜਾਗੋ ਤੇ ਖੁੱਦ ਨੂੰ ਇੰਨਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਓ ਕਿ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਨਜ਼ਰ ਔਰਤ ਤੇ ਬੁਰਾ ਵਾਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਚਾਂਗੀਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਉਹ ਪਿਆਰ ਸਤੀਕਾਰ ਹੈ ਪੀ ਮਦਰ ਡੇ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ

ਭਾਰਤ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਵਰਗੇ ਫੈਸਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਲੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ 'ਚ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਸਮਾਜ ਹੀ ਡਰ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਡਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਛੋਟੀ-ਮੋਟੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਿਲੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਛੁੱਟਣ ਦਾ ਡਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਇੰਡੀਅਨ ਇਕੋਨੋਮੀ (ਸੀਐੱਮਆਈਈ) ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਚ 2021 'ਚ 7.62 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਦਰ 6.6 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ 12 ਕਰੋੜ ਦੇ ਲਗਪਗ ਕਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਗਨਰੇਗਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੇਂਡੂ ਕਾਮੇ, ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰੋੜ੍ਹੀਆਂ-ਫੜ੍ਹੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਾਲਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਤਬਾਹੀ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਬਾਹੀ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਲੜਖੜਾ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਇੰਡੀਅਨ ਇਕੋਨੋਮੀ (ਸੀਐੱਮਆਈਈ) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਉਪਾਅ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਗਿਆ ਜਾਪਣ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜਾ ਭੈਅ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਘਟਣ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਮ ਮਿਲਣ ਦੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿਨ-ਬਦਿਨ ਘੱਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ-ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ
ਮੋ:9815802070

ਗਰੀਬ ਦੇ ਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅੱਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਰਗ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਰੀਬੀ ਵੱਲ ਖੱਕੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ-ਧੰਦੇ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟਣ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ 'ਚ ਕਮੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਨ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਪਲਾਇਨ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਅਰਥਚਾਰਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ? ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਮੀਰ-ਗਰੀਬ ਦਾ ਪਾੜਾ ਕਿਉਂ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਚ 9.9 ਫੀਸਦੀ

ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਔਸਤ 6 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵੱਧ ਰਹੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਆਬਾਦੀ ਪੱਖੋਂ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ 65 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ ਹੈ। ਭਾਵ ਭਾਰਤ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਮਾ ਸ਼ਕਤੀ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਮਾ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਮਨ-ਮਾਫ਼ਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ 'ਚ ਇਹ ਕਮੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਹੰਢਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ, ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਿੱਲ ਇੰਡੀਆ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਸਾਗਰ ਯੋਜਨਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਮਗਨਰੇਗਾ ਆਦਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਸਾਰਥਿਕ ਸਿੱਟੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੀਆਂ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਭਟਕਾਅ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਲਨ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਨਾਂਗ-ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰ, ਕਰੋਧ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਥਾਂ-ਸਿਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਵੀ ਹੈ। ਸੋ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 8.59 ਕਰੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ 98 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੇਰੋਮੀ ਰਿਫਕਿਨ ਨੇ 1995 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਦਿ ਐਂਡ ਆਫ ਵਰਕ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ, ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਪ੍ਰਚੂਨ ਅਤੇ ਬੋਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਬੋਟ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦਾ ਹਥੌੜਾ ਚੱਲੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੌਕਰੀ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਇੰਡੀਅਨ ਇਕੋਨੋਮੀ ਦੇ ਇਕ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ 2020 ਦੌਰਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 30 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਹਾਲਾਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਠੀਕ ਵੀ ਹੋਏ ਤਾਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਨੌਕਰੀ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਤੋਂ 30 ਸਾਲ ਤਕ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਰਚ 2021 ਤਕ 60 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਚੌਪਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਕਰਫਿਊ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ ਵਧਕੇ 8 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਘਟ ਕੇ ਚਾਲੀ ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 7.2 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 8.4 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ਚੀਨ ਦਾ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਬਕ

ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਰੀਬ ਦਸ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਜ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂ ਅਕਾਲ ਦੀ 150ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਤੇ 1998 ਵਿਚ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਕੌਰਕ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੇਟ ਕੌਣ ਭਰੇਗਾ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਦੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਮਨੌਤ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇ ਉੱਘੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਖੋਜੀ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕ ਲੈਸਟਰ ਬ੍ਰਾਉਨ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲੈਸਟਰ ਬ੍ਰਾਉਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਸਥਾ 'ਵਰਲਡਵਾਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ' ਦਾ ਬਾਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ 'ਅਰਥ ਪਾਲਿਸੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਵੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 1995 ਵਿਚ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਆਈ ਸੀ 'ਹੂ ਵਿਲ ਫੀਡ ਚਾਈਨਾ' (ਚੀਨ ਦਾ ਪੇਟ ਕੌਣ ਭਰੇਗਾ?) ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਖਵੀਂ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਈ ਬਾਕਮਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ ਜੋ ਲੈਸਟਰ ਬ੍ਰਾਉਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਕਈ ਮਾਹਿਰ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਨਾਜ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਚੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖੁਰਾਕ ਦਰਅਮਦਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਜੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈਸਟਰ ਬ੍ਰਾਉਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ

ਜਿਨਪਿੰਗ ਨੇ 'ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਲੀਨ ਪਲੇਟ' ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇਕ ਕਿਣਕਾ ਵੀ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੀਬ ਛੇ ਡੀਸਦ ਖਾਧ ਖੁਰਾਕ ਬਰਬਾਦ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਵੀ ਸਨ। ਜਦੋਂ 1965 ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕਮੀ ਮੌਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਫੁਕਣ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦਰਅਸਲ, ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1965 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਮੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਕ ਕਰੋੜ ਟਨ ਅਨਾਜ ਦਰਅਮਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਸਨ। ਪਰ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਨਾਜ ਪੱਖੋਂ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ। ਚੀਨ ਨੇ ਵੀ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ 1996 ਦਾ ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਨੇ ਇਕ ਨੀਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਰਾਕ ਲੋੜਾਂ ਦਾ 95 ਡੀਸਦ ਹਿੱਸਾ ਘਰੇਲੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਪਰ 2011 ਤੱਕ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਮੁਤਾਬਕ ਚੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖੁਰਾਕ ਦਰਅਮਦਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ

ਵਧਣ ਕਰ ਕੇ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਹੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਸ, ਡੇਅਰੀ ਜਿਹੇ ਪੌਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਇਜ਼ਾਫ਼ਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਇਸ ਬਦਲਾਓ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਕੇ ਸਾਵੀਆਂ ਦਰਅਮਦਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਨਾਂਗ-ਨੁੱਕਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਨਅਤਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਕਰ ਕੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਖੱਪਾ ਪੈਦਾ ਹੋ

ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ

ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸੰਘਣੀ ਖੇਤੀ ਤਕਨੀਕ ਕਰ ਕੇ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਡੂੰਘਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਾਗੇਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਘਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਹ 120 ਮਿਲੀਅਨ ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਚੀਨ ਵਿਚ ਅੰਸਤ ਖੇਤੀ ਜੋਤ ਦਾ ਆਕਾਰ ਘਟ ਕੇ 1.6 ਏਕੜ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਖਾਣੇ ਦੀ ਖਪਤ ਵਧਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਆਮਦਨ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 2017 ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਦੀ 600 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਸਾਇਲੇਂਜ਼ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਸ (ਬੀਫ) ਸਮੇਤ ਪੌਸ਼ਟ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ; ਮਸਲਨ, ਮਾਸ

ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਡੀਸਦ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖਾਧ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਆਈ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਕੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਭੱਜਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਚ ਰੇਟਿੰਗਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ 2020 ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਮੱਕੀ, ਕਣਕ, ਜੁਆਰ ਤੇ ਜੌਂ ਦੀਆਂ ਦਰਅਮਦਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 136 ਡੀਸਦ, 140, 437 ਤੇ 36.3 ਡੀਸਦ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਧਾ 2021 ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਬਾਜ਼ੀਲ ਤੋਂ ਚੀਨ ਦੀ ਸੋਇਆਬੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੋਇਆ ਉਤਪਾਦਕ ਮੁਲਕ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਫੋਰਬਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਣਕ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੀਨ ਨੇ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਣਕ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ 65 ਡੀਸਦ ਮੱਕੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਚੀਨ ਕੋਲ ਹਨ। ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਖੁਰਾਕੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਨ ਨੇ ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਫ਼ਰੋਖ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਲ ਵੀ ਮੂੰਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵੈੱਬਸਾਈਟ farmlandgrab.org ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਚੀਨ ਨੇ 2010 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ 94 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ 32 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤੀ ਰਕਬਾ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਚੀਨ ਖੁਰਾਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਹ ਵਾਕਈ ਅਹਿਮ ਸਬਕ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਤਾਂ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਖੇਤੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਕਲਕੀ ਨੁਸ਼ਖੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਲੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁਖੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੁਰਾਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਚੀਨ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਘੱਟੋ ਵਿਚ ਰੁਲਦਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਖਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਫਰੀਕਾ ਸਸਤੀ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਕਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਹੇਠਣਸਾਰਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਵਾਲੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ 206 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਖੁਰਾਕੀ ਦਰਅਮਦਾਂ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ) ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਛੋਟੀਆਂ ਖੇਤੀ ਜੋਤਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਕ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਨਾਜ ਦਰਅਮਦਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਬਦਲਵਾਂ ਆਰਥਿਕ ਮਾਰਗ ਸੀ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਪਾਏਦਾਰ ਵੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਚੀਨ ਇਹ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸੇ ਘਸੇ ਪਿਟੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ 'ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੇਟ ਕੌਣ ਭਰੇਗਾ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਦੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 78 ਸਾਲਾ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਨੇ 20 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਦ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਦ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਕਰਦਿਆਂ 100 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਲੇਖੇ-ਜੋਖੇ ਦੇ ਮੁੱਲਅੰਕਣ ਸਬੰਧੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਏਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਉੱਘੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲਾਰਾ ਬਰਾਉਨ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੇ 100 ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲੀ ਵਿਵਰਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਖ਼ਰ ਨਹੀਂ।

19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 100 ਦਿਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੇ ਸਿਵਾਏ ਤੀਸਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਮਸ ਜੈਫਰਸਨ ਦੇ ਇਸ ਲੁਸਿਆਨਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 16ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁੱਟ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। 35ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਹਨ ਐਫ ਕੈਨੇਡੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਫਰੰਟੀਅਰ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 100 ਜਾਂ 1000 ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਆਉ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੀਏ। ਲੇਕਿਨ 9 ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਨ 32ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਡੀ. ਰੂਜ਼ਵੈਲਟ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਘੋਰ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਇਸ 46ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਜਲ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। 42ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿਲ ਕਲਿੰਟਨ ਨੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੂਜ਼ਵੈਲਟ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਿਆ ਉਲਟਾ ਸੈਕਸ ਸਕੈਂਡਲ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਕਲੰਕਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1933 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਡੀ ਰੂਜ਼ਵੈਲਟ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਘੋਰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ-ਚੌਥਾਈ ਲੋਕ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ, ਗੰਦੀਆਂ

ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਰੀਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਸਨ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਸੰਕਟ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਲੇਰ, ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ 'ਨਿਊਡੀਲ' ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਿਕ 15 ਬਿਲ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸਿਸਟਮ ਮੁੜ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿਤਾ।

ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਦ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਮਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ, ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸਲੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਘੋਰ ਭੇਦਭਾਵ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਰਕੇ 4 ਲੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਰੁੱਕਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਰਹੀ। ਕਰੀਬ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਨਸਲੀ ਵਿੱਤਕਰੇ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਫਿਰਕੂ ਨਸਲੀ ਵੰਡ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਸੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ, ਜੋ ਸੰਨ 1973 ਤੋਂ 2009 ਤੱਕ ਡਾਲਵੇਅਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸੈਨੇਟ 'ਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਸੰਨ 2009 ਤੋਂ 2017 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਹੇ, ਨੇ ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਡੀ ਰੂਜ਼ਵੈਲਟ ਮਾਡਲ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮਸਿਆਵਾਂ, ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਆਰਥਿਕ ਬਦਹਾਲੀ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁਕਣਗੇ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੂਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥ ਕੈਬਨਿਟ ਗਠਤ ਕੀਤੀ। ਕਰੀਬ 7 ਲੱਖੀਏ ਬਿਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਸੈਨੇਟ ਦੇ 100 ਮੈਂਬਰੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਡੈਮੋਕਰੈਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਨੂੰ 50-50 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹਨ। ਬਹੁਮੱਤ ਲਈ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਵੋਟ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੈਰ-ਗੋਰੇ, 45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਰਤ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ 82 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੋਰੇ ਅਤੇ 82 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਰਦ

ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੋਰੇ ਅਤੇ 64 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਰਦ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਸਨਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਿਹਾਅਵਾਮ ਜਨਰਲ ਲਾਇਡ ਅਸਟਿਨ ਨੂੰ ਰਖਿਆ ਸਕੱਤਰ, ਐਨਟੋਨੀ ਬਲਿੰਕਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਮੈਨੀ-ਪ੍ਰਮੋਨੀ ਅਰਥ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਜੇਨਤ ਯੈਲਿਨ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਬਾਇਲੀ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਦੇਬ ਹਾਲਾਂਡ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਬੰਧੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ। ਆਪਣੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਮੈਰਿਕ ਗਾਰਲੈਂਡ ਨੂੰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕੌਮ ਦਾ ਵਕੀਲ ਦਰਸਾਇਆ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੈਟੀਨੋ ਐਲੀਜੈਂਡਰੋ ਮੇਅਰਕਸ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 100 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਸਕ ਪਹਿਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ। ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ 7 ਲੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਮਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੋ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਲੋੜਵੰਦ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਨੂੰ 1400 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਰਿਲੀਫ ਫੰਡ ਲਈ 1.9 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਨ 2020 ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਲਾਅ 58 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਹੁਣ 47 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 2 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲਾ ਢਾਂਚਾ ਸਥਾਪਤੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਕੁਈਨੀਪਿਕ ਪੋਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ 44 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਨ ਅਮੀਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 4 ਲੱਖ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਉਜਰਤ 7.25 ਡਾਲਰ ਹੈ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ 15 ਡਾਲਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਲਈ 15 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। 11 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਤੱਕ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅੱਲ ਕਾਇਦਾ ਜਾਂ ਤਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਦਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰ ਵਕਤ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ, ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚੋਂ ਵਾਪਸੀ, ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਤੋੜਨਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਕੁੱਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ। ਟ੍ਰਾਂਸਜੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫਿਫਾਇਤੀ ਕੋਅਰ ਐਕਟ ਵਿਚਲੇ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਅਤਿੱਕੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਨਾਟੋ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ, ਜਪਾਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨਾਲ 'ਕੁਆਡ' ਸੰਗਠਨ ਸਮਝੌਤਾ, ਇਸਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ, ਬਹਿਰੀਨ, ਯੂ.ਏ.ਈ., ਮਰੋਕੋ, ਸੂਡਾਨ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਰੀ ਰਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਗਰਮਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਸੰਨ 2030 ਤੱਕ 1.5 ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ ਤੇ ਗਰਮਾਇਸ਼ ਸੀਮਤ ਰਖਣ ਲਈ 40 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਰਚੁਅਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਖਰਬਪਤੀ ਬਿਲ ਗੇਟਸ ਅਤੇ ਸਾਇਕਲ ਬੁਲਮਬਰਗ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਗੇ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਕੰਧ ਉਸਾਰੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ 600 ਨਨੂੰ ਬੱਚੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿੱਜੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤਹਿਤ ਰੂਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਆਇਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ 10 ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੈਸਿਪ ਅਰਡੋਗਨ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵੇਲੇ ਆਟੋਮਾਨ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ 1.5 ਮਿਲੀਅਨ ਆਰਮੀਨੀਆਂ ਦਾ ਕੱਤਲ-ਏ-ਆਮ 'ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਨਾਲ ਟੈਂਗ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਊ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ 59 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਮਾਇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 100 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹਾਸਿਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਰਫ 39 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਪੁੱਛ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਧੀਆ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਿਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ।
ਕੈਂਬਲਫੋਰਡ-ਕੈਨੇਡਾ
+1 2898 292929

अशोक भाटिया

राजनैतिक आरोप प्रत्यारोप एक ऐसा ओछा हथकंडा है जिसके सहारे स्याह को सफेद और सफेद को स्याह कर देने का कुत्तक बेहद चालाकी और मक्कारी से हर समय चलाया जाता है। नेता और दल न तो समय देखते हैं न मौका उन्हें अपने प्रतिद्वंद्वी को नीचा दिखाने में ही सुकून मिलता है। सियासी दोषारोपण की राजनीति की वजह से ही कई ऐसे राज नहीं खुल पाते हैं जिस पर से पर्दा उठने से कई गुनाहगार जेल की सलाखों के पीछे पहुंच सकते हैं। महामारी के दौर में भी यही सब देखने को मिल रहा है। इसी के चलते उन लोगों के ऊपर शिकंजा नहीं कसा जा पा रहा है जो जीवन रक्षक दवाओं इंजेक्शन उपकरणों और ऑक्सीजन की कालाबाजारी में लगे हैं। झूठ का सहारा लेकर कोरोना पीड़ितों

को मौत के मुंह में ढकेलने की साजिश रचते हैं। एक एक मरीज से लाखों रुपए के बिलों की वसूली करने वाले इन फाइव स्टार अस्पतालों की आमदनी दिन दूनी रात चैगनी बढ़ती है। अरबों रुपए की इनकी प्रॉपर्टी होती है वेतन के नाम पर करोड़ों रुपए प्रतिमाह लेते हैं लेकिन अपने यहां 60.70 लाख रुपए की मामूली लागत से ऑक्सीजन प्लांट लगाने की इन्होंने न जाने क्यों कभी कोशिश नहीं की। कल कांग्रेस की सरकार थी आज मोदी सरकार है कल कोई और सरकार होगी जब भी इस तरह की समस्याएं आएं तो विपक्षी दल इन बातों को अनदेखा करके सत्तारूढ़ दल को कोसना काटना शुरू कर देते हैं जिसके चलते तमाम गुनाहागार बच निकलते हैं। आज जो प्राइवेट

कोरोना के नए संकट काल में क्या लालच में लोगों की संवेदनाएं खत्म होती जा रही है

अस्पताल वाले ऑक्सीजन की कमी का रोग पीटना मचाए हुए हैं उन्हें क्या इस बात का अहसास नहीं था कि कोरोना की दूसरी लहर में ऑक्सीजन की कमी एक बड़ा फैक्टर होगा। फिर भी इन्होंने इसके लिए कोई कदम नहीं उठाया। आखिर अस्पताल वालों से अधिक सटीक जानकारी किसके पास होगी फिर भी यह लोग हाथ पर हाथ धरे बैठे रहे और अब ऑक्सीजन की कमी पर ड्रामेबाजी कर रहे हैं। ऐसे लोगों के खिलाफ भी कड़ी कार्रवाई होनी चाहिए। निजी अस्पताल मालिकों द्वारा अपने यहां ऑक्सीजन प्लांट नहीं लगाए जाने की वजह भी है। इनके लिए वेंटीलेटर ए सीटी स्कैन ए अल्ट्रासाउंड आदि मशीनें आदि सुविधाएं तो मोटी कमाई का जरिया होती हैं लेकिन ऑक्सीजन प्लांट लगाने से भला क्या कमाई होगी। इसीलिए ऑक्सीजन प्लांट लगाना निजी अस्पताल मालिकों की प्राथमिकता में रहा ही नहीं दूसरी तरफ सरकार ने भी कोई ऐसे सख्त कायदे कानून नहीं बनाए हैं जिसके चलते निजी अस्पतालों की मनमर्जी पर शिकंजा कसा जा सके। इनकी

कोई जवाबदेही नहीं है। इसीलिए तो कहीं अस्पताल में मरीज को भर्ती नहीं किया जा रहा है तो कहीं मरीज के मर जाने के बाद भी उसके परिवार वालों से मोटी कमाई का रास्ता खुला रखा जाता है। यहां तक कि मरे हुए शख्स के लिए अस्पताल वाले परिवार से जूस और अन्य चीजें मंगाते रहते हैं। इन्हीं तमाम वजहों से लगता है कि निजी अस्पताल के मालिक महामारी का भी फायदा उठाने में लगे हैं। दरअसल लोगों की संवेदनाएं मर चुकी हैं। सांसें टूटने से सांसें छीन लेने की कोशिश की जा रही है। लोग अपने परिवार की सांसों के लिए गिड़गिड़ा रहे हैं लेकिन ऑक्सीजन का सिलेंडर नहीं मिल रहा। मिल रहा है तो उसके दाम दोगुना या तीन गुना मांगे जा रहे हैं। सांसों के अभाव में लोग अपने परिजनों को अपनी आंखों के सामने दम तोड़ता देख रहे हैं। ऑक्सीजन से लेकर इमान तक बिक रहा है। दवाइयों की दुकान पर लगी लम्बी कतारें लगी हुई हैं। बुखार की दवाइयां नदारद हैं। मल्टी विटामिन की गोलियां नदारद हैं नेबुलाइजर तक ब्लैक में मिल रहा

है। रेमडेसिविर इंजेक्शन की किल्लत पूरे देश में है। ऑक्सीजन के साथ साथ ब्लैकमेलिंग उन रेमडेसिविर इंजेक्शनों की भी है जिसकी उपयोगिता के बारे में खुद डाक्टरों में भी मतभेद हैं लेकिन एक हवा चल गई है कि रेमडेसिविर ही रामबाण है। लिहाजा अस्पतालों से चुराकर ए गायब करवाकर रेमडेसिविर इंजेक्शनों की जमकर कालाबाजारी की जा रही है। हर इंजेक्शन पर मौत का बेशर्म सौदा किया जा रहा है। बेबस लोग परिजन की जान बचाने के लिए मुंहमांगा पैसा दे रहे हैं फिर भी मरीज शायद ही बच रहा है। दूसरी तरफ मुर्दे के बाकी बचे इंजेक्शनों पर भी दुष्टात्माएं कमाई कर रही हैं। आश्चर्य नहीं कि रेमडेसिविर जैसा हाल वैक्सीनों का भी हो क्योंकि जरूरत के मुताबिक वैक्सीन का उत्पादन अभी नहीं है। विदेश से आयात करने या भारत में ही उनके पर्याप्त उत्पादन में वक्त लगना। यूं सरकार ने वैक्सीन निर्माता कंपनियों को 4500 करोड़ रुपए दे भी दिए हैं लेकिन वैक्सीन की मांग में एकदम उछाल आने से कालाबाजारियों की दिवाली नहीं

मनेगी इसकी गारंटी देने की स्थिति में कोई नहीं है क्योंकि मांग के अनुपात में रातोंरात उत्पादन बढ़ाने का चमत्कार असंभव है। हकीकत यह है कि देश के कई राज्यों में पूरा मेडिकल सिस्टम ध्वस्त होने की कगार पर है क्योंकि पूरे चिकित्सा तंत्र पर इतना अधिक दबाव है कि उसके झेलने की क्षमता भी खत्म सी हो गई है। सरकारें दौड़ रही हैं। उच्च स्तर पर ऑक्सीजन के लिए काम किया जा रहा है। विदेशों से कंटेनर मंगाए जा रहे हैं। सांसें बचाने के लिए महामिशन पर रेलवे से लेकर वायुसेना तक जुट चुकी है। अस्पतालों में ऑक्सीजन की कमी को दूर करने के लिए हरसंभव प्रयास किए जा रहे हैं। उम्मीद है कि कुछ दिनों में ऑक्सीजन का संकट हल हो जाएगा। इस संकट की घड़ी में कई लोग व्यक्तिगत स्तर पर और अनेक सामाजिक समस्याएं अपना माननीय कर्तव्य मान कर जरूरी सुविधाएं जुटाने और मुहैया कराने की कोशिश कर रही हैं लेकिन जरूरत की तुलना में यह राहत बहुत थोड़ी है। लोगों ने ऑक्सीजन की मांग में एकदम उछाल आने से कालाबाजारियों की दिवाली नहीं

भारत का यश अब मंगल पर होगा वश

ऋतुपर्ण दवे

भारत दुनिया का इकलौता देश है जो अपने मंगल मिशन में पहली ही कोशिश में पूरी तरह से कामियाब भी रहने के साथ सबसे सस्ता अभियान पूरा करने वाला देश बन गया। वहीं अब नासा ने एक भारतवंशी के द्वारा बनाए गए हेलीकॉप्टर को न केवल मंगल ग्रह पर पहुंचाया गया बल्कि 23 करोड़ किमी दूर धरती पर बैठे बैठे उड़ा दिखाने का सपना भी सच साबित कर दिखाया। इसी 18 फरवरी को 7 माह की लगातार यात्रा के बाद पर्सिवरेंस मार्स रोवर को रात करीब 2:13:00 बजे मंगल ग्रह के जेजेरो क्रैटर इलाके में सफलतापूर्वक लैंड कराया। इसी रोवर पर उसके पेट के ठीक नीचे इंजीन्यूटी हेलीकॉप्टर को कुछ इस तरह बांधकर कवर किया गया जैसे कंगारू अपने बच्चे को छिपाकर रखता है। मंगल की सतह पर रोवर में कवर हेलीकॉप्टर ने पहली बार इसी 5 अप्रैल को अपनी खोल से बाहर आकर उसके लिए नए यानी मंगल ग्रह की सतह को आशियाना बनाया। इसके 14 दिनों बाद 19 अप्रैल को जब इंजीन्यूटी हेलीकॉप्टर ने पहले से तय 30 सेकेण्ड की बहुत ही कठिन लेकिन सफल उड़ान 10 फीट की ऊंचाई तक भरी तो जैसे

दुनिया भर के वैज्ञानिक झूम उठे। जब दोबारा इसने 18 वें दिन 22 अप्रैल को दूसरी सफल उड़ान भरी जो 51:19 सेकेण्ड में 16 फीट की ऊंचाई की थी तो विश्वास हो गया कि भविष्य में भी सफलता तय है। अब आगे भी हेलीकॉप्टर मंगल के सबसे दुर्गम जेजेरो क्रैटर इलाके की कई उड़ानें भरेगा। मंगल ग्रह के दिनों के मुताबिक 31 दिनों में कई उड़ानें होंगी। लेकिन कोई भी उड़ान 16:15 फीट से ज्यादा ऊंची और एक बार में 300 फीट से ज्यादा की परिधि वाली नहीं होगी इस सफलता पर नासा ने खुद ही बताया कि धरती से बहुत दूर किसी दूसरे ग्रह पर धरती से ही भेजे गए निर्देशों से हुई यह पहली उड़ान थी। इसे कर दिखाने के पीछे भारतीय मस्तिष्क है। उस भारतवंशी इंजीनियर की मेहनत से ही यह सफलता मिली जिनका नाम डॉ। जे। बाँब बालाराम है। नासा के जेट प्रोफेशनल्स प्रयोगशाला में सेवारत बालाराम मार्स के इंजीन्यूटी हेलीकॉप्टर मिशन के चीफ इंजीनियर हैं। यकीनन भारतीयों का सीना गर्व से ऊंचा करने वाले मूलतः दक्षिण भारतीय बालाराम की बचपन से ही रॉकेट स्पेसक्राफ्ट और स्पेस साइंस में गहरी रुचि थी। जब वह छोटे थे तभी उनके चाचा ने अमेरिकन

काउंसिलेट को चिटठी लिखकर नासा और स्पेस एक्सप्लोरेशन पर जानकारियां मांगी। नासा ने भी बालाराम की विलक्षण प्रतिभा को पहचानते हुए सारी जानकारियां साझा की। बस यहीं से बालाराम की जिज्ञासाएँ बढ़ती गईं और वो नासा तक जा पहुँचे। वहाँ उन्होंने काम करने के लिए एक पूरी टीम बनाई और नेतृत्व किया। आईआईटी मद्रास से पढ़े बालाराम पिछले 20 वर्षों से इसी पर अपनी टीम के साथ काम कर रहे थे। करीब 1 किलो 800 ग्राम वजन के इस हेलीकॉप्टर को 1 टन यानी 1000 किग्रा वजनी पर्सिवरेंस मार्स रोवर के साथ इसी 18 फरवरी को मंगल के जेजेरो क्रैटर में उतार गया जो वहाँ का अत्यंत दुर्गम इलाका है। यहाँ गहरी घाटियाँ आडे तिरछे पहाड़ नुकीली चट्टानें रेत के टीले और पत्थरों का समुद्र है। ऐसे में पर्सिवरेंस मार्स रोवर की लैंडिंग की सफलता पर पूरी दुनिया की निगाहें स्वाभाविक थीं। हालाँकि नासा अपने वैज्ञानिकों को लेकर निश्चित था और पहले ही दावा कर चुका था कि यह अब तक की सबसे सटीक लैंडिंग होगी हुआ भी वही। जिस दुर्गम इलाके में लैंड कराया गया वहाँ पहले एक ऐसी नदी बहने के संकेत मिल चुके हैं जो एक झील में मिलती थी। बाद में उसी

जगह पँखे के आकार का डेल्टा बन गया। वैज्ञानिकों को उम्मीद है कि यहाँ शायद जीवन मिले! पर्सिवरेंस मार्स रोवर और इंजीन्यूटी हेलीकॉप्टर मंगल पर कार्बन डाईऑक्साइड से ऑक्सीजन बनाने का काम करने के साथ मौसम का अध्ययन करेंगे ताकि भविष्य में यहाँ पहुँचने वाले अंतरिक्ष यात्रियों को आसानी हो सके। नासा की इसी प्रयोगशाला में अब अमेरिकी नागरिकता ले चुके डॉ। बालाराम बतौर मुख्य इंजीनियर तैनात हैं इस हेलीकॉप्टर के अन्दर सौर ऊर्जा से चार्ज होने वाली बैटरी लगी हैं। इसके पंखों के ऊपर सोलर पैनल भी हैं। पैनल जितना गर्म होगा उतनी ताकत बैटरी को मिलेगी। हेलीकॉप्टर के अन्दर भी निश्चित गर्मी बनाए रखने का प्रबंध है ताकि मंगल के बदलते तापमान से कोई फर्क न पड़े। वहाँ दिन में 7:12:2 डिग्री सेल्सियस तापमान रहता है जो रात में घटकर माइनस 90 डिग्री सेल्सियस तक चला जाता है। इस हेलीकॉप्टर के पंख हर मिनट 2537 चक्कर लगाते हैं। इंजीन्यूटी मार्स हेलीकॉप्टर को हर लैंडिंग के बाद दोबारा चार्ज होने के लिए पर्याप्त समय दिया जाएगा। इंजीन्यूटी हेलीकॉप्टर और रोवर मंगल पर जीवन की जानकारी जुटाएगा।

गीत

इस अंधेरी रैन में दीपक जलाना ही पड़ेगा
पीर की चादर हटा कर मुस्कुराना ही पड़ेगा ।
काल का व्यापा कहर है
क्षीण जीवन की लहर है
है संपर्कित हर हृदय
यह रात का अंतिम प्रहर है
आस के सूरज को मानस में उगाना ही पड़ेगा
पीर की चादर हटा कर मुस्कुराना ही पड़ेगा ।
है अपेक्षित धैर्य रखना
अपनी हिम्मत को परखना
राह है दुर्गम बहुत पर
साथ है संकल्प अपना
मष्ट्यु के आतंक को मन से मिटाना ही पड़ेगा
पीर की चादर हटा कर मुस्कुराना ही पड़ेगा ।
बुलबुले सा है ये जीवन
क्यों सहेजें बैर अनबन
भाव कटुता का भुलाकर
बांध लें बस नेह बंधन
जो है अंतिम सत्य उससे तो निभाना ही पड़ेगा
पीर की चादर हटा कर मुस्कुराना ही पड़ेगा ।
सार जीवन का, खुषी है
किस लिए फिर अनमनी है
जिसपे अपना वष नहीं है
उससे फिर क्यों दुष्मनी है
ध्वास के सुमनो को सौरभ तो लुटाना ही पड़ेगा
पीर की चादर हटाकर मुस्कुराना ही पड़ेगा।

- डॉ. सुमन 'सुरभि'

रुचिखण्ड लखनऊ, उत्तर प्रदेश (भारत)

मेकअप उतारने के लिए कुदरती रिमूवर कारगर

मेकअप उतारने के लिए हमेशा ही प्राकृतिक नुस्खे अपनायें। प्राकृतिक मेकअप रिमूवर का इस्तेमाल त्वचा की सेहत के लिए फायदेमंद है। अगर आप नियमित रूप से मेकअप करती हैं तो आपके लिए उसे ठीक तरह से उतारना भी बेहद जरूरी है। ऐसा इसलिए क्योंकि मेकअप ठीक से न उतारने की वजह से आप कई तरह की स्किन प्रॉब्लम्स की चपेट में आ सकती हैं। चेहरे से मेकअप उतारने के लिए बेहतर मेकअप रिमूवर ढूंढना आपके लिए किसी कठिन चुनौती से कम नहीं है। कई तरह के मेकअप रिमूवर काफी ऑयली होते हैं तो कुछ ऐसे भी होते हैं जो चेहरे पर गहरे धब्बे छोड़ जाते हैं। ऐसे में आपको चाहिए कि मेकअप हटाने के लिए प्राकृतिक मेकअप रिमूवर का इस्तेमाल करें।

जिनकी त्वचा कुछ ज्यादा सेंसिटिव होती है उनके लिए यह किसी वरदान से कम नहीं होती।
करें ये उपाय
ऑलिव ऑयल : थोड़ा सा ऑलिव ऑयल किसी सूती कपड़े पर लेकर उसे अपने चेहरे और गर्दन पर लगाएं। यह आपके चेहरे की सारी गंदगी को दूर कर उसे पूरी तरह से साफ कर देगा।
खीरे का पेस्ट: खीरे की तासीर काफी ठंडी होती है यह हम सभी जानते हैं। खीरे का पेस्ट बना लीजिए। इस पेस्ट में एक चम्मच बादाम का तेल मिलाकर पूरे चेहरे पर रगड़िए। कुछ देर बाद गर्म पानी से इसे धो लीजिए। यह आपके चेहरे को प्राकृतिक सुंदरता देगा एलोवेरा जेल एलोवेरा त्वचा का काफी लोकप्रिय प्राकृतिक उपचार है। दो चम्मच एलोवेरा जेल को तीन

चम्मच जैतून के तेल के साथ मिलाएं और सूती कपड़े की मदद से इसे पूरे चेहरे पर लगाएं। दो मिनट बाद इसे धोकर साफकपड़े से पोछ लें।
दूध अगर आपकी त्वचा थोड़ी सेंसिटिव है तो आपके लिए दूध का प्रयोग मेकअप रिमूवर के बतौर ज्यादा सही रहेगा। कॉटन बॉल को दूध में भिगोकर इससे अपने चेहरे को साफ करें। यह आपके चेहरे को पूरी तरह से साफकर देगा।
दही-दही एक बेहतरीन मेकअप रिमूवर की तरह काम करता है। दही को अच्छी तरह से फेंटकर किसी कॉटन बॉल की सहायता से अपने चेहरे पर लगाएं। थोड़ी देर हल्के हाथों से रगड़ें। जब मेकअप पूरी तरह से उतर जाए तो चेहरे को पानी से अच्छी तरह से धो लें।
शहद और नारियल से निखरेगी

खूबसूरती
खूबसूरत दिखना हर महिला की चाहत होती है। इसके लिए वह तमाम तरह के उपाय आजमाती रहती हैं। कई तरह के कास्मेटिक्स का इस्तेमाल कर सुंदरता बढ़ाने की कोशिशें की जाती हैं। आज के दौर में मेकअप के लिए कई तरह के क्रीम्स फेस पैक आदि का प्रयोग किया जाने लगा है। प्राचीन काल में इन सुविधाओं के अभाव में लोग प्राकृतिक चीजों का इस्तेमाल ब्यूटी टिप्स के तौर पर किया करते थे। उस दौर में प्रयोग में लाए जाने वाले ब्यूटी ट्रीटमेंट्स आज के तमाम कृत्रिम सौंदर्य प्रसाधनों से ज्यादा बेहतर परिणाम देने वाले थे और इनकी सबसे खास बात यह होती थी कि इनकी वजह से आपके चेहरे पर कोई साइड इफेक्ट नहीं होता था। आज हम आपको ऐसे ही

कुछ प्राकृतिक ब्यूटी ट्रीटमेंट्स के बारे में बताने जा रहे हैं जिनका इस्तेमाल कर आप नेचुरल और स्थायी खूबसूरती पा सकती हैं।
नारियल तेल : आजकल नारियल के तेल के उपयोग का परिक्षेत्र काफी बढ़ गया है। खाने पीने की तमाम चीजों से लेकर रेगुलर ब्यूटी ट्रीटमेंट तक में इसका खूब उपयोग किया जा रहा है। नारियल के तेल का प्रयोग बालों को लंबेखुधने और सुंदर बनाने के लिए किया जाता है। इसके लिए आप नारियल तेल को हल्का गर्म करके अपने सिर की त्वचा तथा बालों में लगाकर 8.12 घंटे बाद बाल धो लें।
शहद : शहद का उपयोग चेहरे को बेदाग और चमकदार रखने के लिए किया जाता है। इसमें एंटी. बैक्टीरियल और

एंटी.इंफ्लेमेटरी गुण भरपूर मात्रा में पाए जाते हैं। यह बालों और चेहरे दोनों को खूबसूरत बनाने के लिए प्रयोग में लाए जाते हैं। चेहरे पर से मुहांसे हटाने के लिए शहद का प्रयोग काफी लाभकारी है। कच्चे शहद की एक बूंद मुहांसों पर लगाकर 10.15 मिनट तक यूं ही रहने दें। फिर गर्म पानी से धोकर सूखे कपड़े से पोछ लें। बेजान बालों से छुटकारा पाने के लिए 2.3 चम्मच नारियल तेल में 1.2 चम्मच कच्चा शहद मिलाकर बालों में लगा लें और 15.20 मिनट तक यूं ही रहने दें।

विवाह से पहले पार्टनर से शेयर करें आवश्यक बातें

शादीशुदा जिंदगी की गाड़ी बेहतर तरीके से चले इसके लिए शादी से पहले ही अपने साथी से कुछ बातें साफकर लें क्योंकि किसी का प्यार करना बहुत

ही आसान है लेकिन उसी प्यार के साथ जिंदगीभर साथ निभाना हर किसी के बस का नहीं होता। इसलिए बहुत से लोग शादी से पहले कुछ बातों पर विचार जानना बेहतर समझते हैं ताकि बाद में उनके रिश्ते में किसी तरह की कोई परेशानी न आये। अक्सर आपको लगता है कि आप अपने पार्टनर को बहुत अच्छे से जानते हैं लेकिन कई मुद्दे ऐसे होते हैं जिन पर बात कर लेना जरूरी होता है।
पैसा-पैसा एक ऐसी चीज है जो अच्छे-अच्छे संबंधों के टूटने की वजह बन जाता है। इसलिए शादी से पहले

इस मुद्दे पर बात कर लेना बहुत जरूरी है। अपने साथी से शादी के बाद कैसे से जुड़े हर विषय पर खुलकर बात करें जैसे शादी के बाद आप घर का खर्च कैसे चलाएंगे। जिससे बचत भी की जा सके। क्या एक ही अकाउंट में पैसे जमा करवाएंगे या अलग-अलग। बच्चे-शादी से पहले इस बात के बारे में जान लेना भी जरूरी होता है कि आपका साथी बच्चों को लेकर कैसी सोच रखता है। क्या आप दोनों इस विषय में सहमत हैं आप उम्र के किस पड़ाव में बच्चा चाहते हैं क्या आप समान रूप से बच्चों की जिम्मेदारियां

निभाएंगे बच्चा लड़का हो या लड़की इसे लेकर आपके पार्टनर की सोच कैसी है अगर किसी एक में कमी होने के कारण बच्चे न हो पाएं तो क्या तब भी वे एक-दूसरे का साथ देंगे। करियर-शादी के बाद करियर अहम मुद्दा है जिसे लेकर कई बार रिश्ता में तनाव आ जाता है। इसलिए शादी से पहले इन विषय पर बात कर लेना जरूरी है कि क्या शादी के बाद दोनों काम करेंगे या कोई एक अगर किसी वजह से एक को काम छोड़ना पड़े तो क्या आप सहमत होंगे अगर काम की वजह से आपको किसी दूसरी जगह शिफ्ट

होना पड़े तो इसके लिए आप तैयार हैं या नहीं। फ्री टाइम-शादी के बाद यह बहुत जरूरी होत जाता है कि आप अपने साथी को भी समय दें। बहुत लोग ऐसा सोचते हैं कि घर पर साथ तो है और क्या समय दें लेकिन यही वजह संबंधों में दरार पैदा करती है साथी से जरूर पूछें कि वह फ्री टाइम को कैसे इज्जाय करते हैं आपके साथ कालिटी समय बिताने पर उनकी क्या राय है क्या आप एक-दूसरे के साथ दोस्त की समान रहेंगे और घर की जिम्मेदारियों के साथ ही दूसरे कामों के लिए समय कैसे निकालेंगे।

कम उम्र के स्कूली बच्चे हो रहे तनाव का शिकार

पिछले हफ्ते संसद में पेश एक रिपोर्ट में कहा गया है कि महज 11 साल की उम्र में स्कूली बच्चे मानसिक तनाव का शिकार हो रहे हैं। जो हालात हैं वे बड़ी चिंता पैदा करने वाले हैं। बच्चों का बालपन बचा रहे और उन्हें तनाव रहित शिक्षा और जिंदगी दी जा सके। इसके लिए तत्काल बड़े कदम उठाने की जरूरत है। मानव.संसाधन मंत्रालय ;एचआरडी मिनिस्ट्री की ओर से पेश इस रिपोर्ट में कहा गया है कि 11 से 17 वर्ष की आयु.वर्ग के स्कूली बच्चे उच्च तनाव के शिकार हैं। इसके कारण कुछ एक को मनोवैज्ञानिक समस्याएं भी हो रही हैं। रिपोर्ट के अनुसार राष्ट्रीय मानसिक स्वास्थ्य और तंत्रिका तंत्र संस्थान बेंगलुरु की ओर से देश के 12 राज्यों में राष्ट्रीय मानसिक स्वास्थ्य सर्वेक्षण किया गया था। जानकारों के अनुसार इसका सीधा संबंध शहरी

जीवन और अंक आधारित प्रतियोगिता वाली स्कूली शिक्षा प्रणाली से है। इसका खुलासा एनसीआरबी के आंकड़ों से भी मिलता है। 2011 से 2018 के बीच लगभग 70 हजार छात्र खराब अंक या नतीजे के कारण खुदकुशी कर चुके हैं। इनमें लगभग 50 फीसदी घटनाएं स्कूल स्तर पर हुईं। पिछले दिनों तेलंगाना में दसवीं के नतीजे आने के बाद 50 से अधिक स्टूडेंट द्वारा खुदकुशी करने की खबरें आई थीं।
मानव.संसाधन मंत्रालय ने कहा है कि इस रिपोर्ट के आने के बाद 2018.19 से प्रभावी कदम उठाने की पहल हो गई है और स्कूल में काउंसलिंग की व्यवस्था के अलावा तनाव रहित माहौल बनाने की दिशा में कई कदम भी उठाए जा रहे हैं। स्कूलों में तनाव रहित शिक्षा देने के लिए काउंसलिंग की व्यवस्था पेशेवर लोगों की ओर से तो दी ही जाएगी शिक्षकों को भी

इसके लिए प्रशिक्षित किया जाएगा। साथ ही इस प्रक्रिया में अभिभावकों को भी शामिल करने की सलाह दी गई है। साथ ही सिलेबस में जिंदगी को प्रेरणा देने वाली कहानियां को शामिल किया जाएगा जिसमें कठिन हालात में लड़ने की हिम्मत देने वाली कहानियां हो। जैसे 12वीं में जीवन की चुनौतियों का सामना मीटिंग लाइफ चैलेंज जैसे चैप्टर जोड़े जा रहे हैं। मंत्रालय के मुताबिक सभी स्कूलों से कहा गया है कि वे बच्चों को मंद गति से सीखने वाले या प्रतिभाशाली बच्चे या समस्याकारी बच्चे आदि नाम न दें। इस भेद से सबसे अधिक तनाव वाली स्थिति पैदा होती है। यह भी कहा गया कि स्वस्थ प्रतियोगिता करें लेकिन किसी भी बच्चे को हीन भावना से ग्रसित करने की कोशिश को अपराध माना जाएगा। इसके अलावा स्कूली सिलेबस में ऐसी चीज अधिक जोड़ने पर और जोर देने की कोशिश होगी

जो उनके आसपास की दुनिया और उनके अपने जीवन के साथ जोड़ने में बच्चों को सक्षम बना सकें। इसके लिए एनसीईआरटी को अलग से अडवाइजरी भी जारी की गई है। इस सर्वे में 34 हजार 802 वयस्क और 1 हजार 191 बच्चों.किशोरों से बात की गई थी। 13 से 17 आयु वर्ग के

लगभग 8 फीसदी किशोरों में पढ़ाई के तनाव से पैदा मानसिक बीमारी पाई गई थी। इसमें सबसे हैरान करने वाली बात ये थी कि गांवों में 6-9 फीसदी बच्चे को यह बीमारी थी जबकि शहरी क्षेत्रों में लगभग दोगुना यानी 13.5 फीसदी बच्चों में तनाव देखने को मिला।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 98

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

21 April to 28 April, 2021

Florida middle school killer dies in prison at 31

Hernandez was serving a life sentence for the February 2004 murder of Jaime Gough when they were both 14-year-old students

Miami : The teenage killer who lured a friend into a bathroom stall at their suburban Miami middle school 17 years ago and cut his throat has died in prison.

online records show Michael Hernandez, 31, died Thursday. He had been incarcerated at Columbia Correctional Institute, about 50 miles (80 kilometres) west of Jacksonville. No cause of death was released, but WFOR-TV said Hernandez was seen on video collapsing, and no foul play is suspected. Hernandez was serving a life sentence for the February 2004 murder of Jaime Gough when they were both 14-year-old students at Southwood Middle School in Palmetto Bay, just outside Miami. Hernandez had lured Jaime into a handicapped stall before school with a promise to show him something. He then pulled out a knife, stabbed him more than 40 times and slit his

throat. He then hid the knife in a secret compartment in his backpack and went to class.

After Jaime's body was found, a teacher noticed blood on Hernandez and notified police. It was discovered that Hernandez had become fascinated with serial killers, studying them online. He had made a list of people he wanted to slay, including Jaime. He was found guilty in 2008 of first-degree murder after a jury rejected his insanity plea. Jorge Gough, Jaime's father, told the Miami Herald that he was "shocked" to learn of Hernandez's death. "I was not expecting this at all," Gough said. He said he and his wife still talk about their son, who would now be 31, but "not in a sad

way". His son was a straight-A student who played the violin. "We miss him, and the big question is: What would he be today?" he said. Hernandez had planned to kill two friends, but Andre Martin got leery when Hernandez tried to lure him and Gough into the stall. The bell rang and the three went to class. The next day, Hernandez killed Gough. Martin is now a Miami-Dade County police detective. He told the Herald he had mixed feelings about Hernandez's death. "My continued condolences for Jaime Gough's parents, and the entire Gough family," Martin said. "And the Hernandez family — they were not the ones who committed a crime and they did lose a family member." AP

NFIA HOSTS INTERACTIVE SESSION ON OCI AND INDIAN VISA WITH NEW YORK INDIAN CONSULATE

The National Federation of Indian American Associations (NFIA) organized a virtual interactive zoom meeting on Thursday, April 29, 2021 with the Indian Consulate Office in New York, NY. Topics focused on clarifying changes/issues relating to OCI, emergency visa issuance and other related travel guidelines. NFIA, formed in New York in 1980, is the largest Indian American National umbrella organization looking after the interest of our community and also promoting US-India Relations. This effort was initiated and organized by NFIA's Regional Vice President (RVP), Mrs. Gunjan Rastogi, who single-handedly spearheaded and successfully executed in a relatively short time frame. This was necessitated due to the fervent

requests made by the Indo-American community as well as the community-at-large to hold another session with the Indian consulate office in an effort to gain a better understanding of the OCI changes/issues. The consulate office included Honorable DCG, Shatrughna Sinha and Honorable Consul (CPV) Murugesan Ramaswamy and the zoom live event was attended by approximately 280 participants from all over the United States. The meeting kicked off with a welcome address by Gunjan Rastogi, followed by a moment of silence observed in honor of the COVID-19 victims in India. Next, NFIA president, Ajoy Dube made introductory remarks. The consulate office spent the first hour dedicated to the

forementioned topics which were clearly explained in an informative manner and this then transitioned into a Q&A session moderated by Mukesh Modi and Nilima Madan, both residents of the New York area. Several NFIA members attended were recognized at the event, including NFIA past presidents Subash Razdan, Sudip Gorakhshakar, Dr. Thomas Abraham and Angela Anand as well as NFIA Board members Raj Razdan, Dr. Hari Har Singh, Dr. Satish Mishra, Sunny Gabhawala, Aparna Hande, Prashanthi Harathi, Kamini Khare and Ashok Patnaik. Further, Mrs. Rastogi also recognized the presidents of the 13 supporting organizations who participated in the event: NIAASC,

RANA, UPANY, Kerala Center, World Vegan Vision, India Home, Indian American Action Group, Metropolitan Asian Family Services, Navika Group of companies, Senior Community Center of Vaishnav Temple, Indo-American Senior Citizen NY, A. Holly Patterson Extended Care Facility and IALI. The event concluded with a vote of thanks and the RVP expressed her appreciation to both the Honorable consul officers and to everyone in attendance. The Deputy Consul General encouraged the viewers to keep sending any unanswered questions to the Indian consulate office. Everyone in attendance felt that the interactive session provided the details and cleared a lot of lingering doubts relating to the OCI and the issuance of the emergency visas.

US denies Iran claims of prisoner deal; UK plays it down

Washington : The United States and Iran are in active talks over the release of prisoners, a person familiar with the discussions said Sunday as Washington denied a report by Iranian state-run television that deals had been struck. Prisoner swaps between the US and Iran are not uncommon and both countries in recent years have routinely sought the release of detainees. But any movement between the two countries is particularly sensitive as the Biden administration looks to restart nuclear talks. A 2015 atomic accord between the nations included prisoner exchanges. The issue burst into public view with a report in Iran of a deal for the Islamic Republic to release US and British prisoners in exchange for Tehran receiving billions of dollars. US officials immediately denied the report, though a person with knowledge of the discussions who was not authorised to discuss them

publicly said talks are active, with messages passed between intermediaries. It wasn't immediately clear if the report represented a move by the hard-liners running the Iranian broadcaster to disrupt negotiations with the West amid talks in Vienna on Tehran's tattered nuclear deal. Even after an initial American denial, an anchorwoman on Iranian state TV still repeated the announcement. "Some sources say four Iranian prisoners are to be released and USD 7 billion are to be received by Iran in exchange for releasing four American spies," the anchorwoman said. She described the claimed deal as coming due to congressional pressure on President Joe Biden and "his urgent need to show progress made in the Iran case." But Iran's ambassador to the United Nations, Majid Takht-e Ravanchi, later denied the report of the prisoner swap, saying that it's "not confirmed," according to the

Telegram channel of state-run IRNA news agency. "Iran has always emphasized the comprehensive exchange of prisoners between the two countries," he said, without elaborating. State TV did not identify the Iranians that Tehran sought to be freed. State Department spokesman Ned Price immediately denied the Iranian state TV report. "Reports that a prisoner swap deal has been reached are not true," Price said. "As we have said, we always raise the cases of Americans detained or missing in Iran. We will not stop until we are able to reunite them with their families." Biden's chief of staff Ron Klain told CBS' "Face the Nation" that "unfortunately, that report is untrue. There is no agreement to release these four Americans." "We're working very hard to get them released," Klain said. "We raise this with Iran and our interlocutors all the time, but so far there's no agreement." Tehran holds four known Americans now

in prison: Baquer and Siamak Namazi, environmentalist Morad Tahbaz and Iranian-American businessman Emad Shargi. Iran long has been accused of holding those with Western ties as bargaining chips in negotiations. Despite the American denials, there have been signs that a deal on prisoners may be in the works based on Iranian officials' remarks in recent weeks. Although no formal proposal for a swap has yet been presented to officials in Washington, let alone been signed off on by the White House, the specificity of the reports from Iran suggested that working-level consideration of a deal is at least underway. State TV also quoted sources as saying a deal had been reached for the United Kingdom to pay 400 million pounds (USD 552 million) to see the release of British-Iranian woman Nazanin Zaghari-Ratcliffe.

US lawmaker urges Biden admin to immediately release AstraZeneca vaccine stockpile to India

Last week, US had said it will distribute the 60 million AstraZeneca vaccine doses that is with it

Washington : Underlining that the US has "special obligations" towards India, an influential American lawmaker on Monday urged the Biden administration to immediately share the unused stockpile of AstraZeneca COVID-19 vaccines with the country, which is facing an unprecedented surge in the coronavirus cases.

Congressman Tom Malinowski also urged the government to activate all possible resources in the US, including in the Defence Department, to rush the necessary oxygen generation and storage tools and ventilators to India.

India is struggling with a second wave of the pandemic with more than 3,00,000 daily new coronavirus cases being reported in the past few days, and hospitals are reeling under a shortage of medical oxygen and beds. "I call on the administration to ensure that all of the WHO-approved

AstraZeneca vaccines in our stockpiles (which the US will not use) are shared with India and other nations the moment that can safely be done," Malinowski said.

He also urged the government to accelerate plans for sharing globally some share of the large surplus of vaccines that the US has produced or reserved for its population.

"This process," the Congressman from New Jersey said, "should begin now, and not wait until we have achieved herd immunity in the US."

Last week, US had said it will distribute the 60 million AstraZeneca vaccine doses that is with it. However, it has not taken a call on when these jabs would be distributed and when countries like India would receive them. Urging strong US financial support for global institutions, like COVAX, that are making vaccines available to developing countries, Malinowski said from a public health standpoint, this is the

most fair and objective way to ensure that vaccines get to those who need them most.

"But there is nothing wrong with engaging in 'vaccine diplomacy' on top of our generous support for COVAX," he said.

"President Biden rightly decided that he had a special responsibility to secure enough supply to vaccinate Americans before others; by the same token, the US can and should make a special effort to deliver surplus vaccine doses to friends and allies, including India, to whom we also have special obligations, and to facilitate the export of raw materials needed for vaccine production in these countries," Malinowski said.

"We have a public health interest in getting as many vaccines out as quickly as possible, and a historic opportunity to be the country that leads the world away from COVID. There is not a moment

to be lost," he said.

Praising the Biden administration's actions to begin rushing medical supplies to "our friends in India", the Congressman hoped that the administration will announce new steps in the coming days to accelerate the production and distribution of COVID vaccines around the world. "The Indian people are facing a particularly painful surge of COVID-19 cases, and

many are dying simply due to a lack oxygen, ventilators, and hospital capacity. It is clear that we have not only a moral obligation to come to the assistance of our Indian friends, but a national security interest in helping the world's largest democracy recover from the pandemic before it becomes an incubator of new vaccine-resistant variants of the disease," he said.

Under-counting the dead

INDIA sees record 3.79 lakh new cases and 3,645 deaths. The total death toll is 2,04,832.' So reads the official tally (April 29, 8 am) of the coronavirus data that has been updated daily since the outbreak of the pandemic last year. However, India is reeling under a grimmer reality: the load of a much higher figure of Covid deaths. Ground reports of the burning pyres and buried bodies from almost all cremation/burial grounds in almost every town or city across the country and the official figures presented of that place present a yawning gulf. The mismatch, starkly evident in the ongoing ferocious second wave, significantly ranges from three times to scores of times of the score put on the bulletin. Pointing to the inconsistency, a report reveals that while the official tag indicated 42 Covid deaths in Chandigarh and 18 in Panchkula from April 1-22, the crematoriums consigned to the flames 70 and 30 bodies, respectively. Haunting scenes of relatives ferrying corpses in carts or rickshaws (as ambulances are either not available or fleecing the grieving kin) were witnessed in Ludhiana's grounds. Devastating scenes of mass cremations amid queues of bodies piling up for their turn to be lit as hearse vans arrive non-stop in places like Delhi/NCR in the past couple of weeks present a denial of dignity in death and last rites. In the hotspots, it is even difficult to keep track or count as crematorium/burial ground staffers are overworked or wary of the virus infecting them too. Chaos prevails even as the authorities suppressing factual accounts to 'prevent panic' or showing things as being 'under control' fly in the face of the heartbreaking visuals going viral. Contributing to the under-reporting of the Covid tally is the fact that deaths, especially

occurring at homes in rural areas, routinely go without the cause being certified. Data discrepancies are disturbing as underplaying the statistics affects the government's response to the emerging scenario. Reliable numbers are crucial to gauging the gaps, for example, in hospital beds, oxygen and medicines and planning for future-preparedness. Incidentally, in 2019, the Modi government was rocked by the fudging of the unemployment rate as it tried to under-report the figures.

Indian State has failed In Covid crisis, India's rich must open their coffers; all citizens must step up

There could not be a better description of the Indian situation than the lament by the Delhi High Court on Friday: the State has failed to protect the most basic fundamental right, the right to life. The State, according to Article 12 of the Indian Constitution, includes the Central government, Parliament, the state governments, state legislatures and all local bodies; and what we witness now in Delhi and elsewhere is a total collapse of what has long been perceived as the State. The anguish of Justices Vipin Sanghi and Rekha Palli was prompted by the death of a petitioner who had sought an ICU bed in Delhi. He died gasping for oxygen. The same day, in the suo motu hearing of the Covid crisis, the Supreme Court Bench of Justices DY Chandrachud, L Nageswara Rao and S Ravindra Bhat made several important observations and orders, which the Central government should immediately implement. The Bench has warned the state governments and their police forces not to trample on the right of desperate caregivers to air their anxieties or to call for help on social

media. Certain state governments have been brazen enough to impose the National Security Act and incarcerate those who take on the government for its policies. This order invoking the contempt law should stop them in their tracks. The Supreme Court has very pertinently asked the Central government why it is not following its own national immunisation policy and buying 100 per cent of the Covid vaccine doses. The court has rightly pointed out that pricing cannot be left to vaccine manufacturers, who cannot determine equity. Moreover, these manufacturers have received government funding, which needs to be accounted for. Most importantly, the Bench has asked the Centre to look at the possibility of importing Remdesivir from Bangladesh, which as a least developed country is allowed by the WTO agreement to produce patented drugs. Meanwhile, the government has to draw up a uniform policy on hospital admissions while ensuring hospital beds, oxygen cylinders and life-saving drugs. This is the last and final call to save the nation.

The mindspace of every citizen is seized with the pandemic in their professional and personal pursuits. Bureaucrats, administrators and political leaders are occupied coordinating resources and few have the bandwidth to focus on the socio-economic onslaught that is yet to come. But this fog of chaos must not obscure the strategic dangers looming over the horizon. There has always been a stark imbalance between the law and order situation in India and government's wherewithal to address the same. This pandemic will wreck the already fragile equilibrium between order and disorder. It is only a matter of time before desperation drives the have-nots to express their anger and frustration unlawfully. Already, petty theft and crimes are escalating. Reports of looting lifesaving resources by citizens signal signs of a breakdown. The problem will be exacerbated because of depletion of police forces and their distraction from regular policing and administrative activities. Once this imbalance begins, the slippery slope can end in civil unrest quickly. The relationship between order and disorder in a society is delicate. Governance is based on covenants promising solace to law-abiding citizens and retribution to law breakers. No government can govern without this pact because even the strongest has less than 10 million armed forces and police personnel to address national security and law and order for 1.3 billion people. Also, our security forces, like our health, hygiene and other frontline workers are not an inexhaustible or an untiring resource. Consider the security personnel, for example. India has about 1.5 million personnel in its armed forces who are already under heavy commitment in our western and eastern fronts. Additional troops have been pinned down in Kashmir since the abrogation of Article 370. The situation of Central Armed Police Forces (CAPFs) is probably worse. They have been shunted around the country chasing one assignment after another with no respite, leave or downtime. And because of the exposure in their work, state police personnel have been ravaged with a disproportionate percentage of COVID cases. The efficacy of these organisations will further diminish when their (already understaffed and overworked) strategic and operational leaders start succumbing. There is simply no capacity to spare if the security or the law and order situation starts to deteriorate. Bereaved, afraid and frustrated citizens transform into angry mobs mercurially. Millions of citizens have been pushed into poverty adding to abject inequity. Even as the middle class is struggling for air and medicines, millions of poor are compelled to migrate yet again because they face starvation in addition to COVID.

Make lockdown count

With the second wave of the Covid pandemic intensifying across the country, putting the already fragile healthcare set-up under greater strain, state governments are resorting to week-long or weekend lockdowns in a bid to break the chain of transmission. While Punjab has imposed stricter curbs on movement till May 15, a lockdown is in force in Haryana throughout this week. Going a step ahead, Odisha has declared a 14-day lockdown from May 5. Considering the chaotic experience of the two-month-long nationwide lockdown that played havoc with millions of lives and livelihoods last year, the Centre does not seem to be keen on a similar move this time, with Prime Minister Narendra Modi recently dubbing it as the last resort. However, the clamour for drastic steps is growing, with the Indian industry itself urging the government to curtail economic activity in order to save lives.

Anthony Fauci, the chief medical adviser to the Biden administration, has suggested that there should be a shutdown for a few weeks in India to

curb transmission of the virus. But he has hastened to add that this period should be utilised to ramp up supplies of oxygen, drugs and PPE kits, besides energising the vaccination programme. Almost every day, patients are dying due to oxygen shortage in some part of the country. Though it's a race against time, work on sanctioned oxygen plants should be expedited to reduce the shortfall and save as many lives as possible.

Another cause for concern is that India has managed to fully inoculate barely 2 per cent of its population since the vaccine rollout in mid-January. Many states are running out of stocks at a time when the vaccination drive has been extended to cover all adults. Though India accounts for one in every two global cases each day, its daily testing rate is just 1.24 tests per 1,000 people, less than half of America's rate. All these issues need prompt resolution. A lockdown will be of little use if things go back to square one, or worse, once it ends. The whole exercise should be aimed at dealing with, and not merely delaying, the inevitable.

Lefterts Blvd & 101 Avenue

2021
ELECTION

VOTE

**JAPNEET
SINGH**

Democrat for New York City Council
District 28

JUNE 22, 2021

South Ozone Park • South Richmond Hill
South Jamaica • Rochdale Village

f i t @JapneetSinghForNY

Bill and Melinda Gates end 27 years of marriage

Seattle : Billionaire benefactors Bill and Melinda Gates, co-founders of one of the world's largest private charitable foundations, filed for divorce on Monday after 27 years of marriage but pledged to continue their philanthropic work together. The Bill & Melinda Gates Foundation has become one of the most powerful and influential forces in global public health, spending more than \$50 billion over the past two decades to bring a business approach to combating poverty and disease.

The Gates have backed widely praised programs in malaria and polio eradication, child nutrition and vaccines. The foundation last year committed some \$1.75 billion to COVID-19 relief. In a joint petition for dissolution of marriage, the couple asserted their legal union was "irretrievably broken," but said they had reached agreement on how to divide their marital assets.

No details of that accord were disclosed in the filing in King County Superior Court in Seattle. Bill Gates, 65, who co-founded Microsoft Corp, and his spouse, Melinda French Gates, 56, met after she joined the software giant as a product manager, and they dated for a few years before marrying in January 1994 in Hawaii.

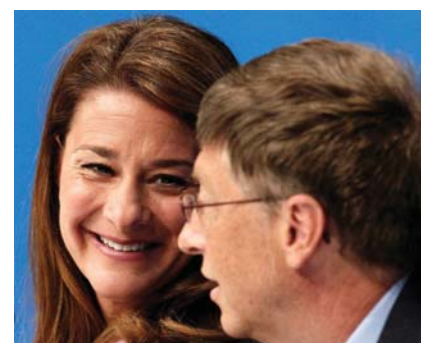
"After a great deal of thought and a lot of work on our relationship, we have made the decision to end our marriage," the two said in a joint statement posted on each of their individual Twitter accounts. "We no longer believe we can grow together as a couple in the next phase of our lives. We ask for space and privacy for our family as we begin to navigate this new life," they said. The divorce petition, which states that the couple have no minor children, comes after the youngest of their three offspring recently turned 18. Launched in

2000, the nonprofit Bill & Melinda Gates Foundation ranks as the largest private philanthropic foundation in the United States and one of the world's biggest, with net assets of \$43.3 billion at the end of 2019, according to the latest full-year financials shown on its website.

From 1994 through 2018, the couple gifted more than \$36 billion to the Seattle-based foundation, the website said.

Last year, investor Warren Buffett reported donating more than \$2 billion of stock from his Berkshire Hathaway Inc to the Gates Foundation as part of previously announced plans to give away his entire fortune before his death. 'No changes to their roles' In their divorce petition, the couple asks the court "to dissolve our marriage" and to divide their communal property, business interests and liabilities "as set forth in our separation contract," though that accord was not made public. Bill Gates is ranked No. 4

on the Forbes list of the world's wealthiest individuals, with an estimated \$124 billion fortune. In a separate statement, the Gates Foundation said the couple would remain as co-chairs and trustees of the organisation. "They will continue to work together to shape and approve foundation strategies, advocate for the foundation's issues, and set the organization's overall direction," the foundation's statement said. The split comes two years after another leading Seattle-based billionaire and philanthropist, Amazon.com Inc founder Jeff Bezos, said that he and his then-wife, MacKenzie, were getting divorced. At least one critic of billionaire benefactors cited the Gates' split as a cautionary tale in the wisdom of concentrating so much sway over global humanitarian issues under the control of super-wealthy individuals. "The Gates divorce will do more than upend a family's life. It will ramify into the worlds of business,

education, public health, civil society, philanthropy, and beyond," Anand Giridharadas, author of the book "Winners Take All" told Reuters. "That is because our society has made the colossal error of allowing wealth to purchase the chance to make quasi-governmental decisions as a private citizen," he said. Gates dropped out of Harvard University to start Microsoft with school chum Paul Allen in 1975. Gates owned 49% of Microsoft at its initial public offering in 1986, which made him an instant multimillionaire. With Microsoft's explosive growth, he soon became one of the world's wealthiest individuals.

Does Covid-19 was born with the disease of racism?

The emergence of the COVID-19 pandemic has exacerbated racial discrimination against non-citizens and people of colour in many parts of the world. Although this COVID-19-related racial discrimination against non-citizens and people of colour has attracted widespread attention in the media field, it is rarely discussed in the academic community. Since racial discrimination has a significant impact on interpersonal relationships, mental health, and overall well-being, it is important to deal with the growing racial discrimination during the COVID-19 pandemic.

In this surge of attacks, the perpetrators have clarified their motives, mocking the victims with declarations such as "You are infected with the Chinese virus and go back to China!" then Indian Virus came, and peoples start telling Indians to go back to India, Beat them and spit on the ground. But before that UK virus came, no one even said anything, even go back to the UK, everything was normal. Even As COVID-19 spreads across borders, some social media users, media personalities, celebrities,

and political leaders have passed comments that may have encouraged racial discrimination against non-citizens and people of colour. For example, Italy's former deputy prime minister attributed the early spread of COVID-19 in Italy to asylum seekers of African descent. Then Former US president Trump openly attacked and shouted its chine virus.

The figures for the past year in the United States alone are alarming. As reported by NPR, nearly 3,800 cases of discrimination against Asians were reported last year alone to stop AAPI Hate, a coalition that tracks the violence and harassment of Asian Americans and Pacific Islanders in the US.

Then there were mass shootings in Atlanta last week, killing eight people, including six women of Asian descent. The shooter's motive has not been established, but the incident sparked a more profound discourse on racism and violence against Asians in the wake of the coronavirus.

Now, in India, from a week, numbers claimed to more than 3 million a day, Canadian, the Federal Government on Thursday,

announced a temporary ban on flights from India and Pakistan for 30 days. Both countries suffer from an alternative to corona.

It is reported that the reason for this decision is the confirmation of the arrival in Canada of the double mutant variant of Covid-19 found in India. B.1.617. 39 cases of this variant of Covid 19 were reported in British Columbia, one in Quebec and one in Alberta.

Although infectious disease experts have not yet described this variant as a variant of concern, flights from India to Pakistan have been cancelled due to pressure from all quarters. The other two most dangerous alternatives in Canada are B.1.1.7 and P.1, with 73,000 active cases.

Governments worldwide are struggling with the ravages of the coronavirus, and Canada is no exception. There have been 1.16 million corona cases in our country since last year. The new challenge for our leaders is to deal with alternatives to this epidemic. But instead of examining the steps being taken from a political point of view, it is necessary to look at them as a whole. For example, on the one hand, the federal government was being pressured on all sides to close the international border, which was also necessary. On the other hand, the Ontario premier protested against the closure of playgrounds and police surveillance orders on non-essential vehicles and had to apologize in tears yesterday. What kind of thinking is this dual approach?

Not only that, as a journalist, I get calls and emails every day that, When police or the bi-laws officers bust any party, gathering held by English peoples, they just let them

go with warring, but when it comes to Indians, Asians, black, they hand them the tickets, and it's all over the media too. Even if a group of Indians or Asians at the parks, they handed the tickets if they and not following any covid protocols, but they let them go with a warning regarding the white peoples. So these viruses brought discrimination, racism, hate crime kind of diseases too.

One wonders who last year branded the South Asian youth who played in some of Brampton's Mississauga playgrounds as villains and called the police patriots the news of thousands of dollars in tickets. Until now, not even one Scientist around the globe declared that Covid-19 attack by looking at colour, country, race, religion, faith. So why all leave of governments playing the politico discriminating based on race and colour?

It is no secret that the South Asian community in Brampton and Mississauga has been the target of racial. With the closure of flights from India, the number of racist remarks is likely to increase. This fact was even acknowledged by Federal Transport Minister Omar Alghabra when he made the announcement on Thursday.

Raising suspicions about racism is not to ignore the dire situation of Covid 19 in India or Pakistan and the threat it poses. In those countries, especially in many cities in India, arrangements for burial or cremation of the dead are not being completed, the treatment aside. So, the question is not about the decision to stop flights but about the lack of integrity.

I am not saying Indian or the best. I totally agree, they never follow the guidelines; they come in the

Surjit Singh Flora

picture, but others not.

Official figures show that between April 5 and April 17, there were 29 flights from India in which at least one case of the positive corona was detected. Interestingly, 23 flights from Europe and 22 from the United States came to Canada during this period, and all of them were found to have covid positive passengers. When it comes to Canadians' safety, two questions need to be answered.

The first question is from Carolyn Collagen, a Simon Fraser University model who specializes in Covid-19. He asks why flights from India or other countries were not cancelled on time a few weeks before today. The second question is from Professor Revat Deonandan, an expert on epidemiology at the University of Ottawa. He asks how it is good to stop flights from India, Pakistan, and Europe and the USA.

Experts may be correct, but the common man's question is simply how Covid-19 has become so wise that it comes on the backs of Indians and Pakistanis or the Chinese but forgives those from other places. Seems like Covid was born with the disease of racism?

COVID-19 VACCINATION

Get Yourself 'JABBED' before it's too LATE...

More than 1.63 crore people have received a coronavirus vaccine in India so far. While there has been no case of any adverse effect on anyone, some recipients have reported some side-effects or mild illness. A large number of experts have underlined that these are expected in a small number of cases — and that these ought not to dissuade people from taking the shot.

Both the vaccines being used in India, **Bharat Biotech's Covaxin** and **Serum Institute of India's Covishield**, a version of the Oxford-AstraZeneca vaccine, are absolutely safe — and minor side-effects are expected in some cases, not just for these particular vaccines, but any other vaccine as well.

Who should get the COVID-19 vaccines?

The COVID-19 vaccines are safe for most people 18 years and older, including those with pre-existing conditions of any kind, including auto-immune disorders. These conditions include: hypertension, diabetes, asthma, pulmonary, liver and kidney disease, as well as chronic infections that are stable and controlled.

If supplies are limited in your area, discuss your situation with your care provider if you:

Have a compromised immune system

Are pregnant or nursing your baby
Have a history of severe allergies, particularly to a vaccine (or any of the ingredients in the vaccine)

Are severely frail

What types of COVID-19 vaccines are being developed? How would they work?

Scientists around the world are developing many potential vaccines for COVID-19. These vaccines are all designed to teach the body's immune system to safely recognize and block the virus that causes COVID-19.

Several different types of potential vaccines for COVID-19 are in development, including: Inactivated or weakened virus vaccines, which use a form of the virus that has been inactivated or weakened so it doesn't cause disease, but still generates an immune response.

Protein-based vaccines, which use harmless fragments of proteins or protein shells that mimic the COVID-19 virus to safely generate an immune response.

Viral vector vaccines, which use a safe virus that cannot cause disease but serves as a platform to produce coronavirus proteins to generate an immune response. **RNA and DNA vaccines**, a cutting-edge

approach that uses genetically engineered RNA or DNA to generate a protein that itself safely prompts an immune response

Can I have the second dose with a different vaccine than the first dose?

Clinical trials in some countries are looking at whether you can have a first dose from one vaccine and a second dose from a different vaccine. There isn't enough data yet to recommend this type of combination.

Can the COVID-19 vaccine cause a positive test result for the disease, such as for a PCR or antigen test?

No, the COVID-19 vaccine will not cause a positive test result for a COVID-19 PCR or antigen laboratory test. This is because the tests check for active disease and not whether an individual is immune or not. However, because the COVID-19 vaccine prompts an immune response, it may be possible to test positive in an antibody (serology) test that measures COVID-19 immunity in an individual.

Should I be vaccinated if I have had COVID-19?

Even if you have already had COVID-19, you should be vaccinated when it is offered to you. The protection that someone gains from having COVID-19 will vary from person to person, and we also don't know how long natural immunity might last.

Is the vaccine safe for children?

Vaccines are usually tested in adults first, to avoid exposing children who are still developing and growing. COVID-19 has also been a more serious and dangerous disease among older populations. Now that the vaccines have been determined to be safe for adults, they are being studied in children. Once those studies have been completed, we should know more

and guidelines will be developed. In the meantime, make sure children continue to physical distance from others, clean their hands frequently, sneeze and cough into their elbow and wear a mask if age appropriate **Here are some of the things you need to know, and some precautions that you should take before getting vaccinated.**

Before vaccination

-In case a person has allergies to medication, or drugs, it is important to get an all-clear from a medical practitioner. A complete blood count (CBC), C-reactive protein (CRP), or Immunoglobulin-E (IgE) levels can be checked under medical advice. One should eat well and take medicines, if prescribed, ahead of vaccination. One should try to be as relaxed as possible; counselling can help people who are feeling anxious.

People with diabetes or blood pressure need to keep these in check. Cancer patients, especially those on chemotherapy, must act on medical advice.

People who have received blood plasma or monoclonal antibodies as part of Covid-19 treatment, or those who have been infected in the last one and a half months are advised to not take the vaccine right now.

After vaccination

A recipient of the vaccine is monitored at the vaccine centre itself to guard against any immediate severe allergic reaction. People are allowed to leave only after it has been ascertained that this is not the case.

Side effects like pain at the injection site and fever are common. This is no reason to panic. Some other side effects like chills and fatigue might also be expected, but these go away in a few days.

Important to note Vaccines teach our immune system how to recognise and fight an external threat — in this case, the virus that

causes Covid-19. It typically takes a few weeks after vaccination for the body to build protection (immunity) against the virus. This means that a person could still get infected by Covid-19 in the few days immediately following the vaccination, because the person would not have had enough time to develop immunity.

Therefore, basic precautionary measures must be followed even after vaccination. Face masks, hand hygiene, and physical distancing in public places must not be abandoned just because a vaccine has been taken. Cough/sneeze etiquette also needs to be followed. -Getting vaccinated does not mean you will not get infected with Coronavirus. It simply means that one will not be critically ill even if he/she contracts the virus **Masking is essential in public places or otherwise..** Moreover, there is a possibility of you transmitting the virus to the ones who aren't vaccinated.

-Even after getting vaccinated, you will have to avoid crowded places and maintain a 6 feet distance from people. Also, don't forget to maintain proper hand hygiene and wash your hands from time to time. Disinfect the frequently touched surfaces like doorknobs, kitchen countertops, and handles. Cough and sneeze etiquette must be followed as well.

-If you notice Covid symptoms after getting vaccinated then immediately consult the doctor instead of dismissing them.

- You may get a headache, fever, chills, fatigue, hand pain, or Covid arm as side-effects for a couple of days after the vaccination. Take medication as prescribed by the doctor and rest. You can keep a clean wet cloth on the affected area to reduce pain. Drink plenty of fluids to stay hydrated. Consult the doctor if redness, tenderness, or

-Dr. Dimpy Gupta
BDS, MBA(Symbiosis, Pune)
Relationship manager (Indus Hospitals(Mohali, Dera Bassi, Fatehgarh Sahib,Punjab

swelling of the hand worsens. Furthermore, you will have to stay in touch with your family doctor and inform him about your health every day. Avoid doing strenuous activities for at least 3-4 days after getting the jab. It is safer to avoid alcohol and smoking for a few days. But this doesn't mean that you MUST avoid getting vaccinated. How safe will you be after getting the vaccine?

Even though most of the vaccines that are being administered across the globe have undergone multiple trials and have been found to be effective in the trial phases, we don't yet know if these vaccines offer partial immunity or complete immunity. We don't even know how long the vaccines will continue to be effective. There will be further studies that will find answers to these questions But for now, we can all take heart to the fact that the vaccines will help us fight off the coronavirus.

Given the recent surge in the coronavirus cases, the initiation of vaccination drive for 18+ is indeed a blessing in disguise. However, reports have suggested that many people who have already been vaccinated are still contracting the virus. While a large population in the country is yet to be vaccinated, it is important that we continue taking all precautions, even post-vaccination. **The second wave of coronavirus has not only taken a toll on the most vulnerable, but also impacted the health of the younger population.** While you may not feel the need to get vaccinated, given that you're young or healthy, the group of people who are most susceptible to the virus can only be protected through mass vaccination.

Health & Fitness

Higher body weight linked with severe COVID-19 risk: Lancet study

Being overweight is associated with an increased risk of worse outcomes from COVID-19, including higher ICU admissions, according to a study published in The Lancet Diabetes & Endocrinology journal. The researchers from the University of Oxford in the UK noted that this is the first large study to report

the effect of bodyweight on risk of worse outcomes from COVID-19 across the full range of body-mass index (BMI). BMI is a measure of body fat calculated by dividing a person's weight in kilogrammes by the square of height in metres. The study is based on more than 6.9 million people living in England and included

data from over 20,000 COVID-19 patients who were hospitalised or died during the first wave of the pandemic in the country. The researchers found that the risk of worse outcomes from COVID-19 start rising in people with a BMI above 23 kilogrammes per square metre (kg/m²), which is considered to be in the healthy range. The risks of hospitalisation were 5 per cent higher for each one unit increase in BMI and the risk of ICU admission was 10 per cent higher for each unit increase, they said. People who were underweight (BMI less than 18.5) also experienced worse outcomes from COVID-19, they said. The effect of excess weight on the risk of severe COVID-19 was greatest in young people aged 20 to 39 years of age and decreased after age 60, according to the study. Increasing BMI had very little impact on the risk of

severe COVID-19 in people aged over 80 years, the researchers said. However, the overall incidence of severe COVID-19 among people aged 20 to 39 years of age was lower than all other age groups, they said. "Our study shows that even very modest excess weight is associated with greater risks of severe COVID-19 complications and the risks rise sharply as BMI increases," said Carmen Piernas, lead author of the study, from the University of Oxford. "We also show that the risks associated with excess weight are greatest in people aged under 40 years, while weight has little to no effect on your chances of developing severe COVID-19 after age 80," Piernas said. These findings suggest that vaccination policies should prioritise people with obesity, especially now the vaccine is being rolled out to younger age-

groups, the researchers said. Previous studies have reported that obesity is associated with more severe outcomes after infection with the SARS-CoV-2 virus, but this is the first to examine the consequences of excess weight on COVID-19 outcomes across the full range of BMI. It is based on anonymised health records from 6,910,685 community-based patients in the QResearch database of routinely collected electronic patient health records in England. All of the participants included in the study were 20 years or older and had at least one BMI measurement on their record. The average BMI across the whole study group was 26.8 kg/m². The researchers analysed records between 24 January and 30 April, 2020 for outcomes linked to severe COVID-19 disease.

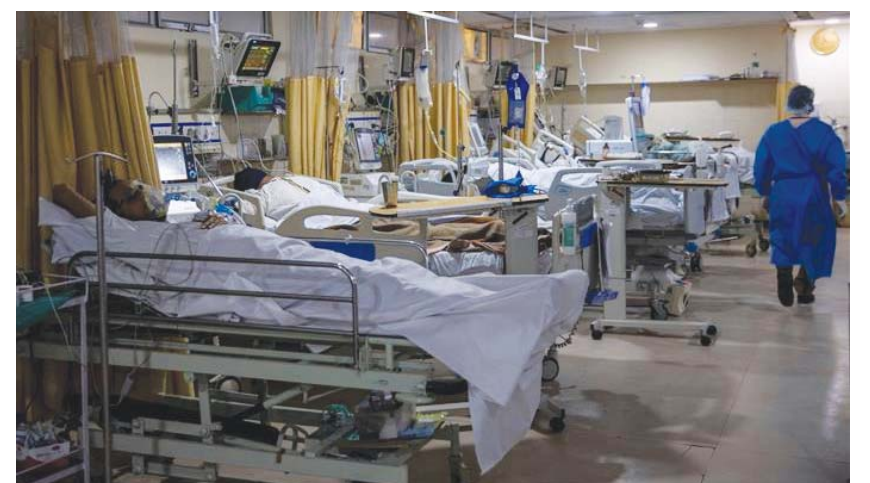
South Asians in England at greater risk in second COVID wave, new study finds

BMI, blood pressure, underlying health conditions play biggest role in explaining excess risks for all outcomes

Minority ethnic groups in general and South Asians, in particular, had a higher risk of testing positive for SARS-CoV-2 and of COVID-19 related hospitalisations, intensive care (ICU) admissions and deaths

during the second wave of the pandemic in the UK compared to the first, according to a new observational study of 17 million people. Led by the London School of Hygiene & Tropical Medicine (LSHTM), the study

published in the medical journal 'Lancet' on Friday accounted for a large number of explanatory variables such as household size, social factors and health conditions across all ethnic groups and at different stages

Single COVID vaccine dose boosts protection against variants in previously infected: Study

A single dose of COVID-19 vaccine boosts protection against SARS-CoV-2 coronavirus variants, but only in those previously infected with the disease, according to a study.

The researchers looked at the UK and South Africa variants, however, they think it possible that the findings will apply to other variants in circulation, such as the Brazil (P.1) and India (B.1.617 and B.1.618) variants.

The findings, published in the journal Science, show that in those who have not previously been infected and have so far only received one dose of vaccine, the immune response to coronavirus variants of concern may be insufficient. The researchers at Imperial College London, Queen Mary University of London and University College London, looked at immune responses in UK healthcare workers at Barts and Royal Free hospitals following their first dose of the Pfizer/

BioNTech vaccine.

They found that people who had previously had mild or asymptomatic infection had significantly enhanced protection against the Kent and South Africa variants, after a single dose of the mRNA vaccine.

In those without prior COVID-19, the immune response was less strong after a first dose, potentially leaving them at risk from variants. "Our findings show that people who have had their first dose of vaccine, and who have not previously been infected with SARS-CoV-2, are not fully protected against the circulating variants of concern," said Rosemary Boyton, Professor of Immunology and Respiratory Medicine at Imperial College London, who led the research. This study highlights the importance of getting second doses of the vaccine rolled out to protect the population," Boyton said.

of COVID-19, from testing to mortality. "South Asian groups remained at higher risk for testing positive, with relative risks for hospitalisation, ICU admission, and death greater in magnitude in the second wave compared to the first wave," the study finds. It found that compared with the first wave last year, the relative risk for testing positive, hospitalisation, ICU admission, and death were smaller in the pandemic second wave earlier this year for all minority ethnic communities compared to white people, with the exception of South Asian groups – covering Indians, Pakistanis and Bangladeshis.

"Despite the improvements seen in most minority ethnic groups in the second wave compared to the first, it's concerning to see that the disparity widened among South Asian groups," said Dr Rohini Mathur from LSHTM and the study's lead author. "This highlights an urgent need to find effective prevention measures that fit with the needs of the UK's ethnically diverse population," she said. After accounting for age and sex, social deprivation was the biggest potential explanatory factor for disparities in all minority ethnic groups except South Asian.

Remdesivir production up, now 1.05 cr vials per month

New Delhi : The production of Remdesivir has gone up nearly three times to 1.05 crore vials per month as the government works hard to enhance the availability of the antiviral drug in

the country, Minister of State for Chemicals and Fertilisers Mansukh Mandaviya said on Tuesday. The minister claimed aid received from the global community had been allocated, with medical infrastructure of 38 institutions across 31 states/UTs strengthened. The production capacity of the drug has crossed 1.05 crore vials per month as on May 4, a nearly three-fold increase from 37 lakh vials per month on April 12 this year, Mandaviya said in a tweet. He went on to add that the anti-viral drug was now being produced across 57 plants in the country compared to 20 facilities a month ago and "soon the demand would be met". The minister said the government was trying hard to fight the pandemic. Keeping in view the high demand for Remdesivir amid a massive spike in Covid infections, the government has already waived customs duty on the drug and its raw material.

Poonawalla says can't ramp up vaccine production overnight

With states scrambling to secure vaccines, Adar Poonawalla—whose firm is the main supplier of COVID vaccine in India—on Monday said his firm cannot ramp up production overnight as vaccine making is a specialised process. Serum Institute of India (SII) has orders from the Government of India to supply 11 crore more doses over the next few months on top of 15 crore already supplied, he said in a statement. Another 11 crore doses will be supplied to states and private hospitals in the next few months, he said. He, however, did not give a timeline for supplying the vaccines. Pune-based SII can produce 6-7 crore doses a month and is reportedly planning to ramp up production to 10 crore by July. Facing the world's fastest-growing coronavirus outbreak, India has seen a near collapse of its health care system in several parts as hospitals ran out of oxygen and did not have enough beds to admit new patients. To deal with the crisis, the government has among other measures, opened up vaccination for all above 18 years. But the procurement of vaccines for those between 18 and 44 years has been left to states and private hospitals. This has led to state after state rushing to SII, which can meet only a small part of the demand.

Centre, states may consider imposing lockdown to curb second wave of COVID-19: SC

Court puts caveat saying if govt decides to go for lockdown then arrangements must be made beforehand to cater to the needs of the poor people

New Delhi : Concerned over surge in COVID-19 cases in the country, the Supreme Court said the Centre and state governments may consider imposing a "lockdown to curb the virus

in the second wave in the interest of public welfare". However, the apex

On weekdays, Punjab allows sale of grocery, liquor

Chandigarh : The Punjab Government today allowed the opening of shops selling non-essential items, including agriculture-related products, grocery, hardware items and liquor, till 5 pm on weekdays. These shops will, however, remain closed during weekend curfew (6 pm on Friday to 5 am on Monday). The instructions were issued by the Home Department following protests by shopkeepers. The amended instructions would remain in force till May 15. On May 1, the government had ordered that shops selling non-essential items would remain closed till May 15. It also announced that not more than two persons could travel in a car, government offices would work with 50 per cent staff and a Covid-negative report would be must for entering the state. Anybody arriving in Punjab by air, rail or road must have a Covid-negative report (not over 72-hour-old) or a vaccination certificate (over two-week-old). The government also banned pillion riding on two-wheelers, except for those belonging to the same family and living in the same house.

court put a caveat before them saying if they decide to go for lockdown then arrangements must be made beforehand to cater to the needs of the poor people. A bench headed by Justice D Y Chandrachud, in

its order passed in the suo motu case for ensuring essential supplies and services during the COVID-19 pandemic, also asked the Centre and state governments to put on record the efforts taken and to be taken by them in future to ensure that the disease does not spread further. In a 64-page order uploaded on the apex court's website late Sunday night, the bench, also comprising justices L Nagesara Rao and S Ravindra Bhat, said, "In light of the continuing surge of infections in the second wave of the pandemic, we direct the Central Government and State Governments to put on record the efforts taken to curb the spread of the virus and the measures that they plan on taking in the near future." "At the same time, we would seriously urge the Central

and State Governments to consider imposing a ban on mass gatherings and super spreader events. "They may also consider imposing a lockdown to curb the virus in the second wave in the interest of public welfare," Justice Chandrachud, writing the order for the bench, said. The apex court said that it was "cognizant of the socio-economic impact of a lockdown", specifically, on the marginalised communities. "Thus, in

case the measure of a lockdown is imposed, arrangements must be made beforehand to cater to the needs of these communities," it said. The bench on April 22 had taken note of the pandemic situation due to sudden surge in COVID-19 cases as also in mortality and said it expected the Centre to come out with a "national plan" to deal with the distribution of essential services and supplies, including oxygen and drugs.

24 die in Karnataka hospital due to 'oxygen shortage'

As many as 24 patients, including 23 suffering from Covid, died in Karnataka's Chamarajanagar due to alleged oxygen shortage in the district hospital in the last 24 hours, officials said. A pall of gloom descended on the Chamarajanagar district hospital as the grieving kin of the deceased gathered after hearing the news.

Family members of the dead also staged a demonstration at the hospital and alleged there was a shortage of oxygen and raised slogans. Chamarajanagar district in-charge minister S Suresh Kumar, who is also the

Primary and Secondary Education Minister, said he had ordered a death audit report from the district administration into the incident. He, however, maintained that all the deaths did not occur due to oxygen shortage. "It's not appropriate to say that all 24 deaths happened due to oxygen shortage. These deaths had happened from Sunday morning to this morning.

The oxygen shortage happened in the wee hours of Monday - from 12.30 am to 2.30 am," Kumar told reporters here. Chief Minister BS Yediyurappa called the deputy commissioner and obtained information about the incident.

Punjab pay panel for 2-fold increase in staff salaries

Chandigarh : Punjab's 6th Pay Commission has recommended over two-fold increase in salaries of nearly 3.5 lakh state government employees, with an increase in the minimum pay from Rs 6,900 to Rs 18,000 per month respectively from January 1, 2016. The report, submitted to CM Capt Amarinder Singh on April 30, is being examined by the Finance Department. The latter will present it to the Cabinet later this month, seeking its approval for implementation. "The commission has suggested

major hike in salary and other benefits and allowances. The average increment in salaries and pensions is expected to be in the range of 20 per cent with salaries in for a 2.59 times increase over the 5th Pay Commission recommendations. All major allowances are proposed to be revised upward, translating into 1.5 times to 2 times increase with rationalisation in certain allowances," said an official statement by the government. While the report says that the annual burden on the state

would be Rs 3,500 crore, since the pay scales are to be implemented from January 2016, the government needs Rs 17,500 crore for the payment of arrears. The allowances will be implemented from the date of notification. Finance Minister Manpreet Singh Badal said he had set aside Rs 9,000 crore in the 2021-22 Budget for the purpose. "We will implement the report from July 1. The arrears for the previous years will be released each quarter, beginning October-December this year," he said.

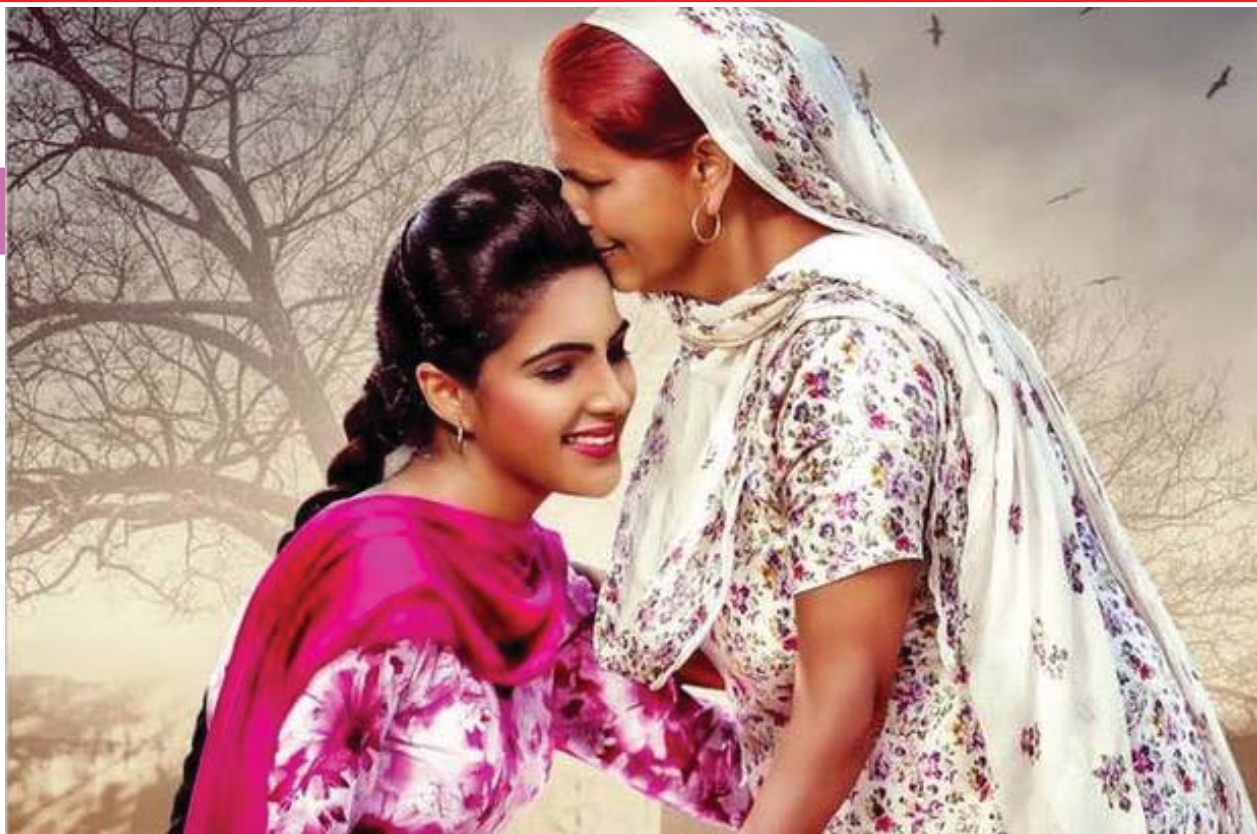
ਮਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ

9 ਮਈ ਮਾਂ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਲੇਖ

ਮਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਔਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇਖਣੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਵਜੂਦ ਹੈ। ਮਾਵਾਂ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆ ਨਾਲੋਂ 9 ਮਹੀਨੇ ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਦੀ ਹਨ। ਖੂਨ ਨਾਲ ਪਾਲ ਕੇ ਜਨਣ ਪੀੜਾ ਸਿਹਣ ਤੇ ਬਾਅਦ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਮਾਨ ਤੇ ਮੁੱਖ ਖੁਰਾਕ ਹੈ। ਅਠਾਰਾਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਬਾਲ ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਆਵਾਜਾ ਜਿਵੇਂ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਨ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਆਵਾਜ ਸੁਣਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ 26 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ ਵੀ ਪਹਿਚਾਣ ਲੈਦਾ ਹੈ। 32 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਧੁੰਨੀ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਨਵਜੁੱਗ ਦੇ ਬਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਗਰਭ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਕੈਂਬਰਿਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਸਾਬਿਤ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ ਦੇਖਣ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਖੁਸ਼ੀ, ਡਰ ਜਾਂ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਪੈਰ, ਸਿਰ ਜਾਂ ਹੱਥ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਫੁਰਤੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਤਰਜਮਾ ਜੋ ਅਸਲੋਂ ਲਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੇ, ਮਾਤਾ, ਮਾਈ, ਝਾਈ, ਅੰਮੀ, ਮੰਮੀ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੈਡਾ, ਅਫਰੀਕੀ ਵਿੱਚ ਮੌਮ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮੇਮ ਜਾ ਮੇਮੀ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਆਇਰਲੈਂਡ, ਵੈਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਾ, ਮੈਮੀ ਜਾ ਮੈਮ ਪੁਰਤਗਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਏ, ਇਬਰੂ ਏਮ ਅਤੇ ਕੋਰਿਆਈ ਲੋਕ ਇਉਮਾ ਸਬਦ ਨਾਲ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਮਾਂ ਬਣਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸੁਭਾਗ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਜਨਣ ਕਿਰਿਆ ਪੂਰਨ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁਲ ਜਾ ਪੀੜੀ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਬਣਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਕਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਮਹਿਲਾਂਵਾ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਵੀ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਉ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ 40 ਦਿਨ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਲੀਹਾ ਜਾ ਛਿਲਾ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਜਾ ਗੰਭੀਰ ਉਦਾਸੀ, ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਦਾ ਦੌਰ ਅਣਕਰੇ ਝੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਮਮਤਾ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਲੰਘਦਿਆਂ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ, ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ “ਕਿ ਇਕ ਔਰਤ ਹੀ ਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣਾ ਜਾਂ ਫਿਟਕਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ”। ਅਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰੋਜ਼ੇਵਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਇੰਸ ਅਨੁਸਾਰ 21 ਤੋਂ 30 ਸਾਲ ਤੱਕ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਸਹੀ ਉਮਰ ਹੈ। 31 ਸਾਲ ਤੱਕ 22 ਫੀਸਦੀ ਜਨਣ ਸਕਤੀ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰ ਸੇਹਤਮੰਦ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰੇ ਮਾਵੇਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੱਢਲੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਉਸ ਤੋਂ ਅਨੁਭਵ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਪਲ ਮਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਤੋਤਲੇ ਬੋਲਾ ਵਿੱਚਲੀ ਕਿਹਾ ਮਾਂ ਸਬਦ

ਤਾਅ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਦਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਲੀਕਾ ਵੀ ਮਾਂ ਹੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰ, ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਰਿਸਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਕੇਵਲ ਖਾਣ ਪੀਣ ਜਾ ਸਿਹਤ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਤਾਨ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਜਵਲ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਰਿਸਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭਾਵੁਕ ਤੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਮਮਤਾਮਈ ਮੋਹ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਗਸਾਸ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਬਿਨ ਬੋਲਿਆ ਉਸਦੀ ਭੁੱਖ, ਨੀਂਦ, ਖੁਸ਼ੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਗੀ ਤੇ ਮਸਤੀ ਬੁਝ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਲਾਡ ਤੇ ਜਿਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਮਾਂਵਾ ਵਾਝੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਕੋਰੋਨਾ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਂਵਾ ਵਲੋਂ ਲੰਮੇ, ਦੁਖਦਈ, ਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਤੀ ਵੱਡੀ ਮਸਾਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਜਿਮੇਵਾਰੀਆ ਵਾਲੇ ਫਰਜ਼ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਸਤਾ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਂਵਾ ਤੇ ਬੱਚੇ ਪੁੱਲ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਮਨੋ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਮਤਾਮਈ ਮੋਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰੀ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਂਵਾ ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਭੇਦ - ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ ਬੇਟੀ ਅਕਸਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ

ਝੁਕਾਅ ਮਾਂਵਾ ਵੱਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪਣ ਨਾਲ ਵਿਚਰਨਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਉ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਮਈ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਜਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਭਵਿੱਖਮਈ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਕਾਰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਂਵਾ ਦੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ਾਡੇ ਤੋਂ ਨਿਖੜਦੇ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੱਕ ਪੁਜਦਿਆਂ ਹੋਰ ਦਰੁਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਹਿਮਾਇਤ ਤੇ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪਿਆਰ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਪੜ - ਲਿਖ ਕੇ ਉਚੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਵਨ। ਮਾਂਵਾ ਦੇ ਫਿਕਰ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਤਕਾਜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੋਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਬਲਕਿ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਸਾਮੀ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਟੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਮਾਂਵਾ ਦੀ ਢਲਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੁਛਾਵੇ ਨਵੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਪਾਲਿਆ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਚਾਉਂਦੇ ਦਿਲੀ ਖਵਾਇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੂੰਹ ਦੀਆਂ ਰੋਣਕਾਂ ਅਤੇ ਜਮਾਈ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਰਿਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬੱਝਾ ਘਰ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਤਾਂਘ ਵੀ ਉਡਾਰੀ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਪੋਤੇ ਪੋਤੀਆਂ ਤੇ ਦੇਹਤੇ

ਦੋਹਤੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾ ਠਹਿਰਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੱਬੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਸੁੱਖਾ ਹੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਵਰੋਸਾ ਲਈ ਜਵਾਨੀ ਮਾਨਣ ਤੇ ਲੰਮੀਆਂ ਉਮਰਾਂ ਦੀ ਅਸੀਸਾਂ ਹੀ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪਣਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਪਨਾਹ ਪਿਆਰ ਤੇ ਚੇਤਰਫੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆ ਕਰਨਾ ਨਾਮੁਕਨ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਰਨ ਲੈ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨਾ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਤਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸੁਆਮੀ ਪਰਮੇਸਰਾ। ਇਸ ਸਵਾਰਥ ਰਹਿਤ ਬੱਝੇ ਰਿਸਤੇ ਦਾ ਕਰਜਾ ਲੱਥਣਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਅਖੀਰੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖਾਂ ਹੀ ਲੋਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖੇ ਪੈਂਦੇ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਸਦਕੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਰ ਤਾ ਸਭ ਨੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਖਲਾਅ ਪੂਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਦੁਨੀਆ ਖਾਲੀ (ਖਮੋਸ਼) ਲਗਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਮਾਂਵਾ ਨੂੰ ਸਮਾ ਜਰੂਰ ਦੇਵੋ। ਉਸ ਰੂਹਾਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਮੋ 78374- 90309

ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ। ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਮਾਪੇ ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉੱਨਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਤੇ ਫਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਧੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸਾਂਝ ਪਿਆਰੀ, ਧੀ ਹੁੰਦੀ ਬਾਪੂ ਦੀ ਲਾਡ ਪਿਆਰੀ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਮਾਪੇ ਸਿਰਫ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿਉ ਜੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮੱਲਾ ਮਾਰੀਆਂ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰੀਆਂ। ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਕੀਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲ ਵੱਧ ਜੀ। ਬਾਪੂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਾਂ ਹੱਦੇ ਵੱਧ ਜੀ।

ਪੁੱਤ ਭਵੇਂ ਬੁੱਕ, ਬੁੱਕ ਨਸੇ ਛਕਦੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ ਸਾਨੂੰ ਜੱਗ ਤੇ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਆਉਣ ਦਿਉ ਸਾਨੂੰ ਜੱਗ ਤੇ, ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੀ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦੀ ਪੱਗ ਤੇ। ਜਦ ਧੀ ਐਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਉ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਹੋਰ ਵੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਲਈ ਧੀ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਰੋਣਕ ਹੈ। ਪਾਪਾ ਦੀ ਪਰੀ ਹੈ। ਭਰਾ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਲਾਡ ਹੈ ਧੀ ਦੇ ਨਿੱਕੇ, ਨਿੱਕੇ ਪੈਰ ਬਾਬਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਰੋਣਕ ਤੇ ਮੁੱਹਬਤ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਧੀ ਬਾਬਲ ਦੀ ਧਿਰ ਤੇ ਵੀਰ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰੋਕਾ ਰੋਣਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਇਸੇ

ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸਾਂਝ ਪਿਆਰੀ

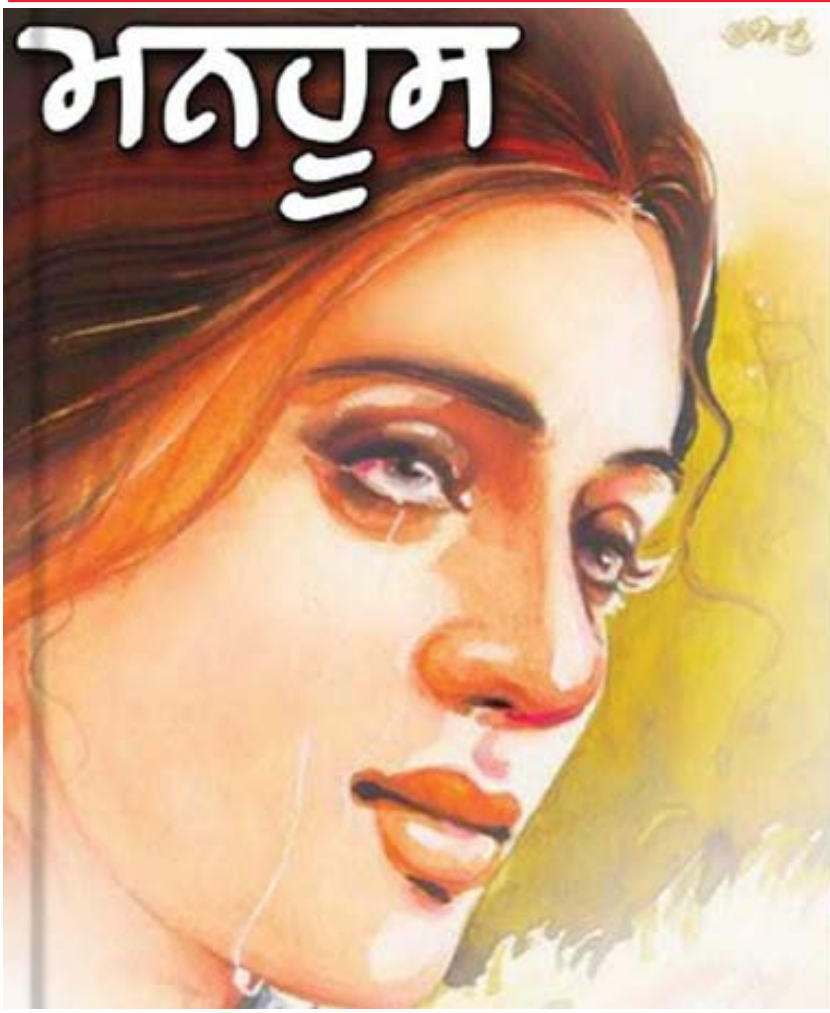
ਲਈ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਰਸਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਧੀਆਂ ਅੱਜ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੱਲੀਏ ਤਾਂ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਸੁਝਵਾਣ, ਸਮਝਦਾਰ, ਤਰੱਕੀਵਾਨ, ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਦਲੇਰ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਮਮਤਾ ਦੀ ਮੂਰਤ, ਪਿਆਰੀਆਂ, ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਨਿੰਪੁਨ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਜਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਗਾਨਾ ਧਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਆਉਣਗੀਆਂ ਪੁੱਤ ਵੰਡਾਉਣ ਜਮੀਨਾਂ; ਧੀਆਂ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ;। ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰੀ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਨੇ। ਜੋ ਦੋਸਤੋਂ ਸੋਚ ਬਦਲੇ ਧੀਆਂ ਬੇਗਾਨਾ ਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੀ ਮੇਰੇ ਨਿੱਜੀ ਤਜਰਬੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮੇਰਾ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਜੀ ਜੋ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਟੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬੇਟਾ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮਾਤਾਂ, ਪਿਤਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਭੁੱਲਣਾ ਇੱਕ ਬੇਟੇ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਾਗੀ ਕਿ ਬੇਟੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾਂ, ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਜੋ ਭਾਵਨਾ ਧੀਆਂ ਅੰਦਰ ਮਾਂ ਪਿਉ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧੀਆਂ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਧੀਆਂ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਜਿੰਨਾ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ

ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਧੀਆਂ ਦਾ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਵੱਲ ਵੱਧਣਾ ਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਅਫਸਰ ਬਣਨਾ। ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨਾ ਤੇ ਦੋਨਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ, ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਰਫ ਧੀਆਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਧੀ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਨਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਢਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਥੇ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਤੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਘਰ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਇੱਕ ਧੀ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹ, ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੰਦਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਗਈ ਧੀ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਧੀ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖ ਗਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਧੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਲਈ ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਪੁਛਾਵਾਂ ਕਹਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਦੋਸਤੋਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੋ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਂ ਤੇ

ਰੱਜ ਕੇ ਪਿਆਰ ਕਰੋ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਾਉ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਧੀ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧੀ ਦੀਵੇ ਦੀ ਬੱਤੀ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਜਲ ਕੇ ਦੋ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮਤਲਬ ਜੋ ਕੋਈ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਤਨ ਮਨ ਜਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀ ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੇਟੀ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਦੀ ਪ੍ਰਿਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਛੱਡੋ ਤੇ ਨਵੀਂ ਵੱਲ ਆਉ “ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਇਹੋ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਾਰਾ ਜਹਾਨ” ਇਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰੀਏ ਤੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦੇਈਏ ਤੇ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੀ, ਮਿੱਠੀ ਅਤੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸਾਂਝ ਬਣਾ ਲਈਏ ਇਹ ਧੀਆਂ ਜਿਹਾ ਤੋਹਫਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਲੋ ਹਰ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਧੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਪਰ ਹਰ ਧੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਜਰੂਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੋ ਧੀ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧੀ ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਂ ਭੈਣ ਤੇ ਪਤਨੀ ਵਰਗੇ ਪੱਵਿਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਦੇ ਹਨ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਹਾਗੀ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਘਰਾ ਵਿੱਚ ਧੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਨੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਧੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਧੀਆਂ ਵਾਲਾ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨੂੰਹਾਂ ਵੀ ਸੱਸ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਮੰਨ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰੀ ਜਿਹੀ ਸਾਂਝ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆਵੇਗੀ ਤੇ ਘਰ ਸਵਰਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਢੀ
ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ 94786-58384

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਮਨਹੂਸ

ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਬਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਇਦ ਅਰਸ ਤੇ ਜਮੀਨ ਵੀ ਹਿੱਲ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਹੂਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ??

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਜਿਸਨੇ ਹੋਰ ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਈ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾਏ ਸੀ। ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਖੁਸ਼ ਰਹੇਗੀ, ਸਭ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗੀ, ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਸਜਾਏਗੀ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਲਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਸਮੇਂ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੀ ਮੰਜ਼ੂਰ ਸੀ। ਜੋ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਉਹ ਹੋਇਆ ਜ਼ਰੂਰ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਰਾਤ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਖੁਦ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹਾਲੇ ਮਹਿੰਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰਿਆ, ਚੁੜੇ ਦੀ ਚਮਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਅਜੇ ਸਜਣ-ਬਣਨ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ, ਲਾਡਾਂ ਚਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ, ਉਹ ਦਿਨ ਮਾਤਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ।

ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਕੋਲੋਂ ਬਾਪ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ। ਬੱਸ ਇਹੀ ਉਹ ਦਿਨ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਨੀ ਹਸੀਨ ਜੀਵਨੀ ਨੇ ਮੌੜ ਲੈ ਲਿਆ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇਵਾਂ ਜੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਆ ਗਈ। ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰ ਮੁੰਡਾਉਂਦੇ ਹੀ ਓਲੇ ਪੈ ਗਏ, ਸਾਇਦ ਉਹ ਕਹਾਵਤ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਠੀਕ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਦੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁੱਕ-ਚੁਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਨਨਾਣ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਉਸਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪੁੱਠੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਮਨਹੂਸ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਬਾਪ ਮਰ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜਮੀਨ ਹੀ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਇਹ ਉਹੀ ਕੁੜੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ 23 ਸਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਆਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਡਲੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੁੱਗਣੀਆਂ ਦੋਗਣੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ ਇਹ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ

ਜਦੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਤੇ ਪਾਪਾ ਨੇ ਮਨਿਆਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਘਰ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਟੀ ਆਵੇ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ?? ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਤੇ ਨਨਾਣ ਦੇ ਮਨਹੂਸ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਬਦ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਉਸਦਾ ਕਲੋਜ਼ਾ ਫਟ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਫਜ਼ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉੱਠਦੇ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੀ ਬਣਾਈ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਮਨਹੂਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ??

ਉਹ ਕੁੜੀ ਜੋ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਲਾਡੋਂ ਸੀ, ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਸੀ, ਬਰਕਤ ਸੀ ਉਹ ਮਨਹੂਸ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ?? ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜੀਵਨ, ਮੌਤ ਸਭ ਰੱਬ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ ਫਿਰ ਉਹ ਜੋ ਕਦੇ ਉਸ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ??

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੀ ਧੀਆਂ ਹੋਣ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਨੇ ??

ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਉਸਨੂੰ। ਉਹ ਬੱਸ ਸਬਰ ਨਾਲ ਇਹੀ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵਰਗੀਆਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ।

ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹੀ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਲਾਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦਿਖਾਵੇ। ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਮਿਲੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਹੀਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਪਿਆਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਘਰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ... ਉਮੀਦ ਹੈ ਹਰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਉਹ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਪਿਆਰ ਮਿਲੇ ਜਿਸਦੇ ਉਹ ਕਾਬਿਲ ਹੈ, ਆਮੀਨ !!!

ਮੁਨੱਜਾ ਇਰਸਾਦ
ਮਰੇਲਕੋਟਲਾ
ਪੇਸ਼ਕਸ਼- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਈ ਦਿਵਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰੀ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਈ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ 1 ਮਈ 1923 ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਤਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਸਿੰਗਰਾਵੇਲੂ ਚੇਟਿਆਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਲਗਪਗ 80 ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਵਸ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1 ਮਈ 1886 ਤੋਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਮਾਂ 8 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿਕਾਗੋ ਦੀ ਹੋਮ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬੋਝੋ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 8 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ, ਦੇਸ, ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖ਼ੂਨ ਪਸੀਨਾ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਮਾਲਕ, ਸਰਮਾਇਆ, ਕਾਮੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਹਿਮ ਧਿਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਢਾਂਚਾ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਕਾਮੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਿਲ ਨਹੀਂ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪੱਥਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਕੱਚ ਦਾ ਚਾਹੇ ਰਬੜ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਮੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਢਾਂਚਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ 8 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1919 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਖੋਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਰਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣੀਆ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਮੀਰੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਾੜਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਏਕਤਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਇੱਕ ਝੰਡੇ ਥੱਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਬਣ ਗਿਆ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੁਨਰ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਆ ਗਈ। ਉਦਯੋਗ ਸਾਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਮਸੀਨਾਂ ਰੋਬੋਟ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੈਂਪਿਊਟਰ ਯੁੱਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ 50 ਜਾਂ 100 ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਹੁਣ ਉਹ ਥਾਂ ਮਸੀਨਾਂ ਰੋਬੋਟ ਨੇ ਲਈ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕੱਠੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਉਸ ਦੇਸ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਕਾਮੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ ਇਹ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਸੱਚੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਨ। ਜੋ ਕਿ ਸੱਚੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤਰਖਾਨ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤਿੰਨ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ' ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਧਰਮੀ, ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਸਤੋ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਨਾਉਣ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤਾਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਆਸਰੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਕਾਮੇ ਲਈ ਸਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹੀਆ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਦਿਨ ਰਾਤ ਟੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਬੇਸੱਕ ਅੱਜ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ

ਗਗਨਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ ਝਲੂਰ ਬਰਨਾਲਾ

ਮਿੱਠੀ ਕਹਾਣੀ : ਲੁੱਟ

ਦੋਸਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਸਿਵਾਰਸ ਨਾਲ ਬੈਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤੱਸਲੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ੁਕਰ ਆ ਹੁਣ ਇਲਾਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਈ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਢਿੱਲਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਕਿ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ, ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਅਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਓ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉੱਡ ਗਏ। ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੁਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਕਿ ਹੁਣ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਬੈਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੋ। ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕਰੋ। ਥੋੜਾ ਟਾਈਮ ਇਧਰ ਉਧਰ ਫੋਨ ਘੁਮਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਓਹਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਕੇ ਕਹਿਣਾ ਲੱਗਾ "ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਰੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਆ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬਸ ਆਪਣਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਆ। ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਲੈਂਡਰ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈਣਾ" ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਬੋਲ ਪਾਏ ਕਿ ਕੋਈ ਨਾ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਚਾ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਉੱਥੇ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਹੋ ਜਾਊਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਬਸ ਸਲੈਂਡਰਾਂ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਬਸ ਇਹੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੱਕ ਕੇ ਕਸਾਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਨੇ।

ਉੱਨਟਾਰੀਓ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਣ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਤੇ ਮਾਣਮੱਤੀ ਸਖਸੀਅਤ ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ

ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਣ ਤੇ ਓ. ਐਫ. ਸੀ ਤੇ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਤੇ ਸ਼ੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਵੀ ਕੀਤੇ। ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਜੀ ਨੇ 7 ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ, 3 ਅਲੋਚਨਾ ਪੁਸਤਕਾਂ, 5 ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ, 11 ਅਨੁਵਾਦ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ 1 ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਹਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਨਾਂ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਵੀ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਆਨ

ਲਾਈਨ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ " ਦੁਨੀਆ ਦੇ 101 ਸਿਰਮੌਰ ਪੰਜਾਬੀ " ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਲ ਬੂਤੇ ਤੇ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ। ਜਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 52 ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਕੋਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ ਓ ਐਫ ਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ

ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਓ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਵੂਮੈਨ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ, ਮੇਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹਨ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੁਗੁਣੀ ਰਾਤ ਚੋਗੁਣੀ ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਖਸ਼ਣ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ। ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ।

ਰਮਿੰਦਰ ਰਮੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ
ਉੱਨਟਾਰੀਓ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਲੱਬ
ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਓ ਐਫ ਸੀ।

ਉੱਡ-ਪੁੱਡ ਗਏ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਚਿੜੀਆਂ ਤੇ ਚਬੂਤਰੇ

ਜਦੋਂ ਅਜੋਕਾ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਦੌਰ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ, ਉਦੋਂ ਭਾਵ ਦੇ - ਢਾਈ ਕੁ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਚਿੜੀਆਂ ਅਤੇ ਚਬੂਤਰਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਚਿੱਠੀਆਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਗਿਸਤੋਦਾਰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁੱਖ - ਸਾਂਦ ਅਤੇ ਘਰ - ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਾਲ - ਚਾਲ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਜਵਾਬ ਆਉਂਦੇ - ਆਉਂਦੇ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜ੍ਹੇ - ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਲਿਖਵਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁੱਖ - ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਆਸ ਅਤੇ ਤਾਂਘ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਡਾਕੀਏ ਦਾ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗਿਸ਼ਤਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੌਲੀ - ਹੌਲੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ - ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾਲ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਵਜੂਦ ਖ਼ਤਮ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ

। ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਇੰਨਾ ਮਸ਼ਰੂਫ਼ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ, ਵਾਟਸਐਪ, ਈ - ਮੇਲ, ਐਸ. ਐਮ. ਐਸ., ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ ਆਦਿ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ; ਪਰ ਜੋ ਮਜ਼ਾ, ਸਕੂਨ ਅਤੇ ਵਲਵਲੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਨਜ਼ਾਰੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚੀਂ - ਚੀਂ ਆਮ ਹੀ ਵੇਖਣ - ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਾਲੇ, ਸ਼ਤੀਰ, ਝੁੰਗੀਆਂ ਤੇ ਮਿੱਟੀ - ਗਾਰੇ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਪੱਕੇ ਸੀਮਿੰਟ ਵਾਲੇ ਘਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਤਾਕੀਆਂ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਰੋਸ਼ਨਦਾਨਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਜਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲਾ ਕੇ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣ, ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਆਵਾਸ ਆਦਿ ਲਈ

ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਚਿੜੀਆਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਪੰਛੀਆਂ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾਣਾ - ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਟੀ - ਟੁੱਕ ਆਦਿ ਵੀ ਆਨੇ - ਬਹਾਨੇ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਹੁਣ ਆਧੁਨਿਕਤਾ, ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜ ਵੀ ਘਟਦਾ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜੇ - ਮਹਾਰਾਜੇ ਅਤੇ ਰੱਜੇ - ਪੁੱਜੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਚਬੂਤਰੇ ਆਦਿ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭ ਇਹ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਦਿੱਖ ਆਦਿ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਛੀਆਂ - ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੈਠਣ, ਰਹਿਣ, ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹੀ ਥਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਆਸਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਚਿੜੀਆਂ, ਚਬੂਤਰਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ

ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਲੋਕ - ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਚਿੜੀਆਂ, ਚਬੂਤਰੇ ਸਨ; ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਏਕਤਾ, ਮਿਲਵਰਤਨ, ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸਬਰ - ਸੰਤੋਖ ਵੀ ਸੀ, ਪਰ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਚਿੜੀਆਂ ਅਤੇ

ਚਬੂਤਰਿਆਂ ਦੇ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਏਕਤਾ, ਸਾਂਝ, ਸਬਰ, ਸਕੂਨ ਆਦਿ ਵੀ ਕਿਤੇ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਗਏ।
ਲੇਖਕ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ.
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ.
9478561356.

ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ

ਦੂਰ ਸੁਣੀਦੀਆਂ ਨੇੜੇ ਆਈਆਂ, ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਵੇਹੜੇ ਆਈਆਂ। ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਅੱਜ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਲੋਕ ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਕੋਰੋਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਲੋਕ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੁੰਦੇ ਗਏ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅੱਜ ਉਹ ਦਿਨ ਵੇਖਣੇ ਪੈ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚੇ ਵੀ ਸਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪਸਾਰ ਲਏ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦੇ ਬੱਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅੱਜ ਉਹ ਮੂੰਹ ਤਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲ ਰਹੇ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹੱਲੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੋਲ ਖੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੈਂਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮਰੀਜ਼ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲੇਟ ਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੋ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਅਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਿਥੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਥੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੇਟਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਬੈਂਡ ਜਾਂ ਆਕਸੀਜਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ। ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕੋਰੋਨਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਤਰ

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਖਰਾਬ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖਬਰਾਂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ-ਉਵੇਂ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੜਚਨਾਂ ਇਸ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਬਿਮਾਰਾਂ ਲਈ

ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਰੜਕਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ-ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਨਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3 ਲੱਖ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ 67 ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਿਖਰ 93 ਹਜ਼ਾਰ, 617 ਕੇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ 6 ਅਪਰੈਲ, 2021 ਨੂੰ 1 ਲੱਖ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਸੀ ਪਰ 21 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਰ 3 ਲੱਖ 15 ਹਜ਼ਾਰ 909 ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਇਕ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ 'ਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਰੋਨਾ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3 ਲੱਖ 7 ਹਜ਼ਾਰ 581 ਸੀ। ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 1 ਕਰੋੜ ਪਿੱਛੇ 13 ਲੱਖ 3 ਹਜ਼ਾਰ 328 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਟੈਸਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1 ਕਰੋੜ ਪਿੱਛੇ 1 ਲੱਖ 96 ਹਜ਼ਾਰ 64 ਟੈਸਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 6 ਗੁਣਾ ਘੱਟ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਇਸ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਕੌਮੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਹੀਲੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ

ਹਸਪਤਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਖੁਫ਼ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਕਸੀਜਨ ਆਉਣ ਲਗ ਪਈ ਹੈ। ਪਰ ਹਲ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਬੇ ਕਾਬੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੱਲ ਵੱਧ ਕੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਉਦੇਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਜ ਕੁਲਦੀਪ ਸੋਨੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਕ ਮਿਰਤਕ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵਾਲੇ 15000 ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਗਿਸ਼ਤ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਵੀ ਭੈਅ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਲੀ ਭੁਗਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੁਣ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਆਡ਼ਤ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਣਗੀਆਂ ਇਹ ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੋ ਅੱਜ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।
ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੋਟ
[ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ] 7589155501

ਅੱਛੇ ਦਿਨ ਤਲਾਸ਼ ਰਿਹਾ ਮਜਦੂਰ ਅਤੇ “ਮਜਦੂਰ ਦਿਵਸ”

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੋਢੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਲੁਕਾਈ ਤਾਈਂ ਕਿਰਤ ਕਰੇ, ਨਾਮ ਜਪੋ ਅਤੇ ਵੰਡ ਛਕੋ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀ ਹਾਕਮ ਮਲਿਕ ਭਾਗੋ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਮਜਦੂਰ ਦੇ ਹਲੀਮੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਮਈ ਦਾ ਦਿਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜਦੂਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੰਨ 1886 ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਕਤ ਹੋਈ ਜਦ ਮਜਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਂ ਰੱਖੋ ਜਾਣ ਲਈ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਚੱਲੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਜਦੂਰ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਉੱਪਰ ਇੱਕਦਮ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਹਿ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਮਜਦੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1889 ਵਿੱਚ ਪੈਰਿਸ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮਈ ਨੂੰ ਮਜਦੂਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ

ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਅੱਸੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਈ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਛੁੱਟੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਹ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਹੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਜਦੂਰ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅੱਜ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਜਦੂਰ ਜਮਾਤ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਸਮਝਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਸਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਐਸਪ੍ਰਸਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਬਰ ਅਤੇ ਅਮਨ ਸਾਂਤੀ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਉੱਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ। ਤਕਨੀਕੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਸਦਕਾ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅੱਜ ਰੋਬੋਟ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਏ ਇਸ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਜਦੂਰ ਅਤੇ ਕਾਮੇਂ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤਕਨੀਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ

ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸੋਸਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸੋਸਣ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਬਾਲ ਮਜਦੂਰੀ ਤੇ ਲੱਗੀ ਰੋਕ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੱਜ ਗੈਰ ਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਹੋਟਲਾਂ, ਢਾਬਿਆਂ, ਸੜਕਾਂ, ਭੱਠਿਆਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਂਦਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਮਜਦੂਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਵਫਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਘੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਵੀ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਨੀਤੀਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਾਲਸਾ ਤੇ ਸਵਾਰਥ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਹੇਠ ਦਬ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਜਦੂਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਮਜਦੂਰ ਵਰਗ ਦੀ ਖੂਬ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਭਲਾਈ ਤੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ

ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਹ ਬੋਰਡ ਆਪਣੇ ਹੀ ਚਹੇਤੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਮਿਆਂ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਮਾਗਮ ਮਹਿਜ ਇੱਕ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਹੀ ਹਨ। ਅਗਰ ਮਜਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਮਈ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੱਜ ਅਨੇਕਾਂ ਮਜਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਈ ਦਿਵਸ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰੰਗ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮਜਦੂਰ ਖੁਫ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਆਸਵੰਦ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੇ। ਮਜਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁਠੇ ਸਮਾਏਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਸਿਆਏ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ। ਜਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਜਦੂਰ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤਦ ਹੀ ਸਾਡਾ ਮਈ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ...!!
ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ “ਭੁੱਲਰ”
ਮੋ: 9417241037

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ

ਕਿਤਾਬ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਅਣਭੋਲਤਾ ਦੇ ਬੁਝੇ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤਕ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਬਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਪੰਨਾ ਦਰ ਪੰਨਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮੀਲਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਾਂ ਤੇ ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੱਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤਾਜ਼ਾ-ਤਰੀਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅੰਗੂਠਾ ਨੱਪ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਜਾਣ ਦੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਧੜਾਧੜ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ 'ਤੇ ਚਿਰਾਪੁੰਜੀ ਵਾਂਗ ਲਾਈਕਾਂ ਤੇ ਕੁਮੈਂਟਾਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ 'ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਹੀਰੋ' ਬਣੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਧੜਾਧੜ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪਾਠਕ ਮੁੱਲ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਕਦੀ ਵੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੜ੍ਹੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ੋਅ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਜਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸੈਲਫੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੈਲਫੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੈਲਫੀਆਂ ਦਾ ਟਰੈਂਡ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਸਲਾ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸੈਲਫੀਆਂ ਵਾਲੀ ਬੰਬਾਰੀ 'ਚੋਂ ਚੰਗੀ ਤੇ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਲੱਭਣੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਹਰ ਕਿਤਾਬ 'ਬੈਸਟ ਸੇਲਰ' ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ 'ਬੈਸਟ ਸੇਲਰ' ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਕਈ-ਕਈ ਐਡੀਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੋਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਚੰਗੇ ਪਾਠਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਕ ਕੰਮ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਚੰਗਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਗੰਭੀਰ ਪਾਠਕ ਹੈ, ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ

ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਲ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਨੁਕਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ, ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਾਲੇ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਤੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਕੇਤਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪੋ-ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨਵੇਂ ਪਾਠਕ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਲੇਪ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ

ਜਿੱਥੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਛਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਛਾਣਨੀਆਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਸਾਲ-ਛਿਆਹੀ ਕਿਸੇ ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਸਾਲੇ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਉਹ ਰਚਨਾ ਛਪਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਰਚਨਾ ਸਿੱਧੀ ਲਿਖੀ ਹੀ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਵੀ ਢਾਹ ਲਾਗੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚਲੇ ਮਿਆਰੀ ਪਨ ਵੀ ਮੁੱਕਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਰਚਨਾ ਫੇਸਬੁੱਕ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਉਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਾਹਿਤ ਮਿਲ ਸਕੇ।
ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਸਾਬਕਾ ਪੀਈਐਸ-1
ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪਿੰਜੀਪਲ
ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮੰਡੀ ਹਰਜੀ
ਰਾਮ ਮਲੋਟ

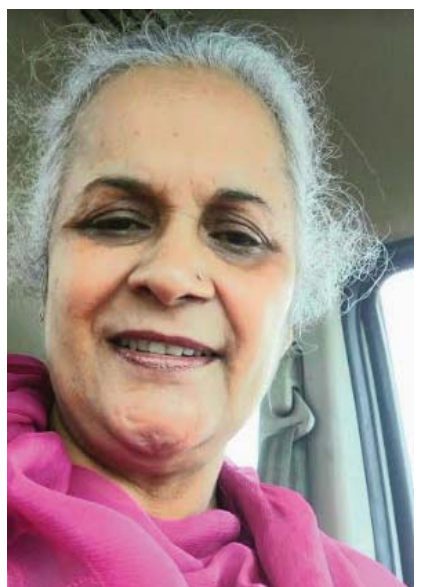
ਬਾਹਰੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲੋਂ, ਅੰਦਰ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਖਾਉਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਇਸ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵੰਨ ਸਵੈਨੇ ਸਾਬਣ, ਕਰੀਮਾਂ, ਲੋਸ਼ਨ ਆਦਿ ਧੜਾ ਵੱਧ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹਿੰਗੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਸਮਾਨ ਲੋਕ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਕਅੱਪ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਬਿਊਟੀਸ਼ੀਅਨ ਹਨ ਨੌਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਹਨ। ਮੇਕਅੱਪ ਤੇ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਕਲੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕੋਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਬਨਾਵਟੀ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਚੀਜ਼ ਵਧੇਰੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਟਿੱਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਕਅੱਪ ਕਰਕੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਮਾਪੌਟਾ ਪਾ ਲਿਆ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਵ ਭਾਵ, ਬੋਲ ਚਾਲ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਹਾਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਫੈਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਦੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਚਿੱਟਾ ਰੰਗ ਲਵੋ, ਉਹ ਕਦੇ ਹੰਸ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਮੇਕਅੱਪ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਕੱਪੜੇ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਸਤਾ ਜਿਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵੀ ਪਾਇਆ ਪੱਥਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ। ਕੋੜੇ ਬੋਲ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਚਿਹਰਾ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਸਜਾਇਆ ਹੋਵੇ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੂੰਹ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖਣਾ, ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਜਾਕੇ ਰੱਖਣਾ ਕੋਈ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਇਹ ਬਨਾਵਟੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ ਜ਼ਰੂਰ ਵਰਤਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧੂੜ ਮਿੱਟੀ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਏ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀ ਚਿਹਰਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਆਈਨਾ ਹੈ। ਚਿਹਰਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ

ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਸਹਿਜ ਹੋਣਗੇ। ਰੂਹ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣਗੇ। ਹੱਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ। ਹੱਸਣ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਤੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਸੋਚ ਸਹੀ ਹੈ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸਾਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀਆਂ ਰੂਪਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹੋਣਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਸਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜੇ, ਕਰੀਮਾਂ ਅਤੇ ਬਿਊਟੀਸ਼ੀਅਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਇੰਨਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਟਿਕਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਸਾਡੀ ਜੀਵਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ

ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਮਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜਿਹੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਬੁਰਾ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਿਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਸੜਦੀ ਹੈ ਫੇਰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਤੇ ਪੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਚਿਹਰਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੋਏਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਏਗਾ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਮੇਕਅੱਪ ਕਰਕੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਲਤਫਿਹਿਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮੇਕਅੱਪ ਅਤੇ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਢਾਲ ਜਾਂ ਚਿਹਰਾ ਵੇਖਣਾ, ਉਹ ਮੇਕਅੱਪ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਦੇ ਲੋਕ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਸੋਚ, ਮੇਕਅੱਪ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਘੱਟ ਮਹਿਸੂਸ

ਹੋਵੇਗੀ ਕੁਦਰਤੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਚਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪੈਸੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਹੱਸਣ ਅਤੇ ਨਾ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਤੇ।
ਪ੍ਰਯੋਜਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ
ਮੁਹਾਲੀ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 9815030221

ਆਪਣੀ - ਬੇਗਾਨੀ - ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਸ਼ਿੰਦਾ ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਹੱਸਦਾ ਗਾਉਂਦਾ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਿੰਦਾ ਇੱਕੱਕ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ, ਬੌਰੇ ਅੱਜ ਉਹਨੂੰ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਬੱਸ ਦੇ ਫਿਰਨੀ ਤੇ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਿੰਦਾ ਛਾਲ ਮਾਰਕੇ ਥੱਲੇ ਉਤਰ ਆਇਆ। ਉਤਰਨ ਸਾਰ ਹੀ ਉਹਨੇ ਉੱਚੀ ਦੇਣੇ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ 'ਬੁਰਆਆਆ' ਜੱਟ ਨੀ ਦਬਦਾ ਹੁਣ, ਜੱਟ ਦਾ ਟਾਈਮ ਆ ਗਿਆ। ਉੱਧਰੋਂ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦਾ ਲਗੋਟੀਆਂ ਯਾਰ ਫੀਤਾ ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਕਮਲ ਖ਼ਿਲਾਰਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਅੱਜ ਇਹਨੂੰ ਕੀ ਚਿੱਬੜ ਗਿਆ, ਕੀ ਕਰਨ ਡਿਆ ਏ ਇਹ। ਉਹ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਕਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨੱਚਦਾ ਵੇਖ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿੰਦਾ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਅੱਗੇ ਦੇਖੇ ਆਪਣੀ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰਿਆ ਆ ਰਿਆ ਸੀ 'ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਤੁਰਦਾ ਸਿੱਧਾ ਆਣ ਫੀਤੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਜਾ। ਏਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੀਤਾ ਕੁਝ ਪੁੱਛਦਾ, ਅੱਗੋਂ ਸ਼ਿੰਦਾ ਹੀ ਬੋਲ ਪਿਆ। ਓਏ ਭਾਉ ਮੇਰਾ ਵੀਜ਼ਾ ਆ ਗਿਆ, ਜੱਟ ਚੱਲਿਆ ਵਲੈਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਵਣਗੇ ਨਜ਼ਾਰੇ। ਫੀਤਾ ਉਸਦੀਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਹਕਾ ਬਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਕਿ ਸ਼ਿੰਦੇ ਵਰਗਾ ਕਾਮਾ - ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਮੁੰਡਾ ਇਹ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਏ। ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਲੈਤ ਜਾਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਿੱਝ ਆ ਗਈ। ਫੀਤਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ। ਤੇਰਾ ਚਿਤ ਵੀ ਕਿੱਝ ਕਰ ਆਇਆ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਜਾਈ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ

ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਵਲੈਤ ਜਾਣ ਦਾ। ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਖਿਆਲ ਨਾ ਆਇਆ। ਸਾਡਾ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ, ਹੋਰ ਤਾਂ ਛੱਡ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੱਡ ਸਕਣਾ ਏ, ਜਿੱਥੇ ਤੂੰ ਜਮਿਆਂ ਏ ਖੇਡਿਆ ਏ, ਤੂੰ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਸ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ ਏ। ਤੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅੱਗੋਂ ਸ਼ਿੰਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਬੋਲਿਆ, ਕਿਸ ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਡਿਆ ਏ ਭਾਉ। ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੀ, ਜਿੰਨੇ ਮੈਨੂੰ ਥਾਂ ਥਾਂ ਠੱਕਰਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਮੈਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਇਆ ਲਾਕੇ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵਧਿਆ ਨੱਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਏਗੀ। ਪਰ ਹੋਇਆ ਕੀ ਪਿੱਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦਰ ਦਰ ਭਟਕ ਰਿਹਾ, ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤੇ ਉਹੋ ਬੇਗਾਨੀ ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਏ, ਜਿੰਨੇ ਮੇਰੀ ਕਦਰ ਪਾਈ ਏ। ਜਿੰਨੇ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ ਏ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਬੇਗਾਨੀ ਮਾਂ ਚੰਗੀ ਏ, ਏਸ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੋਂ। ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਸੁਣ ਫੀਤਾ ਜਿਕਣ ਬੋਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਅੱਗੋਂ ਬੋਲੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਹੋ ਤੁਰਿਆ।
ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ
ਮੋਬਾਈਲ :- 98889-49201
ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ
(ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ :- ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ)

ਤੁਸੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ

ਮਨੁੱਖ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨੋਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਮਨੋਰਥ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਖਾਵੇ ਅਤੇ ਬੁਠੇ ਚੰਗੇਪਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਸਕੇ। ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ, ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉੱਪਰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਬਣੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਗਵਾਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸਰੋਤ ਬਣਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਰਾਹ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜਿਸ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਭੀੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਰਾਹ ਸਹੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਭੀੜ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕੋ। ਮੰਜਲਿ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਸਬਰ ਨਾਲ ਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਉਹਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਸਲੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਦਿਲ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਂਗ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਐਨਾ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਉੱਠਣ। ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਵਰਨਾ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੀ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਐਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵਪੂਰਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਬਣਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ, ਹੁਨਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਚੋਣੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਚੋਣੀਆਂ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਅਲੱਗ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਰਸਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਉਹੀ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਨੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜਾਗ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡਾਨ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਆਮ ਨਹੀਂ ਰਿਹ ਜਾਂਦੇ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਾਪੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਜਿੰਨੇ ਸੁੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਉਨੇ ਹੀ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਸਮਝ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਵਕਤ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹੋ ਤਾਂ ਕਿਸਮਤ ਵੀ ਅੰਦਰ ਲੰਘ ਆਵੇਗੀ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਉਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣ। ਚੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸਰੋਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਓ। ਆਪਣੀ ਸਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਓ.... ਅਜਿਹਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸਿਰਜੋ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਬਣਨਾ ਲੱਭੇ।

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ
9779118066

ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਡੋਰਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕਾ

ਡਰ ਦੇ ਸਾਧੇ ਹੇਠ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂ ਰਹੇ ਲੋਕ... ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਿਆਨਕ ਵਰਤਾਰੇ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਖ਼ੌਫ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੜਫ਼ਾਂ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਨੇ ਪਿਓ ਤੇ ਪੁੱਤ ਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜੋ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਟੁੱਟਣ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਲੋਕੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ ਸਿਵਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਲਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਹਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀਡਤ ਹੋ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਬੈੱਡਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤਾਂ ਭੈੜੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਡੋਰਾਂ ਨੇ। ਨਵੰਬਰ ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਲਿਆ ਹੈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੰਨੀਏ। ਵੈਕਸੀਨ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੋਰੋਨਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਗੱਲ ਤਾਂ ਚੱਲੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਕਿਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੀਏ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਨੇਤਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੱਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਕੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਵੇਖੋ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੇ ਬੰਦਾ ਮਾਰ ਕੇ ਕਰੋਨੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਰੀਬ ਬੰਦਾ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਭੁੱਖਾ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਡਰ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਤੇ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦੁਖੜਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ ਪਰ ਕੌਣ ਸਮਝਾਏ ਕਰਫਿਊ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ਉਹ ਰੋਟੀ ਕਿੱਥੋਂ ਖਾਣਗੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਉਹ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਤੜਫ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਧੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਬਦਤਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਤੜਫ ਰਹੇ ਹਨ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਤਸਵੀਰ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਥਰ ਵਿਛ ਰਹੇ ਹਨ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟਾਂ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਭਿਆਨਕ ਹੈ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੀ ਅਸਲ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਜੜ੍ਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੜਫ਼ਾਂ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਬਦਲਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਯੂ ਟੀ ਵੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।

ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਰਸਮਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਇਕੱਠ ਕਰਨਾ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਵਿਆਹ ਤੇ ਸਾਦੀਆਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਗਮੀਆਂ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਸੀਂ ਪਰਾਏ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਵਿਆਹ ਧੂਮ ਧੜੱਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ

ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਖਾਸ ਗੱਲ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਰਦਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਦਰ ਬੈੱਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੁਪਿਆ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖਰ ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਇਹ ਲੋਕ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਰੱਬ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਭੁਆ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹੀ ਹਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਟੀਕੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨੀ ਜਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੈੱਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਗਰੀਬ ਕੋਲ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਜਿਉਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਵੈਕਸੀਨ ਵੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਇਹੀ ਹਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਆਵੇਗਾ ਕਿ

ਲੇਖਕ : ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਿਜਨੋ ਯੂ.ਐਸ.ਏ.
5592850841

9 ਮਈ 'ਮਾਂ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼'

ਹੱਥਲੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਜੇ ਪੌ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤ ਕੁੱਝ ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਲੇਖ ਨਾਲ ਨਾ-ਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪੌ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਘਣ-ਛਾਵਾਂ ਬੂਟਾ, ਮੈਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ।
ਲੈ ਕੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਛਾਂ ਉਧਾਰੀ, ਰੱਬ ਨੇ ਸੁਰਗ ਬਣਾਏ।
ਬਾਕੀ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੂਟੇ, ਜੜ੍ਹ ਸੁੱਕਿਆਂ ਮੁਰਝਾਏ,
ਐਪਰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਮੁਰਝਾਇਆਂ, ਇਹ ਬੂਟਾ ਸੁੱਕ ਜਾਏ।
ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਕੀ ਇੱਕ ਸਾਹ ਵੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 'ਮਾਂ ਦਿਵਸ' ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਕੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜੀਵਨ ਵੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਦਾ ਕਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਤੱਕ ਜਿਉਂਦੀ ਰਹੇ, ਮਾਂ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਰਾਣੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਕ ਡਾਕਟਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਲਨ ਸ਼ੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਪਿਆਰ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ।" ਖੈਰ! ਮਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਐਤਵਾਰ ਇਹ ਦਿਨ ਮਾਂ ਦਿਵਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਜਾਈਏ ਤਾਂ 10 ਮਈ 1908 ਨੂੰ ਗਰਾਟਨ 'ਚ 'ਸੰਤ ਐਂਡ੍ਰਿਊਸ ਮੈਥੋਡਿਸਟ' ਨਾਮੀ ਚਰਚ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਮਨਾਇਆ। ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿਥੇ ਐਨ ਮੈਰੀ ਗੀਵਜ਼ ਜਾਰਵਿਸ 20 ਸਾਲ ਤਕ ਐਤਵਾਰ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਚਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। 12 ਦਸੰਬਰ 1912 'ਚ 'ਦਿ ਮਦਰਸ ਡੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ

ਮਾਂ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਰਾਣੀ

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਦਿਆਂ 9 ਮਈ 1914 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੁਡਰੋ ਵਿਲਸਨ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਨ ਐਲਾਨਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਯੁੱਧ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਭ ਮਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਤਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਸੋਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 1870 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ 'ਜੂਲੀਆ ਵਾਰਡ ਹੋਵੇ' ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ 'ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਵਲ ਵਾਰ' ਅਤੇ 'ਫ੍ਰੈਂਕੋ ਪਰਸ਼ੀਅਨ ਵਾਰ' ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਲਿਆ। ਜੂਲੀਆ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੀਸ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਜੋ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ 'ਚ ਹੋਈ ਸੀ, 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਜੂਲੀਆ ਨੇ 'ਬੋਸਟਨ' 'ਚ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਅਸਲ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪਿਆ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਜੂਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਦਾ ਵਿਚਾਰ 'ਐਨ ਮੈਰੀ ਗੀਵਜ਼ ਜਾਰਵਿਸ' ਤੋਂ

ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 1858 'ਚ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ 'ਮਦਰਸ ਫ੍ਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਡੇ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਸੰਨ 1900 'ਚ ਜਾਰਵਿਸ ਸਿਵਲ ਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਸਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਰਵਿਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਐਨਾ ਜਾਰਵਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ 'ਚ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖੀਰਲੇ ਸਮੇਂ ਐਨ ਮੈਰੀ ਗੀਵਜ਼ ਜਾਰਵਿਸ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਰਹੀ ਅਤੇ ਆਖਿਰ 9 ਮਈ 1905 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਐਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਐਨਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਕਸਰ ਬੱਚੇ ਮਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਨਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। 1907 'ਚ ਐਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਚਲਾਈ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜੀਵਤ ਅਤੇ ਮਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਭ

ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ/ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਇੱਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਹ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਭਾਵ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਪੀਸ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਕਿ 'ਮਦਰਸ ਡੇ' ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੇ ਮੰਨ ਕੇ ਛੁੱਟੀ ਐਲਾਨੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਲਈ ਇੱਜ਼ਤ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਨ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਮਾਰਚ-ਅਪ੍ਰੈਲ, 2005 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ 70 ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ 40000 ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਸੀ ਮਦਰ (ਮਾਂ)। ਦੋਸਤੋ! ਅੱਜ ਭੱਜ ਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵੀ ਚਿੰਤਾ, ਸਾਡਾ ਫਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਸਾਡੀ

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ
ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ

ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਮਗਰੋਂ ਅੱਜ ਕੁਝ ਪਲ ਵਿਹਲ ਮਿਲੀ ਤੇ ਸਾਮ ਦਾ ਵੇਲਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹੀ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਤੇ ਕਲਮ ਚੁੱਕ ਮਾਂ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠੀ ਅਚਾਨਕ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕੀ ਲਿਖਣ ਲੱਗੀ ਏ? ਮੇਰੇ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਿਮਰਨ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ। ਬਸ ਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦੀ ਦੇਰ ਤੇ ਤੁਰ ਪਏ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਉਸ ਰਾਹੇ, ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਆਈ ਕਿ ਪਰਸੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ। ਉਹੀ ਸਵੇਰ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ, ਜਲਦਬਾਜੀ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਬੱਸ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦਿਨ ਭੁੱਖ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਅੱਗੇ ਜਾ ਇਕ ਫਲਾਂ ਦੀ ਰੇਹੜੀ ਲੱਗੀ ਸੀ ਤੇ ਰੇਹੜੀ ਤੇ ਅੰਗੂਰ ਬਹੁਤ ਸੌਂਦੇ ਪਏ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਭਰੇ ਗੁੱਛੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ

ਗੁੱਛਿਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਦਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗੂਰ ਪਏ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਰੇਹੜੀ ਵਾਲੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦਾ ਭਾਅ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸ ਵੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭੈਣ ਕਿਹੜੇ ਅੰਗੂਰ ਲੈਣੇ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਦਿਆਂਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਅ ਤੇ ਦੱਸ ਹੈ ਕੀ ਵੀਰ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁੱਛੇ ਵਾਲੇ ਅੰਗੂਰ 150 ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੋ ਤੇ ਦਾਣਿਆਂ ਵਾਲੇ 75 ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੋ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਇਕਦਮ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਏਨਾ ਅੱਧੋ-ਅੱਧ ਦਾ ਫਰਕ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੀਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਖਿਰਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅੰਗੂਰ ਹੀ ਨੇ ਨਾ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਉਹ ਗੁੱਛੇ ਵਿੱਚ ਨੇ ਤੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਗੁੱਛੇ ਤੋਂ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਉਸ ਵੀਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭੈਣ ਮੇਰੀਏ ਇਹ ਗੁੱਛੇ ਵਿੱਚ ਨੇ ਤਾਂਹੀ ਏਨਾ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਦਾਣਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅੰਗੂਰ ਆਪਣੇ ਗੁੱਛਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅੱਧਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਨੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਘਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁੱਲ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੇ ਹੈ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆ ਉਹਦਾ ਮੁੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਘੱਟਦਾ ਤੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਅੱਧ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਅੱਧਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅੰਗੂਰਾਂ

ਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ ਗੁੱਛਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੀ ਭੁੱਖ ਤੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਉਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵੱਧਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੇਖ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੈਸੀ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਰਹੀ।
 ਲੇਖਕ :- ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿਮਰ
 ਪਿੰਡ :- ਮਵੀ ਸੱਪਾਂ (ਸਮਾਣਾ)

ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨ ਲਾਈਨ ਗੇਮਾਂ ਦਾ ਵੱਧਦਾ ਰੁਝਾਨ

ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਣ

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਪਸ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਭਰਨਾ ਆਦਿ ਹੁਣ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੱਚਤ ਹੋਈ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਗਲਤ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹਾਨੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਹਾਨੀਆਂ ਦੀ ਜੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਗਲਤ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਨੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਨ ਲਾਈਨ ਗੇਮਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਬਲੂ ਵੇਲੂ, ਕੈਂਡੀ ਕ੍ਰਸ਼, ਪੱਥ ਜੀ ਆਦਿ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੇਮਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੇਮਾਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹਨਾਂ ਗੇਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਨੇ ਜੋ ਅੱਧੀ-ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਗੇਮਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਜੋ ਅਰਥ ਦੱਸੀਏ ਤਾਂ ਖੇਡ

ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹਨਾਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਨ ਲਾਈਨ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਗੇਮਾਂ ਜਿਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਲੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਨ ਲਾਈਨ ਗੇਮਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਾਨੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਵਰਗੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਆਨ ਲਾਈਨ ਗੇਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਆਖ਼ਰ ਨੂੰ ਉਹ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਇਹ ਗੇਮ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੌਤ

ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸੋਖੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਾਨ ਜਿਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਔਖੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆ ਕੇ ਬੱਚੇ ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਸ ਗੇਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਾਜ਼ੀਦਪੁਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ "ਪੱਥਜੀ" ਗੇਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ

ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੇਮ ਦੇ ਬਹਿਕਾਵੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੀ ਗੰਗ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੇਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।

6 ਮਈ ਸਿੰਗਮੰਡ ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ.....

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਮਹਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿੰਗਮੰਡ ਫ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਜਕਿਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਿੰਗਮੰਡ ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੰਗਮੰਡ ਫ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਜਨਮ 6 ਮਈ 1856 ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਸਟ੍ਰੀਆ-ਹੰਗਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਮੋਰਾਵੀਆ ਸੂਬੇ 'ਚ ਯਹੂਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਅਜ ਕਲ੍ਹ ਇਹ ਸਥਾਨ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਫ੍ਰੀਅਬਰਗ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਪਿਤਾ 'ਜੈਕਬ ਫ੍ਰਾਇਡ' ਉੱਨ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਸੀ। ਸਿੰਗਮੰਡ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪਤਨੀ ਅਮਾਲੀ ਨਾਥਨਸੋਹਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਾ ਸੀ ਤੇ ਫ੍ਰਾਇਡ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਹੋਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। 1930 ਈ: ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ 95 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈ। ਬਚਪਨ ਫ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਰੋਮਨ ਵਿੱਚ ਬੀਤਿਆ। 1859 ਵਿੱਚ ਫ੍ਰਾਇਡ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਫ੍ਰੀਅਬਰਗ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੀਪਜਿਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਵਿਆਨਾ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨਫਰਤ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਖਰੀਦਣ ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਉਸਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 8 ਸਾਲ ਜੀ-ਤੋੜ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਛੇ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਫਸਟ ਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਸੰਨ 1873 'ਚ ਉਸਨੇ ਵਿਆਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਦਿਆਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਕੋਰਸ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਤੇ 30 ਮਾਰਚ 1881 ਨੂੰ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ। ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੇ ਜਰਮਨ, ਲੈਟਿਨ, ਗ੍ਰੀਕ, ਫ੍ਰੈਂਚ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਟੈਲੀਅਨ, ਸਪੇਨਿਸ਼ ਅਤੇ ਹਿਬਰੂ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਸਿੱਖੀਆਂ ਤੇ ਸਭ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 1882 ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਆਨਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਲੱਗਿਆ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਉਥੇ ਉਸਨੇ ਕਈ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅੰਤ ਉਸਦਾ ਝੁਕਾਅ ਨਸਤੰਤਰ ਵਿਗਿਆਨ ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ

ਗ੍ਰਾਂਟ ਮਿਲਣ ਤੇ ਉਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫ੍ਰਾਂਸੀਸੀ ਨਸਤੰਤਰ ਵਿਗਿਆਨੀ 'ਜੀਨ ਮਾਰਟਿਨ ਚਾਰਕੋਟ' ਕੋਲ ਪੈਰਿਸ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਕੇ ਉਹ ਵਿਆਨਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਾਰਥਾ ਬਰਨੇਜ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸਦੀ ਕੁਖੋਂ ਤਿੰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਸੰਨ 1882 ਨੂੰ ਫ੍ਰਾਇਡ ਦਾ ਮੇਲ ਡਾਕਟਰ ਜੋਸੇਫ ਬ੍ਰਿਊਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ 1880-82 ਦੌਰਾਨ ਬ੍ਰਿਊਰ ਨੇ ਇਕ ਹਿਸਟੀਰਿਆ ਦੀ ਰੋਗੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਲੜਕੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੀਆਂ ਮਨੋਭ੍ਰਾਂਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲੜਕੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਪਨੋਟਿਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਫ੍ਰਾਇਡ ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲ-ਚਿਕਿਤਸਾ, ਸਨਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲਿਸ਼ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਥੇ ਉਸਨੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਹਿਪਨੋਟਿਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫ੍ਰਾਇਡ ਹਿਪਨੋਟਿਜਮ ਰਾਹੀਂ

ਰੋਗੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਣ ਕੇ ਬ੍ਰਿਊਰ ਦੇ ਕਥਾਰਿਸਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ। ਸੰਨ 1885 ਵਿੱਚ ਫ੍ਰਾਇਡ ਨੇ ਬ੍ਰਿਊਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਿੰਗਮੰਡ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਪਨੋਟਿਜ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕਰਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵੱਲ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਸੰਨ 1886 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ। 1896 ਈ: ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਕ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਹਿਸਟੀਰਿਆ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਚਪਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਗੇਤੇ ਕਾਮ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਉਹੀ ਤਜਰਬੇ ਫੇਰ ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਨ 1900 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾਈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਚੇਤਨ ਮਨ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਨ 1905 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪੀ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੱਖੀ ਸੰਧੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਹਾਰ ਸੀ

ਜਦੋਂ 1837 ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਏਸ਼ੀਆ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿੱਧਰੇ ਰੂਸ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਸੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਕਮ ਦੌਸਤ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਂ ਨਾਲ ਦੌਸਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਪੱਖੀ ਸੰਧੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਸਕ ਸਾਹ ਸੁਜਾਹ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਧੀ 26 ਜੂਨ 1838 ਈ. ਨੂੰ ਹੋਈ। ਤਿੰਨ ਪੱਖੀ ਸੰਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਸਕ ਦੌਸਤ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਂ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਸਕ ਸਾਹ ਸੁਜਾਹ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਉਣਾ ਸੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਸੰਧੀ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ (ਧਰਾਵਾਂ) ਸਰਤਾਂ ਸਨ - ਪਹਿਲੀ ਸਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਹ ਸੁਜਾਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰੀ ਸਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਉੱਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਤੀਸਰੀ ਸਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਜਿਹੜੇ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਸਾਹ ਸੁਜਾਹ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ। ਚੌਥੀ ਸੰਧੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਸਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਸਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਵੀਂ ਧਾਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ ਦਾ ਦੁਸਮਣ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ ਦਾ ਦੁਸਮਣ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਛੇਵੀਂ ਸਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਹ ਸੁਜਾਹ ਨੂੰ ਤਖਤ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਲਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ 5,000 ਸੈਨਿਕ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਹ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੱਖੀ ਸੰਧੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਹਾਰ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸੰਧੀ ਨੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਿੰਧ ਅਤੇ ਸਕਿਾਰਪੁਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਦਿਲਾ ਰਾਮ' ਐਮ ਏ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਸੰਪਰਕ 99147-22933

ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੇ 2020 ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 27 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕੇਸ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਚੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਬਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚੀਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਵਾਇਰਸ ਸੀ।

ਕੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਚੀਨ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹਨ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਹੀਆ ਰੁਕ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਖੜ ਗਈ ਜੇਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨਸਾਨ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋ ਗਏ। ਜ਼ਾਨਵਰ ਪਹਿੰਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਏ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਚਹਿਕਣ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਰੁਕਣ ਨਾਲ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਾਫ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਲੋਕ ਖਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਜੀਵਿਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਬੇਚੈਨ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਜੇਕਰ ਬਾਹਰ ਸੀ ਕੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਨ ਪੰਛੀ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ, ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ। ਆਮ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਲਈ ਲਾਲੇ ਪੈ ਗਏ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ

ਖਤਰਨਾਕ ਕੌਣ ?

ਵਾਇਰਸ, ਸਿਸਟਮ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨ

ਦਾ ਲੋਕ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਬਣੇ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਸੀਹਾ ਬਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਖੌਤੀ ਪੜਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਰਗ ਝੋਲਾ ਛਾਪ ਡਾਕਟਰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਲੋਕਡਾਉਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੋ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੁਾਸਦੀ ਇਹ ਸੀ ਲੱਖਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਜੋ ਪੈਦਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਨਲਾਇਕੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਅਪਣੀ ਹੋਣੀ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵੱਸ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਥਕੇ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਅਪਣੀ ਮੰਜਲਿ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਕੁਝ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਮਨਾਕ ਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਤੀਰਾ।

ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੁਕਣਾ ਹਾਲੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਵੀ ਹੀ ਐਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੰਗ ਦਿਖਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਧਰਤੀ ਸਭ ਕੁਝ ਪਲੀਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਲੀਹ ਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਦਸਾ ਸੀ ਕਿ

ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਦੌਰ ਵੀ ਆਏਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ। ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ, ਨਰਸਾਂ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਮਲਾ, ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੱਥ ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈਆਂ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਤਾਂਡਵ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਕੇਸ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮਰਨ ਲੱਗੇ। ਾਲਾਤ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡ ਘਟਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਹੁਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਗੇਟ ਤੇ ਬੈੱਡ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬੋਰਡ ਚਿਪਕਾ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਮਾਰਾਮਾਰੀ। ਲੋਕ ਆਕਸੀਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਘਰਾਂ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤੜਪਨ ਲੱਗੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਏ। ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਆਕਸੀਜਨ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਾਟ ਹੋਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਪਈ। ਕੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ

ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਲੋਕਡਾਉਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਲਾਇਕੀ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਕੜੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸਨ। ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੈਮਡੇਸਿਵਿਰ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 40000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਟੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਲੇਕਿਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀਆਂ। ਕੁਝ ਕੁ ਚੰਗੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਆਕਸੀਜਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਵੈਕਸੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਘਾਟ ਪੈ ਗਈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵੈਕਸੀਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੀ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣਗੇ ਜਾਂ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਕੀ ਇਨਸਾਨ ਧਰਤੀ ਹਵਾ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਧੜਾਧੜ ਕਟਾਈ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜੋ ਆਕਸੀਜਨ ਸਾਨੂੰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਫਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਹ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
97 791-98 462

ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਕੀ ਅਖੌਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹਾੜੀ ਏਰੀਏ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਹੜ, ਭੂਚਾਲ, ਤੂਫਾਨ ਭੂਚਾਲ, ਸੁਨਾਮੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇਗੀ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈੱਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਾਕਟਰ, ਨਰਸਾਂ, ਪੈਰਾਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਫੋਕੇ ਦਮਗਜੇ ਮਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਗੁਰੂ ਕਹਾਉਂਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਖੋਖਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਹੱਟ ਹਕੀਕਤ ਪਰਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਇੱਕ ਟਰੇਲਰ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉਪਰ

ਸਵਸਤਿਕ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਜਾਂ ਹਿਟਲਰ ਦਾ? ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸਵਸਤਿਕ ‘ਸੰਬੰਧੀ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਈਡਨ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਵਿਚ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਨੂੰ ਘਿਣਾਯੋਗ ਚਿੰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ, ਘਰਾਂ, ਬਰਤਨ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਰੇ ਇਸ ਸਵਸਤਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਸ ਧਰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਿੰਸਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਟਾਊਨ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ, ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਅੱਖਰ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਸਵਸਤਿਕ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚਿੰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵਸਤਿਕ ਹੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੀ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ਫਿਰ ਸਵਸਤਿਕ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਨਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਚਿੰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀ. ਐੱਨ. ਐੱਨ. ਮੁਤਾਬਕ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਲੈਕ ਬਰੁਕ ਟਾਓ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਂ ਨਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਇਸ ਬੋਰਡ ‘ਤੇ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਬਰੁਕ ਦੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਜਾਨ ਡਗਲਸ

ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸਵਸਤਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 1800 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕਲਿਆਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਉਹ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਵਿਚ ਡੇਨਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਵਸਤਿਕ ਤੋਂ ਓਲਚ ਚੇਰੀ ਹਿਲਸ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਕਦੇ ਡੇਨਵਰ ਲੈਂਡ ਸਵਸਤਿਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਘਰ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵਸਤਿਕ ਚਿੰਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਾਂ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਸਮਾਰਕ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ

ਮੁਤਾਬਕ, ਸਵਸਤਿਕ ਸ਼ਬਦ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਵਸਤਿਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਜਾਂ ਮੰਗਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਰੀਬ 7,000 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ, ਬੋਧ, ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਭਿੱਅਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਦ ਸਿੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਉਦੋਂ 19ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਆਖਿਰ ਅਤੇ 20 ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਾਜ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1920 ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਸਤਿਕ ਦੇ ਮੂਲ ਚਿੰਨ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਜ਼ੀ

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਇਸ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਭਜਾਇਆ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਦਨਾਮ ਕਿਤਾਬ ‘ਮੀਨ ਕੈਂਪਫ’ ਵਿਚ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਨਾਜ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਚਿੰਨ ਲਈ ਜਰਮਨ ਸ਼ਬਦ ‘ਹੈਕਨ ਕਰੂਜ਼’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹਿੰਦੀ! ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਹੈਕਨ ਕਰੂਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਫੋਲਡ ਕਰਾਸ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਪਾਦਰੀ ਜੇਮਜ਼ ਮਰਫੀ ਨੇ ‘ਮੀਨ ਕੈਂਪਫ’ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ‘ਹੈਕਨ ਕਰੂਜ਼’ ਨੂੰ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਯੂਰਪ ਦੇ ਈਸਾਈ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਕ੍ਰਾਸ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਈਸਾਈ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਪੋਪ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ

ਯਿਸੂ ਦਾ ਕਾਤਲ ਐਲਾਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਇਸੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਸਦਾ ਦਾ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਘ ਨੇ ਹਿਟਲਰ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਸਿਰਜਕੇ ਆਪਣੇ ਗਲ ਮਰਿਆ ਸੱਪ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਕਿਰਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਸਤਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜਦਕਿ ਹਿਟਲਰ ਦਾ ‘ਸਵਸਤਿਕ’ ਨਫਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਵਡੀ ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਈਸਾਈਆਂ, ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰਧ ਵਰਤਾਰਾ ਰਖਣਾ ਤੇ ਹਿਟਲਰ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਮੰਨਕੇ ਪੂਜਣਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਲਟੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਡੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੁਰਗਵਾਸੀ ਸਰਸੰਘਚਾਲਕ ਗੁਰੂ ਗੋਲਵਰਕਰ ਬੰਦ ਆਫ ਥਾਟ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਤੇ ਹਿਟਲਰ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਤੇ ਨਾਜ਼ੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪੂਜਕ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਗੁਰੂ ਗੋਲਵਰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਬੰਦ ਆਫ ਥਾਟਸ’ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ; ਮੁਸਲਮਾਨ, ਇਸਾਈ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ‘ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਭਗਵੇਂਵਾਦੀਆ ਉਪਰ ਤਿਧੀ ਨਜ਼ਰ ਰਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹਿੰਦੂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਬਗਵੇਂਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਲੇਖਕ : ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਦਬਾਓ ਅਤੇ ਤਣਾਓ

ਦਬਾਓ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਮਾਨਸਿਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਸਰ ਸਰੀਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਗੜੇ ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਿਆ ਰੋਗ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਬਾਓ ਅਕਸਰ ਕੰਮ ਦਾ ਤੇ ਤਣਾਓ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਬਾਓ ਉਪਜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤਣਾਓ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਦਬਾਓ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂਕਿ ਘਰ ਅੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤਣਾਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਉਪਜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਮਨੁੱਖ ਤਣਾਓ-ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦਬਾਓ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦਬਾਓ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਇਸਤਰੀ ਉੱਤੇ ਦਬਾਓ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਚ ਤਣਾਓ ਉਪਜਾਉਣ ਦੀ ਅਥਾਹ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅਕਸਰ ਆਤਮਘਾਤ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਦਬਾਓ ਅਤੇ ਖਾਲਸ ਤਣਾਓ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਰਲਗੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤਕ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਬਾਓ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਤਣਾਓਗ੍ਰਸਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਬੜੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ

ਦਬਾਓ-ਤਣਾਓ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਜੀਵ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਦਬਾਓ-ਤਣਾਓ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਯੋਗ-ਗੁਰੂ, ਹਕੀਮ, ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੱਕਰ-ਰੋਗ ਜਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲੈਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਇਸ ਲਈ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਫ਼ਤਰ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਪਤੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਤਮਘਾਤ ਦਾ ਯਤਨ ਨਿਰੋਲ ਅਕੇਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਉਪਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਚਰਿਤਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਪਤੀ, ਪਤਨੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਤਲਾਕ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਉਪਜਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦਬਾਓ-ਤਣਾਓ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੈਰ ਉਸਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੜਕੀ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਾਹਲ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਬਾਓ ਅਧੀਨ ਕਿਸਾਨ ਆਤਮਘਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਬਾਓ-ਤਣਾਓ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਨਿਪੁੰਸਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਖੀਰਲੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਛੱਡ ਗਈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਹੁਣ ਪਾਗਲਪਾਨੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਂਗ ਤਣਾਓ ਦੇ ਅਰਥ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੋਗ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵਧਣਾ ਤਣਾਓ ਉਪਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਮੁਜਰਿਮ ਉਪਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭੈੜੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਘਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਧ ਰਹੇ ਜੁਗਮਾਂ ਕਾਰਨ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪੜਾਓ 'ਤੇ ਤਣਾਓ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਛੜ ਜਾਣ ਦਾ ਤਣਾਓ ਹੈ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਰੰਪਰਕ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਕਾਰਨ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਵਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਕੁਝ ਵੀ ਕਰੇਗੇ, ਤਣਾਓ ਉਪਜੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤਣਾਓ ਉਪਜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੇ ਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਤਣਾਓ ਉਪਜੇਗਾ। ਤਣਾਓ ਦਾ ਉਪਜਣਾ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਵਾਪਰੇਗਾ, ਹੋਰ ਤਣਾਓ ਉਪਜੇਗਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵੀ ਤਣਾਓ ਉਪਜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਦਾ ਅਵਸਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਆਦਿ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤਾਂ ਸੁਖਾਵੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਮਗਰੋਂ ਹੀ, ਵਧਾਈਆਂ ਮੁੱਕਣ ਉਪਰੰਤ ਹਰ ਕੋਈ ਗੋਤੇ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਤਣਾਓ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਕਲਪ ਪੱਛਮੀ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਵਿਚ ਤਣਾਓ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਯੂਰੋਪ ਵਿਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚ ਤਣਾਓ ਅਤੇ ਦਬਾਓ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਹ ਉਪਜਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਰੋਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ, ਨਵੇਂ ਧੰਦਿਆਂ, ਕਾਢਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਉਹੀ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਣਾਓ ਅਤੇ ਦਬਾਓ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਤਮ ਦਬਾਓ ਅਤੇ ਉਚਤਮ ਤਣਾਓ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਕੇ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਤਣਾਓ-ਦਬਾਓ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿਚ ਤਣਾਓ ਅਤੇ ਟਕਰਾਓ ਨੂੰ ਕਲੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲੇਸ਼ ਦੁੱਖ ਉਪਜਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਾਡਾ ਸਿਖਰਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੁੱਖ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ, ਤਣਾਓ-ਦਬਾਓ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗੁੰਝ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਰਚੇ ਗਏ ਹਨ। ਖੁੱਧ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਤਣਾਓ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇੱਛਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਗੀਤਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ, ਫਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਕਰੋ ਜਦੋਂਕਿ ਖੁੱਧ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਛਾ ਹੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਨਿਆਸ ਅਤੇ ਮੋਕਸ਼ ਸਾਡੇ ਆਦਰਸ਼ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਤਿਆਗ 'ਤੇ ਬਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਰਧਾਨ-ਮਹਾਂਵੀਰ ਵਾਲੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤਿਆਗ ਉੱਤੇ। ਪੱਛਮੀ ਜੀਵਨ-ਆਦਰਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮਾ ਪੁਲ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਹਾਜ਼ ਉਸਾਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਖੋਹਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਤੌਖਲਾ ਸਾਡੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ ਟੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋਟੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਥਕਾਵਟ ਹੈ ਆਪਣੇ ਤਣਾਓ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਢੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ

ਲੱਛਣ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਜੇ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਣਾਓ ਦਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਉਪਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰ ਹੀ ਦੁਖਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਦੌਰੇ ਵੀ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵਕ ਉਲਝਣਾਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਤੀ ਨੇ ਵਿਆਹ ਉਪਰੰਤ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਸੋਹਣੀ ਨਹੀਂ, ਤੇਰੀ ਭੈਣ ਬੜੀ ਸੋਹਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਕਰਕੇ ਪਤਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤਕ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਵਿਆਹ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਣਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਉਥਾਸੀਆਂ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖਿਆਲ ਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਇਤਨਾ ਨੀਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਊ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਹੀ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਡਰਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਅਜੀਬ ਅਜੀਬ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਸਮੱਸਿਆ

ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਨਿਰਣਾ ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਦਬਾਵਾਂ-ਤਣਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਪੌਸ਼ਟਿਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਆਧਾਰਿਤ ਪੱਖਪਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਸੋਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਪੱਖ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਟਰੱਕ ਵਧੇਰੇ ਹਨ, ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਤਿਗੁਣਾ ਭਾਰ ਢੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟਾਇਰ ਜਲਦੀ ਘਸਦੇ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ ਜਲਦੀ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਦਸੇ ਵਧੇਰੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਖੱਬੇ ਹੱਥੇ ਉਨੀਂਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਵਧੇਰੇ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਭੈੜਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਣਾਓ-ਦਬਾਓ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਤਣਾਓ ਉਪਜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਪੈਸਾ ਬਣ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਦੀ ਦੌੜ ਤਣਾਓ ਉਪਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵਸਤਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵੀ ਹਿੰਸਕ ਭਾਵ ਉਪਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਨਹੀਂ। ਮਾਸ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਭੁਲੇਖੇਵੱਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਲੜਾਕੇ ਹਨ। ਬਹਾਦਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੜਾਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵਕਤਾ ਅਧੀਨ ਹਿੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਦਬਾਓ-ਤਣਾਓ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਰਾਂਤੀ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਬਾਓ-ਤਣਾਓ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਸੌਖੇ ਸੰਚਾਰ ਕਾਰਨ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਤੇ ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਵਰਤਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਨ ਵਿਚ ਕੰਘੀ ਫੇਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਹਿਜ ਜੀਵਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਖੁਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਓ-ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਿਸ਼ਤਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਚਾਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਾਰਨ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨੀਆਂ ਦੱਸੋਗੇ, ਅੱਗੋਂ ਦੁੱਗਣੀਆਂ ਤਿੱਗਣੀਆਂ ਸੁਣਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਬਹੁਤੇ ਪਿਓ-ਪੁੱਤਰ ਰੁੱਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਇਕ-ਦੂਜੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਤਣਾਓ-ਦਬਾਓ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਸੋ ਇਲਾਜ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਤੌਖਲਾ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਪਤਨੀ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ

ਫੋਟੋ ਕੈਪਸ਼ਨ

ਤੇਰੇ ਪੈਰੀਂ ਝਾਂਜਰ ਪਾ ਮੈਂ ਸਧੌਰਾਂ ਨਾਲ
ਸਜਾਵਾਂ
ਬੋਚ ਤੇਰੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਧੀਏ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ
ਸਿਖਾਵਾਂ
**ਗੁਰਦੀਪ 'ਗੁਲ' ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਭਾਰਤ**
ਕੁਦਰਤ ਅਨੋਖਾ ਖੇਡ ਰਚਾਇਆ, ਦੂਜਾ ਰੱਬ
ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ
ਨਿੱਕੜੇ-ਨਿੱਕੜੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ, ਫੜ੍ਹ ਉਂਗਲ ਮਾਂਏ
ਤੁਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ
ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਈ ਕੋਈ ਮੁਸੀਬਤ, ਖੜ੍ਹੀ ਅੱਗੇ
ਬਣ ਮੇਰਾ ਸਾਇਆ
ਕੁਲ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਸੋਹਣਾ ਰਿਸ਼ਤਾ, ਸੱਚ ਮੈਂ
ਇਹ ਆਖ ਫਰਮਾਇਆ।
ਨੂਰਦੀਪ
ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਪੈਰਾ ਸਦਕਾ, ਮੈਂ ਜੀਦਗੀ ਦਿਆਂ
ਵੱਡੀਆਂ ਪਲਾਂਘਾ ਪੁੱਟਣੀਆਂ।
ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਪੈਰ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਖੜੇ, ਮੈਂ ਜਦ ਪਹੀਲੀ
ਪਲਾਂਘਾ ਪੁੱਟੀ।
ਜੱਸੀ ਢਿੱਲੋਂ

ਨਿੱਕੇ ਕਦਮ
ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਕਦਮ ਵਧਾਕੇ,
ਵੱਡੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾਵਾਂਗਾ।
ਅੰਮੀਏ ਤੇਰੀ ਮਮਤਾ ਦਾ,
ਮੈਂ ਨਾਂ ਰੋਸਨ ਕਰ ਜਾਵਾਂਗਾ।
ਚਾਹੇ ਅੱਜ ਹਾਂ ਨਿੱਕੜਾ ਬੱਚਾ,
ਜਿਸ ਦਿਨ ਵੱਡਾ ਹੋਵਾਂਗਾ।
ਵੱਡੀਆਂ ਪੁੱਟ ਪਲਾਂਗਾਂ ਮੈਂ ਵੀ,
ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਖਲੋਵਾਂਗਾ।
ਰਾਜਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਨ
ਧੀਆਂ, ਨੂੰਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲੇ ਪੋਤੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰ ਦੀ ਸਾਨ ਸਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਦੇਖਿਓ! ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਇਓ ਨਾ
ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜੰਨਤ ਗੁਆਇਓ ਨਾ।
**ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
9417074669**
ਮਾਵਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਦਾ
ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਜੀਤ ਹਰਜੀਤ

ਰਾਜਨੀਤੀ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ ?

ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇਖੋ ਕਿ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ? ਹੁਣ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘੜੀ ਚ ਹਸਪਤਾਲ ਡਾਕਟਰ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਨਰਸਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ?

ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰ ਲੋਕ ਦਾ ਸਮੂਹ ਬਾਂਹ ਹੀ ਫੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੁੱਗ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮਹਾਨ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜਸੁਧਾਰਕਾਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸੋਹਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁਫਲੇ ਵੀ ਬੁਣੇ ਸਨ

ਅੱਜ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਸਚੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਿਆਂ

ਜਾਂ ਚੁੱਕਿਆਂ ਹੈ ਹਰ ਸਹਿਰ ਪਿੰਡ ਚ ਹਸਪਤਾਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਡਾਕਟਰ ਡਾਕ-ਘਰ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ , ਵਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਕੀਤੇ ਵੀ , ਭੀੜ ਵਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਕੈਮਰੇ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਪਹਿਰੇ ਅਤੇ ਗਸਤ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ! ਗੰਨਮੈਨ ਰਹਿਤ ਲੀਡਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ , ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੰਨਮੈਨ ਮੁਕਤ ਲੀਡਰ ਬਣਾਓ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ ਪਾਤ ਧਰਮ ਫਰਿਕੇ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਰੁੜੀਵਾਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬੈਠ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ , ਅਪਣੇ ਨੇਤਾ ਆਪ ਬਣੋ ਜਾਂ ਵਧੀਆਂ

ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾਕਟਰ , ਵਿਦਵਾਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਲਿਖਣ :- ਨੀਤੀ ਕੰਮ ਰਾਜ ਚ ਕਿਵੇਂ ਕਦੇ ਤੇ ਕੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ? ਸਮਾਜ ਕਿਸਾਨੀ ਢਾਂਚਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ ਬੀਜ ਔਰਗੈਨਿਕ ਫਸਲਾ ਅਣਾਜ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਹਤ ਪੱਧਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਕਾਰਜ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ! ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਮਚੇ ਬਣ ਅਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁਣ ਉਡਤਾ ਪੰਜਾਬ ਫਿਰ ਜਾਗਦਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਓ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਾ ਰੱਖੋ ਬਲਿਕ ਸਰਕਾਰ ਅਪਣੀ ਬਣਾਓ ਜਿਹੜੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ ! ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਈਕਾਈ ਪੰਚਾਇਤਾ ਹਨ ਜਿਹੜੀ

ਕਿ ਅਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਵਾ ਰੂਪ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ! ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਾਦ ਕਰੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਿਯਤ ਕਰੋ , ਡਿਸਟਾਚਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਯੋਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਲਿਖਦੇ ਰਹਿਣਾ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਅਪਣੀ ਨੀਤੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ! ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲੋ ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਡਾਕਟਰ ਨਰਸਾਂ ਭਰਤੀ ਕਰੋ ! ਪੰਜ ਪੰਜ ਪਿੰਡ ਮਹਾਂਪੰਚਾਇਤਾ ਬਣਾਓ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰੋਕੇ ਕੰਮ ਆਪ ਨਿਜਣੇ :- “ ਸਾਂਝੀ ਖੇਤੀ “ ਦੇ ਕਾਰਜ ਚਲਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਹਰੀ ਏਨਸਾਨ ਕੰਮ ਬਰਾਬਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ

ਕੁੱਲੀ ਜੁੱਲੀ ਗੁੱਲੀ (ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ ਬਰਾਬਰ ਮਿਲ ਸਕੇ) ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾ ਅਣਾਜ , ਫਲ - ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਔਰਗੈਨਿਕ ਉਗਾਓ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹੋ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕਰਵਾਓ ਤੇਲ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾ ਆਪ ਉਗਾਓ ਹੁਣ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਾਫ ਹਵਾ ਪਾਣੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋ ਜਾਓ ! ਉਦਯੋਗ ਅਪਣੇ ਆਪ ਚਲਾਓ ਖੇਤੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਦੇ ਖ-ਭਾਲ ਵੇਚਣ ਤੱਕ ਦੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾਲ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਓ ! ਇਕਿ ਏਨਸਾਨ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਨਾ

ਹੋਵੇ , ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਹਿਲ ਵਰਗੇ ਘਰ ਚ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰ ਜਿਉਂਦੇ ਲੋਕ ਝੋਪੜੀਆ ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਉਂਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਘੜਣ ਲਈ ਕਰੋ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਅਜਿਹੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਲੋਕ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ! ਸਾਂਝੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਓ ਜੜ੍ਹੀਆ ਬੂਟੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ !

ਪੰਜ ਪਿੰਡ ਅਪਾਸ ਚ ਮਿਲ ਕੇ ਖੇਡ ਦਾ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਣਾਉਣ , ਹਰ ਖੇਡ ਦੇ ਅਪਣੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਾਓ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ !

ਆਓ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਬਣਾਓ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੋਕਾ ਦਿਓ !

ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੀਕਾਕਰਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰੋਨਾ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਸੰਭਵ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਕ ਮਈ ਤੋਂ ਟੀਕਾਕਰਣ ਦਾ ਤੀਜਾ ਗੇੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ 45 ਸਾਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਖੁੱਲੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਟੀਕੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 17 ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਟੀਕਾ

ਮੁਫਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਹਿਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਰ ਢਾਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਆਦਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ 'ਚ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਹਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਰਗੇ ਹਲਾਤ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਵੈਟੀਲੇਟਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਦੀ ਕਮੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਟਰੋ ਅਤੇ

ਸੰਘਣੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਭੱਜਦੌੜ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਵੱਸੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਡਾਕਟਰਾਂ, ਵਾਰਡ ਸਹਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਸਟਾਫ 'ਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੋਝ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵੀਆਈਪੀ ਕਲਚਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਯੂਸੀ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਮਾਮ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਵੇਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਡਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਲਾਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਵੀ

ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰੋਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਤੀਜੀ - ਚੌਥੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ 10 ਫੀਸਦ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲੱਗਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਰੋਨਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਟੀਕਾਕਰਣ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਨੂੰ 100 ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਾਲ 16 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ 99 ਦਿਨਾਂ 'ਚ 14 ਕਰੋੜ 8 ਲੱਖ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਯਾਨੀ 10 ਫੀਸਦ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 11 ਕਰੋੜ 85 ਲੱਖ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਡੋਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2 ਕਰੋੜ 22 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਟੀਕੇ ਲੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਟੀਕਾਕਰਣ ਨੂੰ 70 ਫੀਸਦ

'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਬਾਰੇ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਦਰਅਸਲ ਕਰੋਨਾ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਹੀ ਪੈਣੀ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ, ਨਰਸਾਂ, ਵਾਰਡ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਡਰਾਇਵਰ ਫਰੀਸ਼ਿਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗੂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਨਕਰਾਤਮਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਰ-ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਭਰਮ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ , ਧਰਮ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਠਾੜ
ਮੈਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ

ਅਤੇ ਜਾਤਿ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਣ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੋ। ਸਿਆਸਤ ਹਤਿਆਰੀ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਨ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਇਸ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਗੁੰਗੇ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉੱਚੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਅੱਠਵੀਂ ਜਾਂ ਦੱਸਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਦਿਆ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਂ ਤਾਂ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾਂ ਕੋਈ

ਮੈਗਜ਼ੀਨ। ਇਕ ਸਪਾਰਟ ਦਰਖਾਸਤ ਵੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦੇ। 10-12 ਸਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ। ਇਸ ਔਕੜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘੱਟਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ

ਜਾਣਦੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੋਲੇ ਬੋਰਡ ਤੇ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਕਲ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਭਾਵੇਂ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਲੈਣ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਦ ਹੀ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਉਂਤੀਏ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣ।

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸੋਕੜੇ ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਡੀ ਲੰਬੀ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਬੋਝਾ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੀਂ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਨੇੜਲੀ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਵਰਤਣ ਤੇ ਉਹ ਸਾਡੀ ਲੰਬੀ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਦਾ। ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਕਈ ਦਿਨ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਵਿਉਂਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚੇ ਖੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੇ ਕਾਫੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ

ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਔਕੜ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਹਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇ। ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰੀ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਾਂਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਨ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਸਰੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਵੀਡਨ ਤੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਵਿੱਚ ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਗੁੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੋ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਇਕ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਪੇ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹ 250-300 ਸ਼ਬਦ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿੱਖੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਗਤੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਜਿਸ ਗਤੀ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ 4-5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 10 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸੰਕੇਤ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਬੋਤਲ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਯੋਗਤਾ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਸਾਬਕਾ ਪੀਈਐਸ-1
ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ

ਗਵਾਹ ਚੁਸਤ ਮੁਦਈ ਸੁਸਤ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਹਿਰ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਲਗਾਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੁਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਉਤੇ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਫਿਲਹਾਲ ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਰਕੇ ਉਠਾ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 318 ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਕਨਟੇਨਰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ 50 ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਲਾਭ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਗਾਰਨਿਊ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਅਨੀਤਾ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ ਪੀ ਕਿਟਾਂ ਅਤੇ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਦੇਸ਼ ਧੜਾ ਧੜ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਮੋਬਾਈਲ-9417913072

ਕੋਵਿਡ 19 ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਵਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਠੰਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਕੋਵਿਡ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੈਕਸੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ। ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੁਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਕਸੀਜਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਰੀਜ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਤਰਾਹ ਤਰਾਹ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਵੰਡਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਵੱਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗ਼ੈਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਤਰਲੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੇ ਜੂ ਨਹੀਂ ਸਰਕ ਰਹੀ। ਭਾਰਤ ਸੜ ਜਰਹਾ ਹੈ, ਨੀਰੂ ਬੰਸਰੀ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਬਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਿਹੜੇ 162 ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟ ਦੇਸ਼ ਦੇ 33 ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ 202 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 34 ਪਲਾਂਟ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 129 ਪਲਾਂਟ ਲੱਗਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। 550 ਹੋਰ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਦਾਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿਣਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਉਲਟਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨਾਲ

ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 3 ਪਲਾਂਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 3 ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਇਕ ਪਲਾਂਟ ਫਰੀਦਕੋਟ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚਲੇ 8 ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਖੁਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟਾਂ ਉਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਸ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਆਕਸੀਜਨ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਕੰਮ ਉਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 550 ਨਵੇਂ ਆਕਸੀਜਨ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮਰੀਜ਼ ਹੋਣਗੇ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਕਸੀਜਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੇ ਝਾੜ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਗ਼ੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਥਾਂ ਭਾਰ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਕੁੰਭ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 6 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮਾਸਕ ਲਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪ ਹਰ ਰੋਜ਼ 3-4 ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬਿਨਾ ਮਾਸਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਦੂਰੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਬਿਨਾ ਮਾਸਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੰਤਰੀ ਕੋਵਿਡ ਸੰਬੰਧੀ ਗ਼ੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ

ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਨਵਤਾ ਿਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜਾਣ ਵੱਠੇ ਖੂਹ ਵਿਚ। ਜਦੋਂ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਰੈਲੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਜਨਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 3 ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਕੇਸ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ 15 ਮਈ ਤੱਕ 5 ਲੱਖ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਕੇਸ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਦੇਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਮਿਤਰਤਾ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੋਅ

ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਹੁਤੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗਾ ਦੇਸ਼ ਜਿਥੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵੀ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੌਦੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਵੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੋੜਾ ਬਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਵਿਜੇ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਦੇ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਟੈਸਟਿੰਗ ਫਾਰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਕੋਵਿਡ-19 ਰਿਸਪੌਂਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਦੁਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਿਸਦੇ ਮਾਪੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਨਵਤਾਦਾਈ ਪਹੁੰਚ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਦੁਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਗੁਹਾਰ

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਘੜੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਂਝ ਦੇ ਮੁੱਢ ਬਾਰੇ ਨਿਸਚੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਜੁੜੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਂਝ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਕਠਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਘੜਾ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਜੀ ਗਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਸਤੂ ਹੈ। ਘੜੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਘੜੇ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਤੇ ਲੋਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਹੱਤਵ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਵਸਤੂ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੀ ਰੂਪ ਬਣਤਰ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ ਅੰਦਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਆਦਿ ਸਦਕਾ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਅਰਥੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ।

ਡਾ. ਸੋਹਿਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਅਨੁਸਾਰ “ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੇ ਘੜੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਕੰਨਿਆ ਨੂੰ ਛੰਦੜੀਆਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਘੜੇ ਲੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੀਤਾਂ-ਰਸਮਾਂ ਜਿਹਾ ਕਿ ਘੜੇਲੀ ਭਰਨੀ, ਘੜਾ-ਘੜੇਲੀ ਖੇਡਣਾ ਆਦਿ ਵੇਲੇ ਘੜੇ ਤੇ ਜਲ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ਗਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਚ ਘੜਾ ਜੀਵ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬੋਧ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਟੁੱਟਾ ਘੜਾ ਕਾਲ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। (ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼, ਪੰਨਾ 1277) ਪੋ. ਜਲੋਰ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ ਅਨੁਸਾਰ—“ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ

ਘੜਾ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅਜਿਹਾ ਭਾਂਡਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਰਸੋਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਕਲਾਤਮਿਕ ਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਖੋਂ ‘ਘੜਾ’ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਬਹੁਤ ਉਚੇਰੇ ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਹਨ। ਕਲਾਤਮਿਕ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕੁੰਭਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਿਕ ਤੇ ਸੁਹਜਾਤਮਿਕ ਸੂਝ ਦਾ ਕਿਸ਼ਮਾ ਹੈ। ਘੜਾ ਅਤੇ ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੁਣ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਘੜੇ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਇਸ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਘੜੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਮਟਕਾ, ਮੱਟੀ, ਝਾਰੀ, ਘੜੇਲੀ, ਮੱਟ, ਸੁਰਾਹੀ, ਘੜੀ, ਮੱਘੀ, ਝੱਜਰ, ਝੱਕਰਾ, ਚਾਟੀ, ਤੋੜੀ, ਕੁੱਜਾ, ਕੁੱਜੀ ਆਦਿ ਵੀ ਪਾਣੀ ਰੱਖਣ/ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਿਣਸ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਰੱਖ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘੜੇ ਦੇ ਬੋਲ-ਬਾਲੇ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਬੀਤ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਘੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਿਆ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਗਾਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਘੜੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਵਿਚ ਘੜਾ ਇਕ ਪਾਤਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੱਚਾ ਘੜਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਜੋੜੀ ਬੈਠਾ ਹੈ।

* ਘੜਿਆ ਵੇ ਮਿੱਟੀ ਦਿਆ ਘੜਿਆ ਤੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਢਾਕ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਆਸੇ ?
* ਘੜਾ ਵੱਜਦਾ ਘੜੇਲੀ ਵੱਜਦੀ ਕਿਤੇ ਗਾਗਰ ਵੱਜਦੀ ਸੁਣ ਮੁੰਡਿਆ
* ਮੈਨੂੰ ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਦੇ ਵੇ ਘੜਿਆ ਮਿੰਨਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਕਰਦੀ * ਨਦੀ ਆਰ ਸੋਹਣੀਏਂ

ਘੜਾ ਚੁੱਕ ਲੈ...

ਨਦੀ ਪਾਰ ਸੋਹਣੀਏਂ ਘੜਾ ਚੁੱਕ ਲੈ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਸੋਹਣੀਏਂ।

* ਥਾਲੀ ਉੱਤੇ ਥਾਲੀ, ਥਾਲੀ ਉੱਤੇ ਛੰਨਾ ਘੜਾ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਚੁੱਕੋ ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮਜਾਜਣ ਮੰਨਾ...

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਘੜਾ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸੂਚਕ ਬਣ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਘੜਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਟੁੱਟਣ ਤਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਬੋਧਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਘੜਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਸਲਾ ਨਾ ਹਾਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਵੀ ਤਾਂ ਘੜੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੈ। ਘੜੇ ਵਾਂਗ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਤਪਦਾ ਹੈ, ਘੜੇ ਵਾਂਗ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵੀ ਨਾਸਵਾਨ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਘੜਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਘੜਾ ਭੰਨਣ ਦੀ ਰਸਮ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਨਾਸ਼ਵਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੱਚੇ ਘੜੇ ਨੇ ਸੋਹਣੀ ਨੂੰ ਅਮਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੱਚਾ ਘੜਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਾਸਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ, ਨੇਕੀ ਕਮਾਉਣ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ, ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੋਲ-ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕੱਚਾ ਘੜਾ ਦਗ਼ਾ ਕਮਾਉਣ, ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ।

ਪਛਵਾੜੇ ਖੂਹ ਮਾਹੀਆ ਘੜਾ ਸਾਡਾ ਡੁੱਬਦਾ ਨਹੀਂ ਓਂ ਸਾਡਾ ਤਰਸਦਾ ਰੂਹ ਮਾਹੀਆ...

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਘੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ, ਘੜਾ, ਕੱਚਾ ਘੜਾ, ਤਿੜਕਿਆ ਘੜਾ, ਟੁੱਟਿਆ ਘੜਾ ਵਿਭਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਘੜਿਆਂ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ ਰੱਖੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਹੁਣ ਬੀਤੇ ਦੀ ਬਾਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਮੁੜ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਰਿੰਜ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ

ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਮਿੱਟੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਨਾਇਟਰੇਟ ਅੰਸ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਕਿਰਿਆ ਸਿਰਫ ਘੜੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੜੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਪਾਚਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਠੀਕ ਤੇ ਚੁਸਤ-ਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਗਲੇ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੰਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦਾ ਗੇੜ ਅਤੇ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਸਟੀਲ, ਪਿੱਤਲ, ਨੌਨ-ਸਟਿੱਕ, ਅਲੂਮੀਨੀਅਮ ਤੇ ਹੋਰ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਜਮਾਏ ਗਏ ਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਘੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਜਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਕਾਰੀਗਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਬਣਾਏ ਘੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਲ-ਬੁਟਿਆਂ, ਆਕਿਤੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਘੜੇ ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਬਰਤਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰ ਘਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਉਚਿੱਤ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਲੋਕ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਘੜਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੜੇਨੁਮਾ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਟੂਟੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਜ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ

-ਡਾ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰੋਕ
91-98885 -10185

ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਘੜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ:

* ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਤਾਂ ਦੋ ਦੋ ਘੜੇ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਮੇਰਾ ਘੜਾ ਕਿਉਂ ਡੋਲਦਾ ਨੀਂ

ਮੇਰਾ ਮਾਹੀ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦਾ ਨੀਂ

* ਘੜਾ, ਘੜੇ 'ਤੇ ਮੱਘੀ ਵੇ ਜ਼ਾਲਮਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਏਂ ਠੱਗੀ ਵੇ ਜ਼ਾਲਮਾ...

* ਖੂਹ 'ਤੇ ਆ ਮਾਹੀਆ

ਨਾਲੇ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਜਾ ਨਾਲੇ ਘੜਾ ਵੇ ਚੁਕਾ ਮਾਹੀਆ...

ਘੜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜਦੂਰਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਸਾਧਨ ਵਿਹੂਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਘੜਾ ਫਰਿੰਜ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਘੜੇ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਬੇਸ਼ੱਕ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਘੜੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ।

ਘੜੇ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਸਦਿਆਂ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਘੜੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਰਹੱਸ ਛੁਪਿਆ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਫਤ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਮੁਨਾਫਾ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਟੁੱਟਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਰੂਪੀ ਗਿਰਝਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਪਰ ਅਨੇਕਾਂ ਕਮੀਨੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਜਰੂਰੀ ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਹੈਮੀਡੀਸੀਵੀਅਰ ਦਵਾਈ ਦੀ ਕਾਲਾਬਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਫਰੀ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅੱਠ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਸਿਲੰਡਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਹੈਮਡੀਸੀਵੀਅਰ ਦਾ ਟੀਕਾ ਪੈਂਤੀ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਵੇਚਣ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟੀਆ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਪਏ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਵਾਰਸ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਪਰ ਕਾਲਾਬਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਨਸਾਨੀ ਜਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ

ਇਨਸਾਨੀ ਗਿਰਝਾਂ

150 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਟੀਕਾ ਵੇਚ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਤਾਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਵੇਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨਗੇ ?

ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਵੇਲੇ ਆਣ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. - ਬਿਹਾਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪੁਰਮਿਟ ਤੋਂ ਬੱਸਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰੱਜ ਕੇ ਗਰੀਬ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਖੂਨ ਨਿਚੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਧਾਰਨ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣਾ ਤਿਗਣਾ ਕਿਰਾਇਆ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਰਗਿਆਂ ਵਾਂਗ ਠੂਸ ਕੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2010 ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਲੱਦਾਖ ਵਿੱਚ ਹੜ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਥੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਸਮੇਂ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਵਿਖਾਈ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿੰਗਡਿਸ਼ਰ ਅਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਰੇਟ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ

ਐਨੀ ਕਮੀਨਗੀ ਵਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਿੰਗਡਿਸ਼ਰ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਦੇ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। 1988 ਅਤੇ 1993 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਹੜ ਆਏ ਸਨ। ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਥਾਹ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂਬੋਰਾਂ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਸੀ। ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਖੰਡ ਪੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਰੂਰੀ ਨਿੱਤ ਪ੍ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੇਟ ਕਈ ਗੁਣਾ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

1993 ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਗਰ ਨਦੀ ਨੇ ਹੜਾਂ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਚ.ਉ. ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਮਦਦ ਭੇਜ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਕਈ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੇਟ ਦੂਣੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਤਰਪਾਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਜਮ੍ਹਾਂਬੋਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੀ ਥਾਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ

ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਇਨਸਾਨੀ ਗਿਰਝਾਂ (ਹਿਊਮਨ ਵਲਚਰ) ਮੱਧ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਗਿਰੋਹ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਦੇ ਸਨ। ਮੱਧ ਕਾਲ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਕਾਲ ਸੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲਗਾਤਾਰ ਯੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਨੀ ਗਿਰਝਾਂ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਲੂਈ ਚੌਥਵੇਂ (ਸ਼ਾਸਨ 1643 ਤੋਂ 1715 ਈਸਵੀ) ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਐਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗਿਰਝਾਂ ਨੂੰ ਸੂਲੀ 'ਤੇ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਹਾਲਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਕਲੋਜਾ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ

ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ 50 ਦੇ ਲਗਭਗ ਕਰੋਨਾ ਪੀੜਤ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨਵੇਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਐਨੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਕਤਾਰਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਨਸਾਨੀ ਗਿਰਝਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੇਖ ਕੇ ਤਰਸ ਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੁਸ਼ੀ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਜਿਆਦਾ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧੇਗੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਾਬ ਰਹੇ ਤਾਂ ਠੱਗਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੈਮਡੀਸੀਵੀਅਰ ਦਾ ਨਕਲੀ ਟੀਕਾ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਧਾਰਨ ਹਵਾ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰ ਕੇ ਵੇਚਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸਖਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕੌਮੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜ ਸਕੇ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਂਡੇਂਟ ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧੂਵਾਂ 9501100062

ਸਿਰ ਦੀਜੈ ਬਾਹਿ ਨਾ ਛੋੜੀਐ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ

ਭਾਗ ਚੌਥਾ
ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ :-
ਦੀਨੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸ਼ਬਾਨੇ ਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਾਨੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਚਨੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੀਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਚਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਰੀ ਸ਼ਬਾਨੇ ਗੁੱਡੀ ਗੁੱਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰਾਂ ਬਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸੇਕ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਆ ਪੁੱਜਾ।
ਰਾਵੀ ਦੇ ਪਤਣ ਦੇ ਪਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮੀਲ ਦੇ ਫਾਸ ਲੇ ਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਢੱਕੀ ਤੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਢੱਕੀ ਏ। ਇਹ ਦੀਨੇ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਪਿੰਡ ਏ। ਦੀਨੇ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਫੌਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਲਗਭਗ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਏ। ਰਾਹ ਵਾਟੇ ਜੇ ਕਿਤੇ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਦੂਆ ਸਲਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਏ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਕਈ ਦੀਨਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਈ ਕੋਈ ਆਇਆ।
ਦੀਨੇ ਦੇ ਸੱਸ ਸਹੁਰਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਲੂਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਲਾ ਜਮਾਲਾ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਏ। ਬਸ਼ੀਰੇ ਦੀ ਵਹੁੱਟੀ ਬਸ਼ੀਰੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਏ। ਜਮਾਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸ਼ਕੀਲ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਵਸ ਗਿਆ ਏ। ਸ਼ਕੀਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜ਼ਰੀਏ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਗੁਲਾਬ ਖਾਨ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਲਾਬ ਖਾਨ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਚਾ ਲੰਬਾ ਤੇ ਸੋਹਣਾ।
ਸ਼ਕੀਲ ਤੇ ਜ਼ਰੀਨਾ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਬੋੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਡੇ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਇਸੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸ਼ਕੀਲ ਤੇ ਜ਼ਰੀਨਾ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
ਜ਼ਰੀਨਾ-ਕੁਝ ਫਿਕਰ ਕਰੋ ! ਮੁੰਡਾ ਜਵਾਨ ਏ। ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਉਮਰ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਏ। ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਜਾਵੇ ਫਿਕਰ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਏ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਏ। ਕੋਈ ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਬੋੜੀ ਏ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਦਰਿਆ ਕੱਲ ਪਿੰਡ ਏ।
ਜ਼ਰੀਨਾ : ਮੈਂ ਸੁਣਿਐ ਜਮਾਲੇ ਦੀ ਭਣੇਵੀਂ ਦੀਨੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਤੋਂ ਜਵਾਨ ਏ। ਦੇਖੋ ਜਮਾਲੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਚੰਗੀ ਬਣਦੀ ਏ। ਪੁਛ ਦੇਖੋ। ਖੈਰੇ ਗੱਲ ਬਣ ਹੀ ਜਾਵੇ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਪੁਛ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਪਰ

ਜਮਾਲੇ ਦਾ ਆਣ ਜਾਣ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੀਨੇ ਕਿਆਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਮਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁਛ ਲੈਣਾ ਹਾਂ।
ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸ਼ਕੀਲ ਨੂੰ ਜਮਾਲਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਪਿਆ। ਸ਼ਕੀਲ ਬੋਲਿਆ ਵਾਹ ਜਮਾਲਿਆ ਅੱਜ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਪਾਸੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ। ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੋਚੀ ਸੀ। ਸੋ ਤੂੰ ਮਿਲ ਪਿਆ। ਸੁਣ ਕੀ ਹਾਲਏ ਤੇਰਾ। ਇੱਕੋ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ। ਤੇਰੇ ਗੋਚਰਾ ਕੰਮ ਸੀ ਇੱਕ।
ਜਮਾਲਾ : ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਏ ਤੂੰ ਸੁਣਾ ਤੇਰਾ ਟੱਬਰ ਰਾਜ਼ੀ ਏ। ਹੁਣ ਤੇ ਗੁਲਾਬ ਨੇ ਕੰਮ ਸਾਂਭ ਲਿਆ ਏ। ਕਦੀ ਆ ਜਾਇਆ ਕਰ ਘਰ। ਨਾਲੇ ਖਿਦਮਤ ਦਸ ਕੀ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਸੈਂ। ਮੈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ ਭਰਾ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਬਾਕੀ ਸਭ ਤਾਂ ਠੀਕ ਏ। ਤੇਰੀ ਭਾਬੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹਈ ਬਈ ਜਮਾਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲ। ਕਿਤੇ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਜ਼ਰੀਨਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਈ ਬਈ ਤੇਰੀ ਭਣੇਵੀਂ ਦੀਨੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਜਵਾਨ ਏ ਪੁਛ ਵੇਖੀਏ। ਇਹ ਕੰਮ ਤੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਏ।
ਜਮਾਲਾ : ਸ਼ਕੀਲ ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣ ਫੌਤ ਹੋਈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਗਏ ਸਾਂ। ਹੁਣ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਣ ਜਾਣ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਤੂੰ ਆਖਦਾ ਏ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਨੈਂ ਅੰ। ਤੇਰਾ ਆਖਾ ਤਾਂ ਮੌੜ ਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਮੈਂ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਪੁਛਣ ਦਾ ਤੇ ਕੋਈ ਹਰਜਾ ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਪੁਛਦੇ ਹੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ।
ਜਮਾਲਾ : ਦੀਨਾ ਮੇਰਾ ਆਖਾਂ ਮੌੜਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕੱਲ ਮੈਂ ਵਿਹਲੇ ਵਾਂ। ਦੋਵੇਂ ਚਲੇ ਚਲਨੇ ਆਂ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਠੀਕ ਏ ਕੱਲ ਸੁਵੱਖਤੇ ਨਿਕਲ ਚਲੀਏ। ਘਰ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਦੀਨਾ।
ਜਮਾਲਾ : ਚੱਲ ਠੀਕ ਏ। ਸਵੇਰੇ ਘਰ ਆ ਜਾਵੀਂ।
ਸੁਬਾਹ ਹੀ ਸ਼ਕੀਲ ਜਮਾਲੇ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।
ਸ਼ਕੀਲ : ਜਮਾਲਿਆ ਤਿਆਰ ਐ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਆ ਗਿਆ। ਨਿਕਲ ਚਲੀਏ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਰ ਕੋਈ ਘਰ ਈ ਹੁੰਦਾ। ਫਿਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕੰਮਕਾਰਾਂ ਨੂੰ।
ਜਮਾਲਾ : ਤਿਆਰ ਆਂ ਭਰਾਵਾਂ! ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਬਾਨ ਜੁ ਕੀਤੀ ਏ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਫਿਰਕ ਰਿਹਾ ਏ। ਚਾਰ ਕੁ ਪਿੰਨਿਆਂ ਲੈ ਲਵਾਂ ਬਾਲੜੀ ਜੋਗੀਆਂ।
ਸ਼ਕੀਲ ਤੇ ਜਮਾਲਾ ਬੇੜੀ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਦੀਨੇ ਦੀ ਘਰ ਵੱਲ ਹੋ ਪਏ। ਦੀਨੇ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅੱਗੇ ਦੀਨਾ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ

ਤਿਆਰ ਸੀ।
ਦੀਨਾਂ : ਆ ਭਈ ਜਮਾਲਿਆ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੂੰਹੋ ਵਿਖਾਣੋ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਭੁੱਲ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਏ ਅੱਜ। ਖੁਦ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖੇਤੈਂ ਨੂੰ। ਇਹ ਨਾਲ ਭਰਾ ਕੋਣ ਏ। ਸਲਾਮ ਇਲ ਏਕਮ ਭਈ।
ਜਮਾਲਾ : ਵਾਲ ਏਕਮ ਸਲਾਮ। ਭਾਈਆ ਇਹ ਮੇਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਭਰਾ ਸ਼ਕੀਲ। ਦਿਲ ਤੇ ਮੇਰਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾਸੀ ਪਰ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅੱਗੋਂ ਪਿਛੋ ਮਿਲ ਤਾਂ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਖੈਰ ਖੈਰੀਅਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਏ। ਸਾਡੀ ਭਣੇਵੀਂ ਕਿਥੇ ਏ। ਐਹ ਪਿੰਨੀਆਂ ਉਸਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵੀਂ ਖਾ ਲੈਸੀ।
ਦੀਨਾ : ਸਹੇਲੀ ਕੋਲ ਚਲੀ ਗਈ ਏ ਹੁਣੇ। ਮੈਂ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਿਆਂ ਹਾਂ। ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਕਿਥੇ ਬੈਠਦੀ ਘਰ ਵਿਚ। ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁੜੀ ਇਸਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਏ। ਇਕੱਠੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਜਮਾਲਾ : ਉਹ ਵੀ ਤੇ ਉਪਰਾ ਘਰ ਹੋਇਆ ਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ।
ਦੀਨਾ : ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਪਾਲਿਆ। ਉਸਦੀ ਕੁੜੀ ਸਹੇਲੀ ਵੀ ਏ ਸੱਕੀ ਭੈਣ ਵੀ। ਕੱਠੀਆਂ ਖੇਡ ਜਵਾਨ ਹੋਈਆਂ ਨੇ।
ਜਮਾਲਾ : ਖੁਦ ਭਲਾ ਕਰੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਭਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਵਸਦੇ ਨੇ। ਦੀਨ ਦੇ ਆਸਰੇ ਖਲੋਤੀ ਏ ਦੁਨੀਆ।
ਦੀਨਾ : ਕਿਵੇਂ ਆਏ ਹੋ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ।

ਖੈਰ ਹੈ ਨਾ
ਜਮਾਲਾ : ਖੈਰ ਏ ਭਾਈਆ। ਹਿੱਕ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਆ ਤੇਰੇ ਵੱਲ।
ਦੀਨਾ : ਫਰਮਾਓ ਮੈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ।
ਜਮਾਲਾ : ਭਾਈਆ ਸ਼ਕੀਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਏ ਜਵਾਨ ਗੁਲਾਬ ਖਾਨ 18 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਏ। ਜਵਾਨ ਸੋਹਣਾ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਏ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹਾਂ।
ਦੀਨਾ : ਗੱਲ ਤਾਂ ਠੀਕ ਏ ਪਰ ਮੇਰੇ ਇਕਲੇ ਦੇ ਵਸ ਨਹੀਂ।
ਉਹ ਕੰਮ ਇਨਾ ਨੇ ਕੁੜੀ ਪਾਲੀ ਏ। ਅੱਖੇ ਵੇਲੇ ਕੰਮ ਆਏ ਏ, ਮੇਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
ਜਮਾਲਾ : ਭਾਈਆ ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਹੈ ਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਲੈਲੇ। ਅਸੀਂ ਆਸ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹਾਂ।
ਦੀਨਾ : ਅੱਛਾ ਮੈਂ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜਮਾਲਾ : ਭਾਈਆ ਅਸੀਂ ਆਏ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਬੁਲਾ ਕੇ ਪੁਛ ਲੈ।
ਦੀਨਾ : ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜ ਕੇ ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਚਨੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਚਨੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ : ਦੀਨਾ ਭਰਾ ਅੱਜ ਕਿਵੇਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਈ। ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੱਲ ਲਗਦੀ ਏ ਜਮਾਲਾ ਵੀ ਆਇਆ ਬੈਠਾ ਏ।
ਜਮਾਲਾ ਤੇ ਸ਼ਕੀਲ : ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਪੰਨ ਭਾਗ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਗਏ। ਭਾਈਏ

ਕੋਲੋ ਤਾਰੀਫ ਵੀ ਸੁਣੀ ਹੈ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ : ਤਰੀਫ ਤਾਂ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਦੀ ਜੋ ਸਭ ਦੀ ਪਰਵਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬੰਦੇ ਦੀ ਕਾਹਦੀ ਤਾਰਫੀ ਏ। ਬਾਕੀ ਭਾਈ ਆਪ ਭਲਾ ਸਭ ਜਗ ਭਲਾ ਦੀਨਾ ਆਪ ਚੰਗਾ ਏ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਚੰਗਾ ਏ।
ਦੀਨਾ : ਭਾਈ ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭੈਣ ਜੀ ਇਹ ਸ਼ਬਾਨੇ ਦਾ ਸਾਕ ਮੰਗਦੇ ਏ। ਇਹ ਜਮਾਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਏ ਸ਼ਕੀਲ ਅੱਗੋਂ ਉਸਦਾ ਮੁੰਡਾ ਏਨਾ ਏ ਗੁਲਾਬ ਖਾਨ। ਬਾਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਲਓ। ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ : ਦੇਖ ਦੀਨਾ ਮੁੰਡਾ ਠੀਕ ਹੋਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਏ। ਬਾਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਕੱਟਣਾ ਏ। ਦੇਖ ਜੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਏ ਤਾਂ ਹਾਂ ਕਰ ਦੇ। ਤੇਰੀ ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਹਾਂ ਏ। ਬਾਕੀ ਅਸੀਂ ਖਲੋਤੇ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ। ਨਿਕਾਰ ਠੋਕ ਵਜਾ ਕੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਡੀ ਧੀ ਏ ਸ਼ਬਾਨੇ।

**No body have time to watch Tv advertisement
No body have time to read Physical newspapers**

**It's social time .
Online news, advertisement,
promotion anytime anywhere .
Doesn't matter where are you .**

Preetnama provide you your business promotion online worldwide on all social sites even TikTok .

**Advertisement with Preetnama .
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your business.**

**Business Persons, Doctor, Advocates, VISA, Tour Travel,
Actor, Singers, writers come Join or TalkShow and
Advertisement with us on national & International based.**

Search Just Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
TikTok

**No need to go anywhere,
Just leave message on
WhatsApp or email us .
We will call you back.**

**Contact us immediately
Pritpal Kaur**

**www.preetnama.com
www.preetnews.com**

**Phone- +1 201-312-4180
Email- preetnamausa@gmail.com**

ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ

ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾਂ ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦੀ ਰੱਬ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਸਮੋਈ

ਬਚਪਨ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੈਰ ਨੇ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਮਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਤੁਸੀ ਦਿਲ ਚੋਂ ਭੁਲਾਉਂਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਪੰਡ ਚੰਦਰੀ ਫਿਰੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਕੋਈ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾਂ ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਕੋਈ

ਮਾਂ ਵਾਲੀ ਆਗਿਆ ਮੰਨ ਕੇ ਬਹਿਰੇ ਰਾਮ ਜੀ ਬਣਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਕੇ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਪਿਤਾ ਵਾਲਾ ਪਰਣ ਪੁਰਾ ਕੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਛੁੱਟ ਗਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਲਾ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾਂ ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਕੋਈ

ਰੱਬ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਚ ਛੱਡ ਆਉਂਦੇ ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣਦੇ ਕਦੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦ ਨਾਂ ਸੌਂਦੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਕੇ ਦੁੱਖ ਭਾਲਦੇ ਨੇ ਸੁੱਖ ਮਿਲੇ ਸੱਤ ਜਨਮਾਂ ਚ ਨਾਂ ਢੋਈ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾਂ ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਕੋਈ

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਦੇ ਮਿੱਲਦਾ ਨੀ ਜੱਗ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿੰਦਗੀ ਕਦੇ ਵੱਟਿਉ ਨਾਂ ਮਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਮਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦੇਣ ਦੇਉਗਾ ਅੱਜ ਨਿਰਮਲਾ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰ ਰੋਈ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ ਮਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾਂ ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਕੋਈ

ਨਿਰਮਲ ਗਰਗ

ਮਈ ਦਿਵਸ ਦਾ ਵਿਰਸਾ

ਮਈ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਅਮਰ ਸਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੁੱਟ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਣ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਿਵਸ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਜੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਏਕੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

ਮਈ ਦਿਵਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ 19 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨ () ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਮਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਚਾਨਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਚਾਨਣ ਖਤਮ () ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਚਾਨਣ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਾਮ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ 17-18 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸਰਾਸਰ ਧੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ 1816 ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹ-ਵਧੂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ਼ ਵੀ ਉਠਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵੀ ਲਾਰਡ ਵਾਇਰਨ ਦਾ ਨਾਮ ਜ਼ਕਿਰਯੋਗ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਵਾਇਰਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਲਾਰਡ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਪੜਾ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਲੁਡੀਜ਼ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਖੜਨਾ ਰਈਸ ਘਰਾਣੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜਾ ਵਜੋਂ ਮਿਸਟਰ ਵਾਇਰਨ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਛੱਡਕੇ ਇੱਟਲੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਪਰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ

‘ਚ ਖਲੋਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਜੋ 19 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਗਰਮ ਹੋਈ ਜਿੱਥੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 8 ਘੰਟੇ ਹੋਵੇ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

ਪਹਿਲੀ ਮਈ 1886 ਵਿੱਚ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਫੈਕਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਨਅਤੀ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਸਿਆਟਲ, ਨਿਊਯਾਰਕ, ਲੋਸਏਂਜਲਸ ਤੇ ਸਕਿਾਗੋ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ 2 ਇਕੱਠ ਕੀਤੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਸਕਿਾਗੋ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸਕਿਾਗੋ ਦੀ ਅਫਸਰ ਸਾਹੀ ਬੁਖਲਾ ਗਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਮਈ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉੱਪਰ ਵਹਿਸੀ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 6 ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।

ਦਿਹਾੜੀ ਨੂੰ 8 ਘੰਟੇ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਰਾਮਨ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਾਰੀ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਬਰਬਰਤਾ ਭਰਬੂਰ ਤਸੱਦ ਵਿਰੁੱਧ ਘਾਹ ਮੰਡੀ () ਸਕਿਾਗੋ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਜਾਂ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਸਾਜਿਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਾਰਜੰਟ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਕੇ ਲਾਗੇ ਬੈਠੀ ਫੌਜ ਦੀ ਟੁੱਕੜੀ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੌਛਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 4 ਹੋਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਮਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਰਖੇਲ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਇਆ।

ਸਕਿਾਗੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਨੇ ਜਵਾਬੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ 8 ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਵਿਕਾਉ ਮੀਡਿਏ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੱਕ ਮੰਗਦੀ ਕਾਮਾ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਸੱਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਗੂ ਦਾ ਕਸੂਰ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ 7 ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ :- ਅਲਬਰਟ ਪਾਰਸਨਜ਼, ਆਗਸਤ ਸਪਾਈਜ਼, ਮਾਈਕਲ ਸਾਅਬ, ਲੂਈਸ ਲਿੰਗ, ਅਡੋਲਫ ਫਿਸਰ, ਸੈਮੂਅਲ ਫੀਲਡਨ ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਐਨਗਲ ਅੱਠਵੇਂ ਆਗੂ ਆਸਕਰ ਨੀਵ ਨੂੰ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। (ਹੋਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਬਤ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜਾ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਆਗੂ ਹੀ ਮੁਜਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਮਿਲ ਸਨ।)

ਧੰਨਕੁਬੇਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਵਰਤੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ। ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤੇ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਣਸੁਣੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਕੇਵਲ ਫੀਲਡਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਅਬ ਦੀਆਂ ਸਜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ। ਲੂਈ ਕਿੰਗ ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਨੂੰ 11 ਨਵੰਬਰ 1887 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਸਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤੇ ਵੱਲ ਵੱਧਦਿਆਂ ‘ਸਪਾਈਜ਼’ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਬਦ ਸਨ

ਕਿ “ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਚੁੱਪ ਸਾਡੇ ਸਬਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੇਗੀ। ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੋਈ ਸੀ 1893 ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਲੀਨੋਇਸ () ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜੌਹਨ ਪੀਟਰ ਅਲਟਗੈਲਡ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਜ਼ੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਸਜਾਵਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਨ।

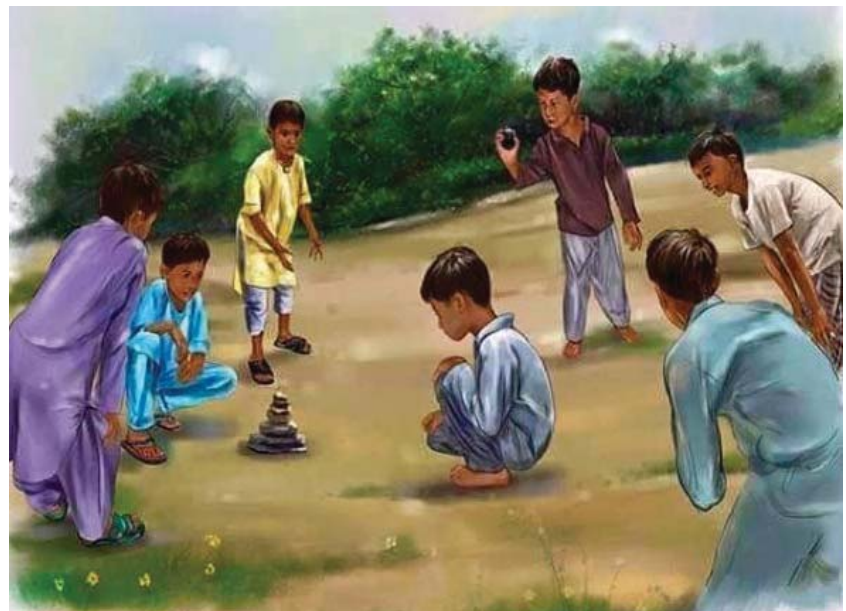
ਆਲਮੀ ਕਿਰਤੀ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਸਕਿਾਗੋ ਕੇਸ ਨੂੰ ‘ਹੋਮ ਮਾਰਕਿਟ ਕੇਸ’ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। 1889 ਵਿੱਚ ਪੈਰਿਸ ਵਿਖੇ ‘ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਰਕਿੰਗ ਮੈਨਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ()’ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 1890 ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਦਾ ਦਿਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ‘ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇੱਕਮੁੱਠਤਾ ਦਿਵਸ’ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ 8 ਘੰਟੇ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ।

ਅਸੀਂ ਮਈ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਣ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਆਪਣਾ ‘ਫਨੀਅਰ ਨਾਗ’ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਇਸ ਹੱਕੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਬੇਇੱਸ਼ਾਫੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 12 ਘੰਟੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ‘ਚ ਸੋਧਾਂ ਕਰਵਾਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦਾ ਸੰਘ ਘੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਮਾਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਜੰਤਾ ‘ਏਕੇ’ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਲੇਟ ਫੌਰਮ ਬਣਾਕੇ ਆਪਣੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ-ਜੁੱਟ ਹੋਵੇ।

ਵਲੋਂ :-
ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ
ਨਿਊਯਾਰਕ।
(ਮਨਮੋਹਨ ਪੂਨੀ)
ਫੋਨ :-1-347-753-5940

ਕਿਥੇ ਗਈਆਂ ਉਹ “ਲੁੱਕਣ ਮੀਚੀ” ਅਤੇ “ਦਾਵੀ ਦੁੱਕੜੇ” ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖੇਡਾਂ

“ਨਾ ਬਲਦਾ ਦੇ ਗਲ ਟੱਲੀਆਂ, ਨਾ ਟਿੱਡਾਂ ਵਾਲੇ ਬੋਲ ਰਹੇ। ਨਾਂ ਸੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੋਣਕਾਂ, ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮਖੌਲ ਰਹੇ। ਨਾਂ ਕੋਈ ਭੱਤਾ ਲੈ ਕੇ ਖੇਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਢੋਲੇ ਮਾਰੀਏ ਗਾਉਂਦੀ ਆ। ਅਸੀਂ ਵਿਰਸਾ ਭੁੱਲ ਗਏ ਆਪਣਾ ਫਿਰ ਵੀ ਯਾਦ ਕਦੇ ਤਾਂ ਆਉਂਦੀ ਆ।

ਮੈਂ ਬੈਠਾਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਮਾਨਾ ਕਿਨਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਏ, ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤੀਜੇ ਚੌਥੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸੀ, ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇੱਕਠਿਆਂ ਖੇਡਣਾਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਜਿਥੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਚੁਸਤੀ ਫੁਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, “ਕੱਸੀ ਕਿਆਰੇ“ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਕਬੂਲ ਖੇਡ ਹੋਇਆਂ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਖੇਤ ਬਣਾਂ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣਾ, ਫਿਰ ਵਾਹੁਣਾ, ਫਸਲ ਬੀਜਣੀ, ਇਹ ਖੇਡ ਜਿਥੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਸੀ ਉਥੇ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ, ਇੱਕ

ਹੋਰ ਖੇਡ ਦਾਵੀ ਦੁੱਕੜਾ ਜੋ 10-15 ਬੱਚੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਖੇਡਿਆਂ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਇਸ ਖੇਡ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਥੇ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ, ਰੱਬ ਦੀ ਹਵੇਲੀ, ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ, ਸ਼ਟਾਪੂ, ਗੀਟੇ, ਈਂਗਣ ਮੀਂਗਣ, ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ, ਭੰਡਾ ਭੰਡਾਰੀਆ, ਕਿੱਕਲੀ, ਪੀਚੋ, ਲੁਕਣ ਮਿਟੀ, ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ, ਪਿੱਠੂ ਗਰਮ, ਚਿੜੀ ਉੱਡ ਕਾਂ ਉੱਡ, ਅੱਕੜ ਬੱਕੜ ਆਦਿ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਬੀਤਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹਨਾ ਖੇਡਾ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸੇਸ ਜਗਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਂਦੀ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਰੂੜੀਆ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਤੇ ਖੇਡਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਦਾ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਗਰਮੀਆਂ, ਸਰਦੀਆਂ, ਦੁਪਹਿਰ, ਚਾਨਣੀਆਂ ਗਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿਚ, ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ, ਟਾਹਲੀਆਂ ਤੇ ਬਰੋਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਕੀਤਾ ਇਹ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ

ਖੇਡੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਬੱਚੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਥੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਈ, ਉੱਥੇ ਅੱਜ ਸਾਡੀਆਂ ਇਹ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਲੁਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਨ। ਕਿੱਕਲੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਵੀ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਜੋਟੇ ਬਣਾ ਕੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੰਘੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਘੁੰਮਣਾ ਤੇ ਨਾਲੇ ਗੁਣਗੁਣਾਉਣਾ ‘ਕਿੱਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ, ਪੱਗ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਦੀ, ਦੁਪੱਟਾ ਭਰਜਾਈ ਦਾ, ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ ਜਵਾਈ ਦਾ।’ ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਣਿਆ ਪਿਆਰ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਪਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਜਵਾਨ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕੱਤਦੀਆਂ, ਕੱਢਦੀਆਂ, ਚਰਖਾ ਕੱਤਦੀਆਂ, ਫੇਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਫੇਰ ਇੱਕਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਲੁੱਡੀਆ ਪਾਉਂਦੀਆਂ, ਹੱਸਦੀਆਂ ਖੇਡਦੀਆਂ, ਨੱਚਦੀਆਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੀਟੇ ਖੇਡਦਿਆਂ ਪੰਜ ਗੀਟੇ ਕੁੰਡਲ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਇੱਕ ਗੀਟਾ ਉਛਾਲ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਪਿਆ ਗੀਟਾ ਉਸੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉੱਪਰ ਉਛਾਲਿਆ ਗੀਟਾ ਬੱਚਣਾ। ਅੱਡੀ ਛੜੱਪਾ ਦੋ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਲੱਤਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਸ਼ਾਲ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਪੈਰ ਜੋੜ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਟੀਮ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਇਸ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕਰਨਾ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਪੈਰ ਜੋੜ ਕੇ ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਠੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਗਿੱਠਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾਣੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕਰਨਾ। ਜੇਕਰ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਅੰਗ ਜਾਂ ਕੱਪੜਾ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਛੂਹ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਖੇਡ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਲੁਕਣ

ਮੀਟੀ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੋਲੀ ਵਿਚ ਖੇਡਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਵਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਲੁਕ ਜਾਂਦੇ, ਫਿਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਭ ਲੈਣਾ, ਉਸ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆ ਜਾਣੀ। ਭੰਡਾ ਭੰਡਾਰੀਆ ਖੇਡਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਲੱਤਾ ਨਿਸ਼ਾਲ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਠੀਆਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਗੁਣਗੁਣਾਉਣਾ ‘ਭੰਡਾ ਭੰਡਾਰੀਆ, ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਭਾਰ, ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਚੁੱਕ ਲੈ ਦੂਜੀ ਤਿਆਰ।’

ਚਿੜੀ ਉੱਡ ਕਾਂ ਉੱਡ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਤੇ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਖੇਡ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਘੇਰਾ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੌਂਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਉਂਗਲ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਰੱਖ ਲੈਣੀ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਵਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿਣਾ ‘ਕਾਂ ਉੱਡ, ਚਿੜੀ ਉੱਡ’ ਬਾਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਂਗਲੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਾਂ ਤੇ ਚਿੜੀ ਦੇ ਉੱਡਣ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਨਾ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਂਗਲੀ ਚੁੱਕਣੀ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਜਾਨਵਰ ਉੱਡਾਉਣਾ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਮਨੋਰੰਜਕ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਡੰਡੇ ‘ਤੇ ਪੰਜ ਉਂਗਲ ਲੰਮੀ ਗੁੱਲੀ ਨਾਲ ਖੇਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖੇਡ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਘੁੱਤੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਗੁੱਲੀ ਨੂੰ ਰੱਖ ਕੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਉਛਾਲਣਾ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਉਹ ਗੁੱਲੀ ਬੱਚ ਲਈ ਤਾਂ ਉਛਾਲਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਖੇਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਕਸਰਤ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੋਲ ਘੇਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਾ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕੱਪੜਾ ਫੜ ਕੇ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ ਗੁਣਗੁਣਾਉਣਾ ‘ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ ਜੁੰਮੇ ਗਾਤ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇਖੇ ਉਹਦੀ ਸ਼ਾਮਤ ਆਈ ਹੈ।’ ਪਿੱਠੂ ਗਰਮ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸੱਤ ਠੀਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਰੱਖ

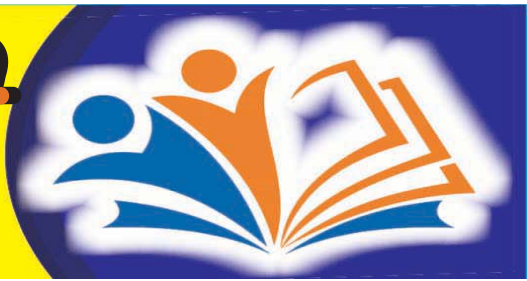

ਛਿੰਦਾ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕੁਰਾਈ ਵਾਲਾ
ਫੋਨ ਨੰ: 75082-54006

ਕੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਗੋਂਦ ਨਾਲ ਠੀਕਰੀਆਂ ‘ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਉਣਾ, ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਠੀਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਚਿਣਨ ਲਈ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੋਂਦ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ‘ਤੇ ਗੋਂਦ ਮਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਪੁਰਾਤਨ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅੱਜ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਖੇਡਾਂ ਨੇ ਮੱਲ ਲਈ ਹੈ। ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬੱਚੇ ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਖੇਡ ਖੇਡ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸਕਿਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਅੱਜ ਕੱਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਖਿੜ ਖਿੜ ਕਰਕੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆਂ, ਸਗੋਂ ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੁਭਾਉ ਵਿਚ ਹੈ ਮੋਬਾਈਲ/ਕੰਪਿਊਟਰ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡ ਕੇ ਵੱਡੀ ਹੋ ਰਹੀ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਸਾਡੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਵੇਸਲੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪਨੀਰੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਵਿਹੜੇ ਚ ਕੰਧ

ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਜੜ੍ਹ ਹੀ ਜਮਾਂ ਵੱਢਤੀ,,
ਕਾਲਜੇ ਚੀਰੇ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਹੜੇ ਕੱਢਤੀ,
ਧਾਹ ਨਿਕਲੀ ਬਾਪੂ ਦੀ ਅੱਖੀਓਂ ਦਿੰਦਾ ਨਾ ਵਿਖਾਈ,,
ਰੱਬਾ ਆਹ ਤਾਂ ਡਾਹਡਾ ਕਹਿਰ ਢਹਿ ਗਿਆ ਓਏ,
ਮੈਂ ਕਾਮਾ ਵੰਡ ਲਿਆ, ਉਹ ਚੰਦਰੀ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾ ਆਈ,,
ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਾਡਾਂ ਦੇ ਸੀ ਪਾਲਿਆ,,
ਕਦੇ ਗੱਲ ਨਾ ਮੋੜੀ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਹੰਢਾ ਲਿਆ,,
ਕਿਸੇ ਖੂਹ ਟੋਬੇ ਗਈ ਕਦੇ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿ ਕਰੀ ਕਮਾਈ,
ਮੈਂ ਕਾਮਾ ਵੰਡ ਲਿਆ, ਉਹ ਚੰਦਰੀ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾ ਆਈ,,
ਇਹ ਮੱਖਣ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਖਾਂਦੀ ਨਾ ਸੀ ਵਿਸਾਹ ਬਿੰਦ ਦਾ,,
ਅੱਜ ਬਣਾ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਤਮਾਸਾ ਸਾਰੇ ਸ਼ੇਰੋਂ ਪਿੰਡ ਦਾ,,
ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਪੂਰਦੀ ਸੀ ਕਦੇ ਲੈਂਦੀ ਨਾ ਸੀ ਦਵਾਈ,
ਮੈਂ ਕਾਮਾ ਵੰਡ ਲਿਆ, ਉਹ ਚੰਦਰੀ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾ ਆਈ,,
ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਵਾਲਾ
ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ ਸ਼ੇਰੋਂ ਤਹਿ ਸੁਨਾਮ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ।
ਸੰਪਰਕ 98787-98726

ਸੈਲਫੀ : (ਕਵਿਤਾ)

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਮੁਬਾਰਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਓਂ !
ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਓ,
ਕੋਕ ਕੱਟੋ, ਏ ਸੀ ਚਲਾਓ, ਸੌ ਜਾਓ,
ਸਰਕਾਰੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੋ,
ਮੈਂ ਫਲਿਹਾਲ ਮਸਰੂਫ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਹਾਲੇ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੋਰ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣਾ ਹੈ,
ਇਸ ਲੋਕ ਡਾਊਨ ਦੀ ਮੋਹਰਬਾਨੀ ਸਦਕਾ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਚੁੱਕੀ
ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ,
ਇਸ ਕੋਕ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁੱਕੜਾ ਉਸਦੀ ਅਰਥੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੁਸੀਂ
ਇੱਕ ਸੈਲਫੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਸਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਵੇ।
- ਵਿਨੋਦ ਖੁਰਾਣਾ
ਮਲੌਟ (ਪੰਜਾਬ)
94173-72830

ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇਂ
ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇਂ
ਦਿਲ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੋਣਾ, ਛਾਂਵੇ ਖਲਣ ਨੂੰ
ਚੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ, ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਨੂੰ
ਪਰ ਢਿੱਡ ਦੋ ਅੱਗੇ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਚੱਲਦੀ ਨਾ
ਇਹ ਭੁੱਖ ਵੀ ਕਿਹੋਂ ਜਿਹੀ, ਟਾਲਿਆ ਟਲਦੀ ਨਾ
ਧੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਤਪ ਕੇ, ਚੰਮ ਵੀ ਸੜ ਜਾਂਦਾ
ਫਿਕਰਾਂ ਵਿਚ ਉਮਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ, ਬੰਦਾ ਇੱਥੇ ਮਰ ਜਾਂਦਾ
ਨਾਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲੜਨਾ ਪੈਦਾ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਲਝਾਉਣ ਲਈ
ਮਿਹਨਤ ਬਿਨ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨੀ ਮਸਲੇ ਦਾ, ਰੋਟੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ
ਪਾਉਣ ਲਈ
ਹੱਥਾਂ ਬਾਝੋ ਕਈ ਏਥੇ, ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਖਾਤਰ ਲੜਦੇ ਨੇਂ
ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਕਲਮਾਂ, ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪੌੜੀ ਚੜਦੇ ਨੇਂ
ਮਿਹਨਤੀ ਵਾਪਾਰੀ ਇਕ ਦਿਨ, ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਟਾਂਕੀ ਲਾ ਦਿੰਦੇ
ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ, ਕਈ ਲੇਖਾ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੇ
ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਪੀਣੀਆਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਜਦੋਂ ਮਾਲਕ ਨੇ ਵੱਟੀਆਂ ਘੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇਂ
ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇਂ
ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇਂ
ਨਾਮ - ਅਮਨਵੀਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ
ਮੋ- +35796120776

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ

ਕੋਈ ਜੰਗਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰਖ ਸਕਿਆ ,
ਜੋ ਇਹ ਚਮਕਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਨੇ,
ਲਾਹੌਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੀ ,
ਇਹ ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਹਾਰੇ ਨੇ ,
ਮਾਂ-ਬਾਪ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ।
ਇੰਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਏ ,
ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਾ ਕੋਈ ਦਾਨੀ ਏ ,
ਰੱਬ ਵਾਂਗੂੰ ਪੂਜਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇ ,
ਮਾਂ-ਬਾਪ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ।
ਜਿੰਨਾਂ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਏ ,
ਜਿੰਨਾਂ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦੀ ਕੁੱਟ ਖਵਾਈ ਚੂਰੀ ਏ ,
ਹਰ ਪਲ ਰਹਿਣ ਜਿੱਤਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਹਾਰੇ ਨੇ ,
ਮਾਂ-ਬਾਪ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ।
ਜੋ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰ ਨੇ ,
ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਾਗਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਾਗਰ ਨੇ ,
ਗਗਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਨੇ ,
ਧਾਲੀਵਾਲ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ।
ਗਗਨਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ ਝਲੂਰ ਬਰਨਾਲਾ ।

ਏਕਨੂਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ 'ਚ

ਏਕਨੂਰ ਸਾਡੀ ਹੋ ਗਈ ਸਿਆਣੀ
ਗੀਸਾਂ ਸਭ ਦੀ ਲਾਉਂਦੀ ਏ
ਦੂਜੇ ਸਾਲ 'ਚ ਪੈਰ ਹੁਣ ਧਰ ਕੇ
ਅੱਡੀ ਖੱਲੇ ਨਾ ਲਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਸੋਹਣੇ ਸੋਹਣੇ ਕਪੜੇ ਪਾਕੇ
ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਭਾਉਂਦੀ ਏ
ਗੋਦੀ ਚੜ੍ਹਣ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਇਹ
ਫਿਰਦੀ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਭੁੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਗੁਠਾ ਮੂੰਹ ਪਾ ਕੇ
ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਭਰਮਾਉਂਦੀ ਏ
ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਹ
ਰੋਣਕਾਂ ਖੂਬ ਲਗਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਖਾਣ ਨੂੰ ਉਸ ਜੋ ਵੀ ਦਿੰਦੇ
ਆਪੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਏ
ਹਥੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾ ਉਹ ਖਾਵੇ
ਚਮਚਾ ਆਪੇ ਮੂੰਹ ਪਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਏਧਰ ਉੱਧਰ ਭੱਜੀ ਜਾਂਦੀ
ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੁੱਕ ਚੁੱਕ ਲਿਆਂਦੀ ਏ
ਮੋਬਾਇਲ ਮੰਮੀ ਦਾ ਜਿਥੇ ਵੀ ਹੁੰਦਾ
ਚੁੱਕ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਫੜਦੀ ਏ ।
ਸ਼ੁਕੀਣ ਨ ਬੜੀ ਨੂਰ ਚੁੰਨੀ ਦੀ
ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਇਹਦਾ ਛੱਡਦੀ ਏ
ਚੁੰਨੀ ਲੈ ਗੁਠਾ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪਾਵੇ ਜਦ
ਨੀਂਦ ਉਹਨੂੰ ਤੰਦ ਆ ਜਾਂਦੀ ਏ ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਲੈਣ ਲਈ
ਫੁੱਲਵਾੜੀ 'ਚ ਨਿੱਤ ਜਾਂਦੀ ਏ ।
ਖਿੜ੍ਹੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜਦ ਲਾਉਂਦੀ
ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਖਿੜ ਜਾਂਦੀ ਏ ।
ਡਰੈਸਿੰਗ ਟੇਬਲ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਮੁਹਰੇ
ਬਹਿ ਕੇ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਏ
ਨਾਨੀ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਕਰ ਇਸ਼ਾਰਾ
ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੀ ਏ ।
ਮਾਸੀ ਆਪਣੀ ਦੇ ਕਾਲਜੋਂ ਆਉਣ ਤੇ
ਲਾਡ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਲਡਾਉਂਦੀ ਏ
ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਹ
ਰੋਣਕਾਂ ਖੂਬ ਲਗਾਉਂਦੀ ਏ ।
ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਪਟਿਆਲਾ

ਛੱਡ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ

ਛੱਡ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ,
ਗੱਲ ਕਰ ਕੋਈ , ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ,
ਝੂਠੇ ਕਮੈਂਟ , ਐਵੇਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ,
ਗੱਲ ਛੱਡ , ਓਨਾਂ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ।
ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਵਟਸਐਪ ਵਾਲੇ ,
ਕਦੇ ਨਾਲ , ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾ ਖੜਦੇ ,
ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਦੀ , ਔਕਾਤ ਨਾ ਕੋਈ ,
ਓਹੀ ਕਹਿੰਦਾ , ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਸੜਦੇ ,
ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ , ਦੋ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਪੜੇ ,
ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ , ਉੱਚੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਦੀ ।
ਛੱਡ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਦਾ
ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਨੇ , ਸਾਡੇ ਲਈ ,
ਚੰਗਾ ਬਣਾਇਆ , ਇਹ ਸੰਚਾਰ ,
ਬਣਾਓ , ਸਭ ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰਾ ,
ਵੰਡੋ , ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ,
ਈਰਖੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲੀ , ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੋ ,
ਨਾ ਗੱਲ ਕਰੋ , ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ।
ਛੱਡ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਦਾ
ਰੱਖ ਮੋਬਾਇਲ , ਬਾਹਰ ਤੂੰ ਦੇਖ ,
ਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ , ਹੋ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ,
ਕਿਸਾਨ , ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ,
ਹਰ ਬੰਦਾ ਏਥੇ , ਕੰਗਾਲ ਹੋਇਆ ,
ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਚ , ਮੰਗਤੇ ਬਣਾਤਾ ,
ਗੱਲ ਰਹੀ ਨਾ ਹੁਣ , ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ।
ਛੱਡ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਦਾ
ਜਿਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਓਏ , ਅੰਨਦਾਤਾ
ਅੱਜ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ , ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ,
ਅੱਜ ਦਾਤੇ ਨੂੰ , ਦੇਖ ਲੈ ਦਰਦੀ ,
ਕਿਹੜੀ ਤੱਕੜੀ ਚ , ਤੋਲ ਦਿੱਤਾ ,
ਹਰ ਚੀਜ ਨੂੰ ਵੇਚ , ਖਾ ਰਹੀ ,
ਨਵੀਂ ਚਾਲ ਬਣੀ , ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ।
ਛੱਡ ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਦਾ
ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਦਰਦੀ
ਸੰਪਰਕ:- 98551/55392

ਸ਼ਹਿਤੂਤ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸ਼ਹਿਤੂਤ ਦੇਖਿਆ,
ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਦਾ , ਓਸ ਜਮੀਨ ਤੋਂ
ਓਹਦੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਚਟਾਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ
ਗਿਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਦੁੱਖਦਾਈ ਕੁੱਛ ਨਹੀਂ ।
ਮੈਂ ਅਣਗਿਣਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ
ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਗਿਰਦੇ ਹੋਏ
ਗਿਰਕੇ ਸ਼ਹਿਤੂਤ ਬਣਦੇ ਹੋਏ
ਅਨੁਵਾਦ : ਪਾਸ ਅੱਜਲਾ

ਹਾਏ ਕਰੋਨਾ ਹਾਏ ਕਰੋਨਾ

ਠੇਕਿਆਂ ਤੇ ਨਾ ਜਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਸਕੂਲਾਂ ਚ ਭੱਜ ਭੱਜ ਆਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਚੀਨ ਦਾ ਇਹ ਜੰਮਿਆ ਜਾਇਆ ,
ਇਥੇ ਕਿਉਂ ਪੱਕੇ ਖਾਏ ਕਰੋਨਾ ?
ਅਮੀਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਕਸਰ ਡਰਦਾ ,
ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਤੜਪਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਡਰਦੇ ਰੈਲੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਤੋਂ ,
ਪਰ ਕਾਰ ਚ ਘੁੰਮਣ ਜਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਆਰਾਮ ਇਹ ਕਰਦਾ ,
ਸਨੀ ਐਤਵਾਰ ਫੇਰਾ ਪਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਕਿਸਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਇਹਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜੋ ,
ਪਰ ਓਥੇ ਨਾ ਇਹ ਜਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਹੱਥ ਧੋਣ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲਾਤੀ ,
ਮੂੰਹ ਤੇ ਮਾਸਕ ਲੁਆਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਛਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ,
ਹੁਣ ਦਿਲੋਂ ਨਾ ਕੋਈ ਭੁਲਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਅਸਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਵੀ , ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਓਹ ,
ਇਹ ਸੱਭ ਤੋਂ ਗੱਲ ਛੁਪਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਰਗੜ ਕੇ ਰੱਖਤੀ ,
ਨਾਨੀ ਯਾਦ ਕਰਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਲੱਗਦੇ ਡੇਰੇ ਪੱਕੇ ਲਾ ਲਏ ,
ਹੁਣ ਇੰਡੀਆ ਛੱਡ ਨਾ ਜਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਚੀਨ ਦਾ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਟੱਚ ਨਾਲ ਚੱਲਦੈ ,
ਫੈਲ ਇਹ ਵੀ ਟੱਚ ਨਾ ਜਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜੇ ਜਾਏ ,
ਬੋਰੀ ਵਿੱਚ ਵਲ੍ਹੇਟ ਫਿਰ ਆਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਸਮਸਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਪਹੁੰਚੇ ,
ਮੂੰਹ ਨਾ ਕਦੇ ਵਿਖਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਰੱਬ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਬੈਠੀ ਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ,
ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਦੱਦਾਹੂਰੀਏ ਨੇ ਸੱਚ ਹੈ ਲਿਖਿਆ ,
ਖਲਕਤ ਬੜੀ ਰਵਾਏ ਕਰੋਨਾ ।
ਜਸਵੀਰ ਸਰਮਾਂ ਦੱਦਾਹੂਰ
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
95691-49556

ਮੁਹੱਬਤੇ ਕਤਲ

ਇਰਾਦਾ -- ਕਤਲ, ਕਰ ਬੈਠੇ,
ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਅੱਗ, 'ਚ ਸੜ ਬੈਠੇ,
ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਕਰ, ਕੀਤਾ ਗੁਨਾਹ!
ਤੋੜ -----ਦਿਲ, ਜ਼ੁਲਮ ਕਰ ਬੈਠੇ
ਇਰਾਦਾ ਮੁਹੱਬਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਬੈਠੇ..
ਛਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ, ਕਦੇ ਧੁੱਪ ਆਨੰਦ,
ਹਰ ਵਾਰ ਨਵਾਂ ਤਜ਼ਰਬਾ ਕਰ ਬੈਠੇ,
“ਏ” ਪਤਾ ਨਾ ਇਸ਼ਕੇ ਦਾ!
ਸ਼ਾਇਰੋਂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਕਰ ਬੈਠੇ!
ਇਰਾਦਾ ਮੁਹੱਬਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਬੈਠੇ..
ਕਦੇ ਲਿਖਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਘੜ ਕੇ,
ਕਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਮਰ ਬੈਠੇ,
ਲੰਘ ਸਕੇ ਨਾ ਇਸ ਵਾ ਵਰੋਲੇ ਚੋ,
ਦਲਦਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪੈਰ ਧਰ ਬੈਠੇ,
ਇਰਾਦਾ ਮੁਹੱਬਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਬੈਠੇ..
ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਬੇ ਪਰਤੀਤੀ ਜਰ ਬੈਠੇ,
ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੋ, ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ,
“ਤਰਵਿੰਦਰ” ਸੁਣ ਕੇ, ਔਣਗੋਲਾ!
ਇਸ਼ਕ ਬਿਮਾਰ ਸਮਝ, ਨਾ ਕਰ ਬੈਠੇ,
ਇਰਾਦਾ ਮੁਹੱਬਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਬੈਠੇ..

ਤਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਝੰਡਕ
98144-50239

ਖਾਮੋਸ਼ੀ

ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਤੋੜਕੇ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਆਪ ਹੀ ਬੋਲਦੀ ਐ, ਕਵਿਤਾ !!
ਸੰਭਲ ਜਾਂਦੀ, ਆਖਰ ਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਡੋਲਦੀ ਐ, ਕਵਿਤਾ !!
ਉੱਜੜੇ ਪੁੱਜੜੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ, ਵੱਸਣਾ ਦੱਸਿਆ ਏਸੇ ਨੇ,
ਐਵੇਂ ਕਹਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ, ਮੈਨੂੰ ਰੋਲਦੀ ਐ, ਕਵਿਤਾ !!
ਇਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੈ ਚਾਬੀ, ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਜੋ ਕਰੇ ਮੈਨੂੰ,
ਦਿਲਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਜਿੰਦਰੇ ਨੂੰ ਖੋਲਦੀ ਐ, ਕਵਿਤਾ !!
ਖੁਦਗਰਜ ਜਿਹਾ ਇਹਦੇ ਚੋਂ ਦੌਲਤ ਸ਼ੇਰਤ ਭਾਲਦਾ ਮੈਂ,
ਮੈਨੂੰ ਗਵਾਚੇ ਨੂੰ ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਟੋਲਦੀ ਐ, ਕਵਿਤਾ !!
ਜਦ ਹਰ ਮਹਿਕਦਾ ਫੁੱਲ ਜਿਹਾ ਕੋਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਜਾਂਦਾ,
ਲਾਲੀ ਦੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਮਹਿਕਾਂ ਘੋਲਦੀ ਐ, ਕਵਿਤਾ !!
ਲਾਲੀ ਅੱਪਰਾ
87278-00720

ਵਰਖਾ

ਕਿੰਨੀ ਸੁਹਣੀ ਬਸੰਤ ਦੀ ਵਰਖਾ
ਕਿੰਨੀ ਪਿਆਰੀ ਸੀ ਪੱਤਝੜ
ਸਾਫ ਨੀਲਾ ਆਸਮਾਨੀ ਰੰਗ
ਰੁੱ ਵਰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਬੱਦਲ
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਚਾਦਰ
ਫਲਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਸ
ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੱਲਾ ਹੈ ਉਹ
ਜਿਹੜਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਲਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ
ਜਿਸਨੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਯਾਤਰਾ
ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ।
ਲਿਖੋ ਮਹਿਕ ਗੰਧ ਹੁਮਸ ਲਿਖੋ
ਲਿਖੋ ਜੋ ਬਦਲ ਰਿਹਾ
ਲਿਖੋ ਜੋ ਬਦਲ ਗਿਆ
ਲਿਖੋ ਜੋ ਬਦਲਾਅ ਆਏ
ਲਿਖੋ ਕਿਵੇਂ ਆਏ
ਪਤਾਲ ਤੱਕ ਲਿਖੋ
ਪਰਬਤਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲਿਖੋ
ਪੂਰਾ ਸਮੁੰਦਰ ਲਿਖੋ
ਭੁੱਬਦੇ ਤਾਰੂਆਂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ
ਸੱਖ ਘੋਗੇ ਸਿੱਪੀਆਂ ਲਿਖੋ
ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਿਖੋ
ਬਰਮਾ ਫਲਸਤੀਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਿਖੋ ॥
ਪਾਸ

ਤੇਰੀ ਯਾਦ

ਜਦੋਂ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੀ
ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜ ਜਾਂਦਾ
ਮਨ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ
ਸੁੱਖ ਮਿਲਦਾ ਨਫਰਤ ਉੱਡ ਜਾਂਦੀ
ਪਿਆਰ ਹੀ ਪਿਆਰ ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਸੋਹਣਾ
ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ ।
ਹੰਸ ਕਲੇਰ ਦੁਗਾਲ 9878946038

ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਉਪਚਾਰ .ਗਜ਼ਲ

ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਉਪਚਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜੇ ਕਰ ਬੀਮਾਰ ਦਾ ,
ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾ ਮੌਤ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਦਾ ।
ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਦੇ ਨਾ ਭੇਜਦਾ ,
ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਕਰ ਫਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਉਦ੍ਯੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ।
ਧਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਨਹੀਂ ,
ਦਬਦਬਾ ਰਹਿਣਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰਦਾਰ ਦਾ ।
ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਕੰਮ ਜਿਹੜਾ ਦੋਹਾਂ ਚੋਂ ਨਾ ਆ ਸਕੇ ,
ਫਾਇਦਾ ਫਿਰ ਕੀ ਹੈ ਉਸ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ।
ਰੱਬ ਵਾਂਗਰ ਪੂਜਦੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਰੋ ਲੋਕ ਵੀ ,
ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹੈ ਜਾਨ ਆਪਣੀ ਵਾਰਦਾ ।
ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੁਚੇਤ ,
ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਵੀ , ਹੈ ਆਪਣਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ।
ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ,
ਕੰਮ ਉੱਥੇ ਆਂਦਾ ਹੈ ਹਥਿਆਰ ਕੇਵਲ ਪਿਆਰ ਦਾ ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ
(9915803554)

A Trusted and Successful Name

Prithipal S. Bhatti (Bobby)

Licensed Real Estate Person

Cell : (516) 286-2535

Office : (516) 346-5034

Bobbyrealtor32@yahoo.com

www.Searchlongislanhome.com

175 Crossways Park Drive West Woodbury NY 11797

